

Begroting 2021

Inhoudsopgave

Begroting 2021	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding en statenvoorstel	3
Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer	10
Kerntaak 2: Milieu en energie	19
Kerntaak 3: Vitaal platteland	24
Kerntaak 4: Mobiliteit	34
Kerntaak 5: Regionale economie	47
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit	57
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur	64
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.....	71
Paragrafen	72
Provinciale heffingen	72
Weerstandsvermogen	76
Kapitaalgoederen	79
Financiering	82
Bedrijfsvoering	88
Verbonden Partijen.....	90
Grondbeleid.....	110
Financiën	112
Budgettair perspectief.....	112
Meerjarig overzicht van baten en lasten	115
Structurele en incidentele baten en lasten	121
Balans	132
Reserves, voorzieningen en doeluitkeringen	137
Personeelsgebonden lasten.....	140
Organisatie.....	143
Organisatie.....	143
Bijlagen	146
Bijlagen	146

Inleiding en statenvoorstel

Inleiding

De coronacrisis heeft een ongekende impact op ons allen. Het raakt onze samenleving in haar kern. Wij zijn enorm trots om te zien dat in deze onzekere en hectische tijden er volop daadkracht, creativiteit en verbondenheid wordt getoond. Het Overijsselse noaberschap ten voeten uit. Wij zijn er daarom van overtuigd dat wij samen sterker uit de crisis zullen komen.

Vanuit onze opgaven en kerntaken, en onze positie als middenbestuur, willen wij een krachtige bijdrage leveren aan de aanpak van de coronacrisis. Met het Statenvoorstel "Overijsselse aanpak coronacrisis", bestaande uit nood- en overbruggingsmaatregelen, hebben wij een duidelijk signaal afgegeven richting de Overijsselse samenleving: "Samen bouwen aan Overijssel". Deze lijn zetten wij met onze herstelaanpak voort, zoals beschreven in het separate Statenvoorstel "Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis" bij deze Begroting 2021. Onze aanpak omvat alle provinciale kerntaken en opgaven.

Met de herstel- en transitieaanpak kijken wij ook verder vooruit. Voorbij de coronacrisis. Zoals elke crisis heeft de coronacrisis de noodzaak voor ingrijpende veranderingen

aangetoond. In dit geval vooral het belang van het verduurzamen van het verdienvermogen en een weerbare economie. Economische groei is daarbij geen doel op zich maar staat ten dienste van het realiseren van maatschappelijke opgaven en het bevorderen van de brede welvaart. Toekomstperspectief is daarin enorm belangrijk. Tegelijkertijd blijven we oog hebben voor de huidige situatie. Zo dragen onze investeringen bij aan het beperken van de effecten van de coronacrisis en denken we mee met sectoren die getroffen zijn.

Het aanjagen van de economie verbinden wij dus nadrukkelijk met het realiseren van de grote maatschappelijke opgaven in Overijssel, onder andere op het gebied van energie, klimaat en circulaire economie. Kern van onze Overijsselse aanpak: versterkt de crisis te boven komen door voort te bouwen op onze sterktes, kansen te pakken én in te spelen op de transities. Wij doen dit samen met onze partners en benutten actief de kansen van multipliers om de effecten van onze maatregelen te maximaliseren.

Bij deze Begroting presenteren wij ook een geactualiseerd budgettaire perspectief. En ondanks dat wij er nu financieel goed voorstaan, zien wij naar de toekomst toe verschillende onzekerheden. Onze incidentele investeringscapaciteit neemt af en daardoor worden wij in toenemende mate afhankelijk van onze structurele inkomsten. Tegelijkertijd zijn die inkomsten onzeker. De uitkering uit het provinciefonds (circa € 200 miljoen) is op korte termijn onzeker door de crisis en keuzes van een nieuw kabinet en op de lange termijn door mogelijke veranderingen in de verdeelsystematiek. Onze inkomsten uit de opcenten (circa € 113 miljoen) zijn ondanks de vrijstelling voor elektrische auto's op de korte termijn nog aan het stijgen, maar op de langere termijn staat het gehele belastinggebied ter discussie. Tot slot zijn de dividendinkomsten geslonken en zullen deze mogelijk nog verder afnemen, omdat Enexis en Vitens flink moeten investeren in de transitieopgaven.

Deze toenemende druk op onze structurele begroting zal zeker op termijn vragen om keuzes ten aanzien van onze taken en ambities. Juist daarom vinden wij de herprioriteringsopdracht die wij in een separaat voorstel hebben uitgewerkt, van groot belang. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om juist nú te investeren. Wij kunnen dat ook verantwoord doen. In ons separate voorstel voor de herstel- en transitieaanpak leggen wij uit hoe wij binnen de beschikbare ruimte verschillende extra maatregelen kunnen treffen. Zo halen wij slim investeringen naar voren en creëren wij hefboomen door de cofinancieringskansen met het Rijk, Europa en gemeenten te verzilveren. Ook benutten wij onze tijdelijke overtollige liquiditeiten door bij uitzondering bepaalde financiering niet 100% af te dekken. Dit kan mede gezien ons beschikbare weerstandsvermogen.

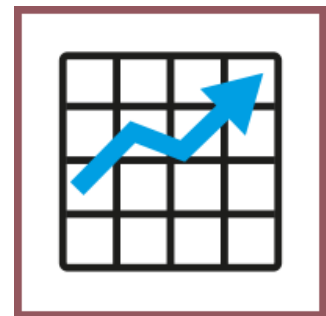
Het jaar 2021 wordt hoe dan ook een bijzonder jaar, waarin we als provincie samen met onze partners alle zeilen zullen bijzetten. Naast al het extra's dat we volgend jaar doen blijven we uitvoering geven aan onze kerntaken en het coalitieakkoord. Daarmee fungeren we ook als een stabiele basis in onzekere tijden. Hieronder geven we per opgave aan wat we in 2021 gaan doen.

Krachtige economie

De coronacrisis en de daarmee gepaard gaande maatregelen hebben wereldwijd een ongekend effect op de economie. Sinds de Tweede Wereldoorlog is de krimp van de nationale en wereldeconomie niet zo groot geweest. De Nederlandse economie doet het met een krimp van het bruto nationaal product van 6,5 % nog niet eens zo slecht ten opzichte van onze buurlanden.

Veel investeringsplannen en -bijdragen worden neerwaarts bijgesteld of uitgesteld. Elk land en handelsblok probeert daarin de eigen belangen veilig te stellen. Handelsprotectionisme neemt toe.

Voor hele sectoren zijn werkprocessen drastisch in verandering of grotendeels stilgevallen. Veel contacten verlopen uitsluitend nog digitaal.

Het vraagt een grote inspanning van ondernemers en werknemers om zich aan te passen aan deze sterk gewijzigde en onzekere toekomst. Naar verwachting laat het laatste kwartaal van 2020 een grote golf zien van bedrijven die structureel snijden in werkgelegenheid. De grilligheid van de arbeidsmarkt wordt nog groter. De druk op het na-, bij- en omscholen van werk-naar-werk ook. Met ons arbeidsmarktbeleid, met onder meer de diverse scholingsfondsen, zijn wij in staat snel in te spelen op de gevolgen van de coronacrisis. Wij doen dat samen met de regio's. Met een verzwakt huidig economisch bestel wordt het moeilijker om private investeringen in te zetten voor noodzakelijke transitie ter verbetering van klimaat en CO2-uitstoot. Vertraging ligt op de loer. Daartegenover helpt de veel lagere industriële productie en het afgenomen verkeer in het verlagen van emissies.

Overheidsinvesteringen worden naar voren getrokken en de binnenlandse consumptie wordt gestimuleerd, maar de steunmaatregelen van het kabinet zullen niet in de huidige vorm en omvang worden voortgezet. De EU maakt miljarden vrij voor stimulering, deels in de vorm van de bekende subsidieprogramma's, deels in nieuwe leninginstrumenten. Deze kunnen ook ingezet worden door lagere overheden. Met de middelen die beschikbaar komen, gaan we versneld de toekomstige pijlers van de economie in Oost-Nederland, denk aan het TechMed-cluster, versterken en opbouwen.

Provincies hebben gezamenlijk een Herstel- en Vernieuwingsplan Regionale Economie opgesteld. Doelstelling is om met eigen investeringsmiddelen en in samenwerking met alle overheden, onderwijs/onderzoek en bedrijven de binnenlandse economie te steunen en te werken aan nieuw economisch verdienvermogen. In het najaar 2020 stellen Rijk en provincies de portfolio van projecten voor de komende jaren samen. Digitalisering en verduurzaming zijn cruciale dragers voor het verdienvermogen.

Goede bereikbaarheid

Wij werken aan het behouden en verbeteren van de regionale bereikbaarheid als belangrijke voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat en de welvaart en het welzijn van onze inwoners. De verschillende vervoerswijzen en infrastructuur zijn daarbij een middel voor de bereikbaarheid van onze dorpen en steden, logistieke hubs/overstappunten en topwerklocaties. Centraal staat een goede mix van bereikbaarheid over weg, spoor en water waarmee ook wordt bijgedragen aan een krachtige economie, vitaal landelijk gebied en aantrekkelijk wonen en ruimte. Met aandacht voor (verkeers)veiligheid, duurzaamheid en innovatie. Wij investeren in Zero Emission busvervoer en doen een verkenning naar het elektrificeren van de spoorverbindingen Almelo-Mariënberg en Zutphen – Hengelo om een verdere energietransitie in het openbaar vervoer vorm te geven. Eind 2021 komt deze verkenning gereed als basis voor verdere besluitvorming. Hiermee geven wij uitvoering aan de landelijke afspraken om alle openbaar vervoer emissie loos te laten rijden. Daarnaast werken wij met het rijk aan het Toekomstbeeld OV 2040 (TBOV2040) waarmee het OV-systeem naar een hogere niveau wordt gebracht.

Als gevolg van Corona is de inzet van de mix van onze mobiliteitssystemen en netwerken ineens flink gewijzigd. Door de gezondheidsrisico's is vaker thuiswerken en online vergaderen ineens veel normaler. De ochtend en avondspitsen in het woon-werk verkeer zijn afgezwakt en er wordt meer gespreid over de dag gereisd. Als we ons toch verplaatsen is lopen, fietsen en gebruik van de auto populairder geworden en het gebruik van openbaar vervoer is (flink) gedaald.

Vanaf de start van de coronamaatregelen maar ook in 2021 zetten wij samen met de werkgevers en het onderwijs in op zoveel mogelijk behoud van positieve effecten zoals spreiding van aanvangstijden en thuiswerken. Gelijktijdig is het de vraag in hoeverre de gewijzigde mobiliteitsmix blijvend zal zijn en er dus minder reizigers en daarmee minder

opbrengsten zijn in ons regionale OV. Om het OV financieel gezonder te maken zoeken we in 2021 naar een nieuwe balans van vraag en aanbod. Ook voor 2021 geeft dit de nodige onzekerheden omdat wij voor meerdere concessies opbrengstverantwoordelijk zijn. Door onvoorziene ontwikkelingen tijdens de implementatie van de concessie IJssel Vecht is besloten de eerdere gunning in te trekken. In 2021 werken we daarom samen met de provincies Gelderland en Flevoland aan de heraanbesteding. De heraanbesteding van deze concessie maar ook de aanbesteding van andere aankomende concessies, zoals Berkel-Dinkel, biedt de gelegenheid in te spelen op de effecten van Corona. Grote projecten die in gang zijn gezet, zoals de Vechtdalverbinding (N340, N48 en de N377) en de N307 (samen met de provincie Flevoland), ronden we af. We zetten in 2021 in op uitvoering van het programma Slim, Duurzaam en Veilig. Binnen onze mobiliteitsaanpak stimuleren wij samen met gemeenten en partners op gedragsbeïnvloeding en een betere onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen. Het slim combineren van innovatieve systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid. Daarom werken wij met onze partners innovatieve slimme mobiliteitsprojecten uit, zoals slimme verkeerslichten en gebruik van open data (talking traffic). Als launching customer helpen wij dergelijke innovaties naar de markt. Voor goederen stimuleren wij duurzaam vervoer over water en spoor. Aan de randen van stedelijke gebieden ontwikkelen wij samen met gemeenten mobiliteitsknooppunten voor overstap en overslag. Deze plekken bieden kansen voor ruimtelijke ontwikkelingen en de energietransitie. Landelijk werken wij aan de uitvoering van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) van waaruit wij met het rijk investeren in verbeteren van de verkeersveiligheid. De komende jaren wordt er extra ingezet op de infrastructurele vervangingsinvesteringen om het netwerk veilig en bereikbaar te houden. Dit doen wij waar mogelijk met gebruik van duurzame en circulaire materialen.

Hitte, droogte en wateroverlast

Droogte heeft grote invloed in het landelijk gebied. Met name op de hoge zandgronden in Twente. De consequenties zijn duidelijk merkbaar voor natuur, landbouw, drinkwatervoorziening en landschap. De schaarste aan water in de zomer en de (tegengestelde) belangen die spelen, betekenen dat er keuzes gemaakt moeten worden en dat nagedacht moet worden over vasthouden en aanvoeren van water. Hittestress zien wij voornamelijk in stedelijke gebieden, wateroverlast komt daar ook vaker voor.

Nu wij uit de stresstesten weten wat de effecten van klimaatverandering zijn, bespreken wij met onze partners in risicodialogen welke knelpunten partijen ervaren en hoe wij die aan kunnen pakken. Wij maken samen met partners actieplannen. Wij komen in de eerste helft van 2021 met een investeringsvoorstel waarin wij anticiperen op droogte, hittestress en wateroverlast.

Met onze partners, onder andere in de werkregio's van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, werken wij aan het klimaatrobuust maken van het watersysteem, ook in relatie tot het grondwaterpeil. Wij trekken hierin samen op met onze regiopartners, stakeholders, IPO en Rijk. Wij stellen beleidskaders op voor hitte, droogte en wateroverlast die meegenomen worden in de herziening van de Omgevingsvisie.

In het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland investeren wij met het Rijk en regiopartners in een goede en toekomstbestendige watervoorziening. Dit jaar stellen wij met onze partners een nieuw maatregelenprogramma op voor 2022-2027. In 2021 breiden wij in overleg met waterschappen en agrarische collectieven de blauwe diensten uit. Via blauwe

diensten dragen agrariërs bij aan de verbetering van de waterkwaliteit en een klimaatbestendig landelijk gebied.

Met het maatregelenprogramma gebiedsdossiers drinkwatervoorziening werken wij samen met onze partners aan het duurzaam veiligstellen van onze drinkwatervoorzieningen, nu en in de toekomst.

Energietransitie

Komend jaar staat in het teken van uitvoering van de energietransitie. Dat draagt bij aan de in het Klimaatakkoord gemaakte afspraken en leidt direct tot werkgelegenheid. Samen met betrokken partners hebben wij het afgelopen jaar de concept energiestrategieën opgeleverd voor de regio's Twente en West-Overijssel. In 2021 ligt de RES 1.0 voor en starten we met de uitvoering daarvan. Daarbij sturen wij (zoals aangegeven in Statenbrief 2020/0143389) op het borgen van ruimtelijke kwaliteit op regionaal schaalniveau en maatschappelijke kostenefficiëntie.

Participatie en lokaal eigendom zijn daarnaast belangrijke aandachtspunten. Wij verwachten de RES 1.0 in het tweede kwartaal van 2021 ter vaststelling aan te kunnen bieden. Gelet op de maatschappelijke discussie actualiseren wij ons beleid voor biomassa. Dit in lijn met het te verwachten nieuwe nationale biomassabeleid en zoals aangekondigd in de Statenbrief Biomassaroute deel 1 (2020/1101909). Wij verwachten een voorstel in de eerste helft van 2021 ter vaststelling aan te kunnen bieden.

Wij ondersteunen de totstandkoming van hernieuwbare energie en stimulerende ontwikkeling van zonne-energie op bedrijfsdaken. Dit met inzet van de taskforce 'Ieder dak een zonnedak', dat bedrijven ondersteunt om een zonnedak te realiseren. In de Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche (€ 12,5 miljoen) hebben wij drie speerpunten benoemd, voor de korte termijn:

1. Energiebesparing bij bedrijven en woningen
2. Energiegebieden
3. Warmtenetprojecten

Met de gekozen speerpunten wordt de Energietransitie in Overijssel versneld.

Energiebesparing levert direct een bijdrage aan een lager energieverbruik bij bedrijven en woningen. Via publieksacties, subsidieregelingen en gerichte ondersteuning aan bedrijven, stimuleren wij om energiebesparende maatregelen te treffen. Binnen energiegebieden verruimen we de mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking. Daarbij maken wij innovatieve oplossingen voor de netproblematiek mogelijk. Het derde speerpunt warmtenetprojecten is essentieel voor de warmtetransitie, een belangrijke opgave vanuit het Klimaatakkoord. Vanuit de beschikbaar gestelde middelen worden circa 4 projecten mogelijk gemaakt, waaronder Slim Warmtenet Zandweerd.

Medio 2021 leggen wij het investeringsvoorstel Energietransitie 2e tranche aan u voor. U neemt dan een besluit over de voorzetting van maatregelen uit de investeringsimpuls 1e tranche, op basis van inzicht in de resultaten.

Aantrekkelijk wonen en ruimte

Vanuit het investeringsbesluit Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail werken wij met ons netwerk aan toekomstbestendige steden en regio's. Wij zien dat de druk op de woningmarkt hoog is. Samen met het rijk en de regio's werken wij aan het versneld realiseren van woningen. Ook verduurzaming van de woningvoorraad is een belangrijke opgave. Er wordt slechts 1 % per jaar toegevoegd aan

de woningvoorraad, dus voor sterke steden en dorpen is vooral een aanpak van de bestaande wijken en woningen nodig. Wij maken de woningvoorraad geschikt voor de veranderende vraag door samen te werken aan kwalitatieve programmering en ruimte voor maatwerk in regionale woonagenda's. De energietransitie kan daarbij aanleiding zijn voor een kwaliteitsimpuls van de bestaande woningvoorraad, om woningen levensloopbestendig te maken, de openbare ruimte aan te pakken of te vergroenen.

Door de coronacrisis komt de vitaliteit van onze binnensteden extra onder druk te staan. Daarom investeren wij versneld in ondernemerschap, winkelstructuren en profilering van binnensteden, zoals het koppelen van fysieke winkels aan online diensten en bezorging. Met partners investeren wij in complexe gebiedsontwikkelingen waar veel opgaven samenkomen, zoals klimaatadaptatie, energietransities, circulaire economie, retail en woningbouw.

Als regisseur van de leefomgeving zetten wij ons in om onze inwoners blijvend een aantrekkelijke, prettige en veilige woon-, werk- en leefomgeving te bieden. De hoofdopgaven uit het coalitieakkoord en de transities – zoals de overgang naar duurzame energie, klimaatbestendigheid en duurzame landbouw – hebben grote impact en vragen om zorgvuldige inpassing in de ruimte. Onze provincie is te klein om alle opgaven naast elkaar een plek te geven. Dit vraagt om keuzes en combinaties. Daarom herzien wij ons omgevingsbeleid (herziening Omgevingsvisie), waaronder ons beleid op de stedelijke omgeving, een heldere koers voor het landelijk gebied en het uitwerken van gezondheid als vierde rode draad in ons omgevingsbeleid.

Vooruitlopend op deze inhoudelijke herziening van de Omgevingsvisie werken aan een actualisatie om te zorgen dat onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening optimaal aansluiten op de Omgevingswet. Hoewel de invoering van de wet is uitgesteld, gaat dit proces verder. Ook ondersteunen wij gemeenten in de transitie naar de nieuwe wet door nieuwe werkprocessen te faciliteren.

Vanuit het investeringsbesluit leefbaar platteland werken wij aan een krachtig, zelfbewust en toekomstbestendig platteland.

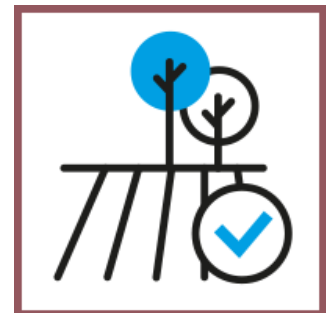
Vitaal landelijk gebied

De samenhang in de aanpak van de verschillende opgaven in het landelijk gebied is voor ons onverminderd belangrijk. Wij zijn dan ook verheugd met uw steun voor de investeringen die wij u in het kader van de Perspectiefnota hebben voorgelegd.

Dit geldt vooral voor de gebiedsgerichte aanpak stikstof die wij samen met betrokken partijen in zes zogeheten gebiedstafels zijn gestart. Een en ander vloeit voort uit de adviezen van de commissie Remkes en verschillende brieven die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Tweede Kamer heeft gestuurd (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-stikstof>).

Samen gaan we in elk afzonderlijk gebied op zoek naar maatregelen om de stikstofproblematiek te verminderen, de natuur te versterken en zo de mogelijkheden voor economische ontwikkeling weer te verruimen die bij elk afzonderlijk gebied passen. Het programma Natuur dat rijk en provincies daarvoor samen opstellen geeft daarvoor een financiële impuls van in totaal € 3 miljard voor heel Nederland in de komende 10 jaar. Waar mogelijk sluiten wij aan bij lopende gebiedsprocessen en andere opgaven, zoals energietransitie, Veenweidetraject, waterbeschikbaarheid, leefbaarheid en Ontwikkelopgave. Het doel van deze gebiedsgerichte aanpak is om in 2021 voor zes gebieden gebiedsanalyses en gebiedsagenda's op te stellen.

In het kader van de ontwikkelopgave Natura 2000 zullen wij u in 2021 naar verwachting 5 Provinciale Inpassingsplannen (PIP's) ter vaststelling voor leggen: Springendal en Dal van de Mosbeek, Witte Veen, Bergvennen, Weerribben en Lemselermaten.

Wij stimuleren het herstel van de biodiversiteit met extra middelen voor weidevogels en het oplossen van het faunaknelpunt in de N737 (nabij Enschede). Het inzaaien van bermen met kruidenrijke mengsels wordt de standaard na regulier wegonderhoud. Ook organiseren wij in 2021 weer ons jaarlijks natuurcongres om de uitvoering van de natuurvisie te optimaliseren. Daarnaast onderzoeken wij de (financiële) mogelijkheden om de groen blauwe dooradering van onze provincie te versterken door inzet van bestaande instrumenten. Want dit draagt ook bij aan landelijke en provinciale doelstellingen rondom natuurinclusieve landbouw, reductie van stikstofemissie en natuur en biodiversiteit. U heeft ons opgeroepen om werk te maken van extensivering van de landbouw. Dit nemen wij mee in onze bouwsteen landbouw die wij opstellen als onderdeel van de herziening van de Omgevingsvisie. Wij informeren u medio 2021 hoe een actiever grondbeleid aan extensivering van de landbouw kan bijdragen. Daarnaast stimuleren wij ook de transitie naar kringlooplandbouw met een subsidieregeling. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de leefomgeving maken wij beleid en stellen wij kaders voor vergunningverlening. Dit doen wij samen met gemeenten, GGD en andere partners zoals omgevingsdiensten. Het gaat daarbij niet alleen over de kwaliteit van bodem en lucht, maar ook over veiligheid en bijvoorbeeld het verwijderen van asbestdaken. Wij vinden de erven in het buitengebied ook belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving. Met uw extra bijdrage voor de ervencoaches kunnen wij het project toekomstgerichte erven in 2021 voortzetten. Uiterlijk begin 2021 informeren wij u over de uitkomsten van de evaluatie van de ervencoaches.

Samenleven in Overijssel

Enkele maanden lockdown in het voorjaar van 2020 hebben een ongekend grote impact gehad op culturele en maatschappelijke activiteiten. Evenementen zijn massaal afgelast, gemeenschapshuizen en bibliotheken gesloten en veel amateurverenigingen hebben hun wekelijkse bezigheid stil moeten leggen. Het beroeps- en hoger onderwijs verloopt grotendeels achter een scherm. Grote groepen burgers zijn angstig om naar buiten te gaan en de meest kwetsbaren worden zorgvuldig van de buitenwereld afgezonderd. Het coronavirus is nog niet weg en een aangepaste programmering van culturele en maatschappelijke activiteiten blijft noodzakelijk, met alle negatieve gevolgen voor de exploitatie. Sommige culturele uitingen blijven voorlopig onmogelijk vanwege gezondheidsmaatregelen. De werkgelegenheid in de culturele sector en haar toeleveranciers staat daarom zwaar onder druk. Met onze partners - stedelijke regio's, het Rijk en culturele instellingen, verenigd in een Overijsselse denktank Cultuur - werken wij aan de transitie van de culturele sector. We beginnen nu aan een nieuwe beleidsperiode op het moment dat noodsteun en investeringen in transitie van de sector samenkomen. We kiezen voor een sector die weerbaar en wendbaar is. Wij leggen focus op versterking ondernemerschap en een betere samenhang tussen makers, producten en afnemers en de rol van (netwerk)organisaties hierin. Wij ontwikkelen instrumenten en maken proeftuinen mogelijk die bijdragen aan innovatie van de sector. Samen met gemeenten maken wij afspraken over hoe we door meer inzet op preventie, zorgkosten kunnen verlagen en gezondheid en vitaliteit vergroten. Wij verbinden cultuur, sport, gezondheid en de fysieke leefomgeving. Gelukkig is noaberschap nog steeds een groot goed in Overijssel en wordt zo goed en zo kwaad geprobeerd de samenleving draaiend te houden. En er ontstaan nieuwe initiatieven en vormen van flexibele organisatie die wij met kracht vanuit onze programma's ondersteunen. Innovatie is daarbij enorm belangrijk. De mogelijkheden om elkaar fysiek te treffen zijn vanwege de coronacrisis nog steeds beperkt. Dit heeft gevolgen voor die onderwerpen waar het "samen" een essentieel

onderdeel is van de werkwijze. Door adaptief en creatief te werk te gaan, bijvoorbeeld door de inzet van digitale participatie mogelijkheden, spelen wij daar op in.

De financiële gevolgen van de corona hebben grote impact op de begrotingen van gemeenten. Naast de tekorten op het sociaal domein, zien gemeenten zich geconfronteerd met kosten ter bestrijding van verdere verspreiding van het virus en ondersteuning van middenstand en culturele voorzieningen. Wij kaarten deze problematiek actief aan bij het Rijk. In ons financieel toezicht hebben we hierover, ook in IPO-verband, nauwe contacten met de gemeenten en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Financiën

Zoals op de startpagina is te zien, zijn de totale uitgaven (lasten) binnen de Begroting 2021 ruim € 522 miljoen. Door te klikken op de cirkeldiagram op de startpagina is te zien wat de uitgaven zijn per kerntaak. Tegenover deze uitgaven staan inkomsten (baten) van in totaal € 392 miljoen. De belangrijkste inkomsten zijn de uitkering uit het Provinciefonds (€ 204 miljoen) en de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (€ 112 miljoen). Het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van bijna € 130 miljoen dekken we vanuit de reserves.

Meerjarig zijn de financiën op orde, maar zijn er zoals gezegd ook onzekerheden. Met onderstaande budgettair perspectief (bedragen x € 1.000) maken we inzichtelijk wat de vrije ruimte is in de begroting voor de komende periode. Bij deze begroting presenteren we een volledig bijgewerkt budgettair perspectief ten opzichte van de stand bij de Perspectiefnota 2021. Het budgettair perspectief laat zien dat de komende periode het totale saldo (alle inkomsten minus alle uitgaven) elk jaar positief is. Dat geldt ook voor het structurele saldo per jaar (alle structurele inkomsten minus alle structurele uitgaven).

De effecten van de herprioriteringsopgave en de 'herstel- en transitieaanpak Coronacrisis' op het budgettair perspectief van de begroting 2021 zijn niet meegenomen, omdat Provinciale Staten hierover nog besluiten. De budgettaire effecten van deze voorstellen zijn wel inzichtelijk gemaakt in het budgettair perspectief dat is opgenomen in het Statenvoorstel "Overijsselse Herstel- en Transitieaanpak Coronacrisis". Na besluitvorming zullen de financiële effecten als begrotingswijziging worden doorgevoerd.

Alle detailinformatie over de financiën staat in het onderdeel financiën en de verschillende bijlagen bij deze begroting.

	Algemene reserve	2021	2022	2023	2024
Structureel saldo		1.844	16.795	13.626	13.601
Incidenteel saldo	5.940	-1.844	-8.860	-9.483	12.610
Totaal saldo	5.940	0	7.935	4.143	26.211
Gereserveerd voor volgende periode				40.000	

Statenvoorstel

Het Statenvoorstel is het besluitvormend stuk bij deze begroting. Daarin staan de (financiële) voorstellen nader beschreven. Het Statenvoorstel vindt u onder de '**Meer**'-knop aan de rechterkant.

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer

Dit is hoe wij denken

Overijssel biedt een aantrekkelijke en veilige woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Zij voelen zich thuis in het afwisselende landschap, de fraaie dorpen en de bruisende steden, alle goed bereikbaar. Om onze inwoners blijvend een prettige en

veilige plek te bieden, bundelen we onze krachten en vervullen we een sterke regierol voor de leefomgeving.

In onze steden en ons landelijk gebied is ruimte nodig voor de overgang (transitie) naar duurzame energie, klimaatbestendigheid, duurzame landbouw en kringlooeconomie. Als gebiedsregisseur vinden we met onze partners geschikte plekken voor deze ontwikkelingen en maken we ruimtelijke keuzes. Met onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening stellen we de kaders voor het gebruik van de ruimte op en onder de grond.

Bij een aantrekkelijke leefomgeving horen schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen. Hierbij vervullen we als provincie een regierol vanuit onze kaderstellende en toezichthoudende taken.

Ook voeren we als provincie de regie op een evenwichtige woningmarkt per regio. We zien erop toe dat de juiste woningen voor verschillende doelgroepen worden (her)ontwikkeld. Dit vraagt maatwerk, omdat de woningmarkt in elke regio anders is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond

De Omgevingswet en de transities vragen de komende jaren om herziening van de Omgevingsvisie en -verordening. Hierbij stimuleren en bewaken wij ontwikkelingen met betrekking tot kwaliteit, zoals de Kwaliteitsimpuls groene omgeving (1.1.1). Om het beleid uit onze Omgevingsvisie uit te voeren, werken we zo vroeg mogelijk in een proces samen met partners. Onze rol verschilt hierbij per opgave (1.1.2). Zo werken wij met partners aan het ontwikkelen en uitvoeren van beleid voor de ondergrond (1.1.3). Ook zetten we ons grondeigendom en grondbeleid in om onze doelen te bereiken (1.1.4). Waar nodig zetten we wettelijke instrumenten in zoals zienswijzen en inpassingsplannen. Wij bereiden onszelf en onze partners voor op de invoering van de nieuwe Omgevingswet (1.1.5).

Prestaties

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2021

1. Wij houden de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening actueel en zorgen ervoor dat deze Omgevingswetproof zijn.
2. Wij zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in.
3. Wij bereiden de Herziening Omgevingsvisie voor conform de in de 'Startnotitie Omgevingsvisie Overijssel Herziening' aangegeven ambitie, vertrekpunten en focus van het proces en de inhoud. Wij bieden u een lange termijn visie/wenkend perspectief aan met onder meer strategische keuzemogelijkheden voor hoofdlijnen van het beleid en een procesvoorstel voor de participatie en communicatie rondom de Omgevingsvisie Overijssel, tijdens de creatie-fase (2021).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Vaststelling Revisie Omgevingsvisie PS/2017/119 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2017-2018 PS/2018/494 (bijbehorend besluit)
- Amendement Kerkhoff c.s. - Giethoorn toeristische trekpleister
- Statenvoorstel - Wijziging Omgevingsverordening Geitenstop PS/2019/69 (bijbehorend besluit)

- Amendement Folkerts c.s. - Uitzondering afmesten biologische geitenbokjes deel 1 ; deel 2
- Amendement Wertheim c.s. - Overgangsrecht deel 1 ; deel 2 ; deel 3
- Amendement Brommer c.s. - Uitzondering afmesten geitenbokjes
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019/2019/1100997 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Startnotitie focus en bandbreedte Omgevingsvisie Overijssel Herziening 2020/1100931 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf, Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman, Monique van Haaf

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2021

1. Wij ondersteunen onze partners bij de omslag naar de Omgevingswet
2. Wij borgen de uitvoering van de Omgevingsvisie in onze projecten en in voorkantsamenwerking met onze partners
3. Wij ontwikkelen een pilot voor het gebiedsgericht toepassen van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.
4. Wij voeren samen met regionale partners de Omgevingsagenda Oost en de IJsselmeer Gebiedsagenda uit.
5. Wij maken deel uit van de netwerkorganisatie Ruimte voor de Vecht waarin we onder andere werken aan het kunstwerk Poort van het Vechtdal.
6. Wij voeren de lopende afspraken uit de ontwikkelagenda's voor Twente en Zwolle Kampen Netwerkstad (Spoorzone Zwolle) uit.
7. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de resterende impuls van € 0,55 miljoen voor samenwerkingsverbanden water uit het Coalitieakkoord.
8. Wij begeleiden de gemeenten Kampen ('s Heerenbroek), Deventer, Almelo en Enschede bij onderzoek naar mogelijkheden voor de ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen en de gemeente Raalte bij de start van de realisatie hiervan.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Financiering ondergrondse verkabeling 2020/1100066 (bijbehorend besluit)
- Motie Stelpstra c.s. - Ondergronds verkabelen 's Heerenbroek
- Statenvoorstel - Uitvoering motie ondergronds verkabelen 's Heerenbroek PS/2019/1100082 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Spoorzone Zwolle PS/2013/537 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Werkprogramma Netwerkstad Twente PS/2013/846 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf, Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman, Monique van Haaf

1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond

Acties 2021

1. Wij werken samen met partners aan bewustwording en participatie rond het benutten en beschermen van de ondergrond zoals het organiseren van de maand van de bodem.

2. Wij stimuleren gemeenten om ruimtelijk beleid op te stellen waarbij de ondergrond een bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven. Hiermee zorgen we dat de gemeenten zijn voorbereid op hun nieuwe taken onder de Omgevingswet.
3. Wij scherpen het provinciaal beleid aan op bodemenergie en geothermie in het licht van de regionale energiestrategieën. En wij sluiten aan bij de RES en de gemeentelijke warmtevisie op het onderdeel bodemenergie.
4. Wij werken met regionale partners aan een nieuw provinciaal programma bodem en ondergrond als nadere invulling van onze Omgevingsvisie en de maatschappelijke opgave.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Gebruik van de diepe ondergrond PS/2015/867 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Gebruik diepe ondergrond in Overijssel PS/2017/417 (bijbehorend besluit)
- Amendement Rutten c.s. - Voorstel gebruik diepe ondergrond
- Motie Stelpstra c.s. - Schadeprotocol gasvelden
- Motie Broekhuijs c.s. – Geen afvalwater in onze Overijsselse ondergrond
- Statenvoorstel - Herijking boringsvrije zone Salland Diep in Zwolle en aanpassing boringsvrije zone Engelse Werk 2020/1100954 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Acties 2021

1. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstellen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid 2018.
2. Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid 2018 PS/2018/984 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

1.1.5 Programma Omgevingswet

Acties 2021

1. Wij optimaliseren de samenwerking met onze ketenpartners ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Dit doen we onder andere met 'omgevingstafels'.
2. Wij maken onze interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen

Bij de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn water werken we met partners aan de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater (1.2.1). Met ons netwerk werken we aan de

juiste hoeveelheid oppervlakte- en grondwater (1.2.2). Vanuit onze wettelijke taak zorgen we voor voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst (1.2.3). Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast is belangrijk voor een veilige woon- en werkomgeving. In onze Omgevingsvisie en -verordening stellen wij de normering vast voor regionale keringen (dijken langs regionale waterwegen) en wateroverlast (1.2.4). Wij verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op grond van de Waterwet, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en onze Omgevingsverordening (1.2.5).

Prestaties

1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit

Acties 2021

1. Wij co-financieren samen met de waterschappen projecten in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.
2. Wij implementeren instrumentarium en afspraken uit de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater om de Kaderrichtlijn Water te realiseren.
3. Wij doen u in afstemming met onze partners een voorstel voor de doelen voor de planperiode 2021-2027 van de Kaderrichtlijn Water.
4. Wij breiden in overleg met waterschappen en agrarische collectieven de blauwe diensten uit

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater

Acties 2021

1. Wij werken met partners aan de uitvoering van het lopende maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2016-2021.
2. Wij stellen samen met partners een maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland op voor uitvoeringsperiode 2022-2027.
3. Wij werken met partners aan de actualisatie van de waterverdeling IJsselmeergebied.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Acties 2021

1. Wij voeren het programma Boeren voor Drinkwater uit in het kader van de bestuursovereenkomst Nitraat.
2. Wij werken in het Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning met partners aan het veiligstellen van onze drinkwaterwinningen.
3. Wij voeren het eind 2020 vast te stellen investeringsvoorstel drinkwater uit.
4. Wij voeren de adaptieve strategie drinkwater uit.
5. Wij doen u een voorstel voor de grondwaterheffing voor de periode 2022-2024

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Opnemen nieuwe drinkwaterwinlocatie Vriezenveen-Daarle in Omgevingsvisie en -verordening PS/2017/674 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Belastingverordening Overijssel en tarieventabel voor het jaar 2019 PS/2018/647 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd? 2019/1100893 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Toorn c.s. - Statenvoorstel Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd?
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor de toekomst
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast

Acties 2021

1. Wij ontwikkelen met onze partners nieuw beleid ten aanzien van wateroverlast en de bijbehorende normering.
2. Wij participeren in projecten in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
3. Wij werken samen met onze partners aan het verder uitwerken van de integrale benadering van het regionale watersysteem.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rapport Rekenkamer Oost-Nederland - "Boven water; rol van de provincie Overijssel bij waterveiligheid en -overlast PS/2018/452 (bijbehorend besluit)
- Amendement Wertheim c.s. - Wijziging m.b.t. een aanbeveling in het Rekenkamer rapport Boven water
- Motie Kleinsman c.s - Normering wateroverlast
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water

Acties 2021

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af, binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Statenvoorstellen en -besluiten

n.v.t.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree, Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

1.2.7 IJsseldelta programma

Acties 2021

1. Wij realiseren de hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen rondom Roggebot in overleg met partners en stakeholders.
2. Wij starten onder regie van Flevoland met het verwijderen van de Roggebotsluis en de Roggebotkering en de realisatie van vaarvoorzieningen en een nieuwe brug (zie ook prestatie 4.6.6).
3. Wij zetten ons in om de overlast zoveel mogelijk te voorkomen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Provinciale coördinatie regeling IJsseldelta fase 2 PS/2019/53 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag

Om de woningvoorraad toekomstbestendig te maken werken wij met onze partners aan een evenwichtige woningmarkt (1.3.2). Belangrijk instrument hierbij zijn de regionale woonagenda's (1.3.1), deze ontwikkelen we en voeren we uit samen met onze partners.

Prestaties

1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's

Acties 2021

1. Wij voeren de woonagenda's uit
2. Wij voeren onze wettelijke taken uit als toezichthouder huisvesten statushouders

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel- Rekenkamerrapport inzake wonen PS/2018/813 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad

Acties 2021

1. Wij ontwikkelen met partners een provinciebrede aanpak vakantieparken, waarin we ook de effecten van de coronacrisis meenemen.

Corona-acties

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Beleidsaanpassing omgevingsbeleid voor verblijfsrecreatie 2020/1100794 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving

Met onze partners onderzoeken we wat het betekent voor onze leefomgeving dat het natter, droger en warmer wordt. Wij zorgen er voor dat de leefomgeving in 2050 zo is ingericht dat we hier zo weinig mogelijk last van hebben en zo veel mogelijk kansen benutten (klimaatadaptief ingericht) (1.4.1). We werken aan toekomstbestendige steden door in te zetten op gebiedsontwikkeling, wonen, binnensteden en retail (1.4.2). We werken daarnaast aan een vitaal platteland en de verbinding tussen stad en land (1.4.3).

Prestaties

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050

Acties 2021

1. Wij stellen samen met gemeenten en waterschappen uitvoeringsprogramma's op (actieplannen), op basis van de risicodialogen. Daarin staan de maatregelen die nodig zijn om klimaatadaptief te kunnen handelen.
2. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de resterende impuls van € 7,45 miljoen uit het Coalitieakkoord, voor actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast en starten met de uitvoering hiervan.
3. Wij stellen beleidskaders op voor hitte, droogte en wateroverlast die meegenomen gaan worden in de herziening van de Omgevingsvisie.

Statenvoorstellen en -besluiten

Motie Huizenga c.s. - Meer drinkwaterpunten in Overijssel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied

Acties 2021

1. Wij voeren het investeringsprogramma Ruimte, Wonen en Retail uit.
2. Wij werken samen met onze netwerken aan toekomstbestendige steden
3. Wij benutten onze netwerken zoals de Woonkeuken voor netwerksturing en samenwerking op het woondomein

Corona-acties

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit)
- Motie Courtz c.s. - Retail en centra in en na Corona

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland

Acties 2021

1. Wij geven uitvoering aan het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland. Dit doen wij op drie hoofdlijnen: het opstellen van een wetenschappelijk kader, het maken van een plattelandsagenda en een subsidieregeling Leefbaar platteland.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Leefbaar platteland 2020/1100879 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf, Roy de Witte

Portefeuillehouder: Monique van Haaf, Roy de Witte

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-693
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-1.181
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond	-129
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-1.244
1.1.5 Programma Omgevingswet	-388
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	-3.634
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-748
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-284
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-1.660
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	-107
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	-64
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	-2.862
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	-253
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-62
Totaal 1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	-315
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-1.250
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-7.228
Totaal Lasten	-15.288
Baten	
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	3.691
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	10
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.257

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	34
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	1.301
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	579
Totaal Baten	5.572
Totaal	-9.716

Kerntaak 2: Milieu en energie

Dit is hoe wij denken

Onze inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving in de volle breedte: lucht, water, ondergrond, licht, geluid, welzijn en veiligheid. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn en in een robuust en duurzaam energiesysteem. De kwaliteit van het milieu is één van de factoren in de leefomgeving die van invloed zijn op de gezondheid van mensen. Luchtkwaliteit, geluidsbelasting, waterkwaliteit (kerntaak 1), en bodemkwaliteit zijn hier voorbeelden van. Wij borgen de basiskwaliteit van het milieu om nu en in de toekomst gezond en veilig te kunnen leven. Wij schuiven negatieve milieueffecten en -kosten niet af op toekomstige generaties of andere gebieden. We benutten de in de samenleving aanwezige kennis bij het bereiken van ons doel. Voor de gezondheid van onze inwoners zijn ook andere factoren in onze leefomgeving belangrijk, zoals de aanwezigheid van groen (kerntaak 3). De inrichting van de omgeving kan gezond gedrag uitlokken. Hernieuwbare energie draagt bij aan een duurzame leefomgeving en is noodzakelijk vanwege de negatieve effecten van fossiele brandstoffen (CO2, fijnstof). Het realiseren van energiemaatregelen biedt economische kansen en werkgelegenheid. De energietransitie vergt inzet van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden, en komt grotendeels in regionaal verband tot stand. De provincie verbindt partijen, organiseert uitvoeringsallianties en zorgt voor een koppeling met andere opgaven in het ruimtelijke domein.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen
Wij borgen de basiskwaliteit van de leefomgeving door beleid te maken en kaders te stellen (2.1.1). Wij stellen de gezondheid van onze inwoners meer centraal in ons milieu- en omgevingsbeleid en verwerken 'gezondheid' als rode draad in de Omgevingsvisie. Iedere vier jaar herzien we ons beleid ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij maken jaarlijks een uitvoeringsplan, waarin we de prioriteiten vastleggen. Wij stemmen vergunningverlening, toezicht en handhaving door verschillende bestuursorganen op elkaar af. Wij bereiden ons voor op besluitvorming over vliegveld Lelystad en de herziening van het luchtruim. Door vergunningverlening, toezicht en handhaving zorgen de Omgevingsdiensten er namens ons en gemeenten voor dat de basiskwaliteit van de leefomgeving voldoet aan de wettelijke eisen (2.1.2). We voeren milieueffectrapportages uit voor onze projecten (2.1.3). Met monitoring en evaluatie (2.1.4) kijken we of de basiskwaliteit van lucht, geluid en bodem blijft voldoen aan de wettelijke normen.

Prestaties

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

Acties 2021

1. We ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren deze in de Provinciale Omgevingsvisie.
2. Wij leveren inbreng in nationale en interprovinciale beleidstrajecten, zoals Schone Lucht Akkoord, Zeer Zorgwekkende Stoffen, de IPO programmaliijnen gezondheid, omgevingsveiligheid en Europese 8e milieuactieprogramma.
3. Wij stellen het beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 1 december en het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december.
4. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
5. Wij bepleiten een andere volgorde van besluitvorming in het luchtvaartdossier via een transparant en navolgbaar proces: eerst de luchtvaartnota, dan de herziening van het luchtruim en daarna besluiten over Lelystad Airport.
6. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de leefomgeving willen wij hinder van vliegtuiglawaai zoveel mogelijk beperken. Mede daarom zullen wij nabij Zwolle een meetpost inrichten om hinder te monitoren.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Acties 2021

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij geven opdrachten aan de omgevingsdiensten voor uitvoering van de ingebrachte taken.
4. Wij beoordelen bij risicovolle bedrijven de vergunningen jaarlijks op actualiteit, bij overige bedrijven doen wij dit eenmaal in de vijf jaar.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

2.1.3 Ondersteunen en (laten) uitvoeren van milieueffectrapportages / duurzaamheidsrapportages (plan MER)

Acties 2021

1. Wij adviseren over en toetsen op het gebied van milieu- en duurzaamheidseffecten van voorgenomen plannen en projecten van derden.
2. Wij brengen milieu- en duurzaamheidseffecten van (eigen) plannen en projecten in beeld.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

2.1.4 Monitoring en evaluatie milieu en gezondheid

Acties 2021

1. Wij monitoren de luchtkwaliteit in Overijssel.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst

De milieusituatie in Overijssel is overwegend op orde. Voor de sanering van vervuilde bodems voeren we programma's uit voor met asbest verontreinigde bodems en voor spoedeisende en overige bodems (2.2.1). Asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Wij blijven inzetten op een spoedige sanering van in Overijssel aanwezige asbestdaken (2.2.2). Goed beheer van stortplaatsen voorkomt dat de basiskwaliteit van bodem, lucht en leefmilieu wordt aangetast. Vanuit onze wettelijk taak verzorgen wij het financieel beheer voor de nazorg van stortplaatsen (2.2.3).

Prestaties

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties

Acties 2021

1. Wij werken voor Blekerijweg, IJsselmuiden de saneringsvariant uit en starten de sanering.
2. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen.
3. Wij monitoren conform het programma 2021 Bureau Asbestbodem Sanering.
4. Wij stellen het programma 2022 Bureau Asbestbodem Sanering vast.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken

Acties 2021

1. Wij zorgen ervoor dat ook niet draagkrachtige eigenaren de sanering van hun asbestdak kunnen financieren.
2. Wij vergroten de opties voor sanering door middel van het aanjagen van nieuwe marktinitiatieven.

Statenvoorstellen en -besluiten

<https://overijssel.stateninformatie.nl/document/8318679/1#search=%2220190409161%22>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Acties 2021

1. Wij stellen het jaarverslag 2020 en de begroting 2021 op voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen in Overijssel.
2. Wij hebben bestuurlijk overleg met de exploitanten van de stortlocaties.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem

We zetten in op 20% hernieuwbare energie in 2023. We stimuleren en steunen initiatieven om het gebruik van fossiele energie terug te dringen. We helpen projecten voor hernieuwbare energie en energiebesparing te realiseren met het programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 - 2023 (2.3.1). We maken met partners plannen voor een meer duurzame energievoorziening met minder CO₂-uitstoot. Dit doen we door Regionale Energiestrategieën (RES-en) voor 2030 op te stellen voor Twente en West-Overijssel. De uitvoering van de RES-en integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel. Door het beschikbaar stellen van leningen, garanties en participaties via het Energiefonds Overijssel (2.3.2), maken we investeringsprojecten mogelijk gericht op energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie of energie-infrastructuur. Door het aandeelhouderschap in Enexis (2.3.3) beheren en ontwikkelen we de energie-infrastructuur voor inwoners, ondernemers en instellingen, gericht op energiezekerheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid.

Prestaties

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Acties 2021

1. Wij ondersteunen de totstandkoming van warmtenetten voor gebruik van restwarmte, aardwarmte en aquathermie als alternatief voor aardgas.
2. Wij stimuleren huishoudens en bedrijven om te investeren in maatregelen gericht op energiebesparing.
3. Wij ondersteunen het ontwerp en de inrichting van twee energiegebieden, inclusief innovatieve oplossingen voor de netproblematiek.
4. Wij ondersteunen de ontwikkeling van zonne-energie op bedrijfsdaken met de inzet van het versnellingsteam: 'Ieder dak een zonnedak'.
5. Wij implementeren het te actualiseren biomassabeleid voor Overijssel, in de lijn met het te verwachten nieuwe nationale biomassabeleid en zoals aangekondigd in de Statenbrief Biomassaroute deel 1 (PS kenmerk2020/1101909).
6. Wij geven samen met gemeenten en andere partners uitvoering aan de Regionale Energie Strategieën. Daarbij zijn de volgende hoofdlijnen van belang: participatie, lokaal eigendom en de toepassing van het afwegingsvierkant (met aandacht voor hoekpunten Ruimtelijke Kwaliteit en Maatschappelijke Kostenefficiëntie)

Statenvoorstellen en -besluiten

Hoofdlijnen reacties concept RES'sen:

<https://overijssel.notubiz.nl/document/8757636/2/Hoofdlijnen%20reacties%20concept%20RES%20Twente%20en%20concept%20RES%20West%20Overijssel>

Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche:

<https://overijssel.notubiz.nl/document/8547451/1/Statenvoorstel%20Investeringsimpuls%20Energietransitie%201e%20tranche>

Biomassaroute deel 1: <https://overijssel.notubiz.nl/document/8956077/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Acties 2021

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Energiefonds Overijssel uit door:

1. De inzet van Energiefonds Overijssel als financier van lokale energie-initiatieven te evalueren en te besluiten over een eventueel vervolg op de pilot die in 2020 gestart is
2. Het Jaarplan en de Begroting van Energiefonds Overijssel 2021, alsmede het Jaarverslag over 2020 vast te stellen. In onze 'beleidsbrief' geven wij richting aan de inzet van het fonds voor 2021.
3. Toe te zien op de uitvoering van het Jaarplan 2021 van Energiefonds Overijssel.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte (eigenaar), Tijs de Bree (opdrachtgever).

Portefeuillehouder: Tijs de Bree, Roy de Witte

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Acties 2021

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Enexis uit door:

1. Te sturen op de doelen in het Strategisch plan van Enexis
2. Toe te zien op uitvoering van het beleidsplan voor 2021
3. De jaarrekening over 2020 vast te stellen, met inbegrip van het daarbij horende dividendbeleid.
4. Toe te zien op en u te rapporteren over de door Enexis beoogde en gerealiseerde investeringen in Overijssel.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum (eigenaar) Tijs de Bree (opdrachtgever).

Portefeuillehouder: Tijs de Bree, Eddy van Hijum

2.4 Een duurzaam landelijk gebied

In het landelijk gebied helpen wij met het programma Toekomstgerichte erven individuele erfeigenaren beslissingen te nemen over de structurele verduurzaming van hun erf (2.4.1).

Prestaties

2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven

Acties 2021

1. Wij stellen samen met gemeenten in heel Overijssel een erfcoach beschikbaar voor eigenaren die dat willen.
2. Wij ondersteunen erfeigenaren in het landelijk gebied bij actuele vraagstukken zoals stikstof, aanpassing in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree.

Portefeuillehouder: Tijs de Bree

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-190
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-3.747
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	-3.938
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-8.253
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-200
2.2.3 Beheer nazorgfonds	-46
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	-8.499
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-8.164
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	-62
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	-8.226
2.4 Een duurzaam landelijk gebied	
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-1.200
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-4.904
Totaal Lasten	-26.767
Baten	
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	230
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	
2.2.3 Beheer nazorgfonds	51
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	246
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	41
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	287
Totaal Baten	567
Gerealiseerd resultaat	-26.199

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

Het platteland in Overijssel is van ons allemaal. Onze ambitie is dat landbouw, natuur, recreatie, energieproductie, klimaatadaptatie en toerisme duurzaam samengaan en profijt hebben van elkaar. Al deze sectoren dragen bij aan het welzijn en de welvaart in het landelijk gebied. In het landelijk gebied komen veel verduurzamingsopgaven samen. Deze opgaven beïnvloeden elkaar. Daarom pakken wij deze opgaven in samenhang op. Wij zijn trots op ons platteland met zijn prachtige (boeren)landschappen en afwisselende natuur. We willen deze landschappen voor de toekomst behouden door ze te koesteren én te

ontwikkelen. Onze ambitie om de biodiversiteit te herstellen, draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving voor onze inwoners, nu en in de verre toekomst. Dit vergt verbetering van de leefgebieden van planten en dieren, zowel in beschermde natuurgebieden, als in de stad en in het agrarische cultuurlandschap.

Gezonde natuur en een gevarieerd landschap zijn ook belangrijk voor de waterhuishouding, een goed woon- en vestigingsklimaat en voor recreatie en toerisme. Groen-blaauwe dooradering van het landelijk gebied is van belang voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en de beleving van het landschap. De natuur voorziet ook in onze basisbehoeften: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, schoon water uit de kraan dankzij natuurgebieden, koelte en zuivere lucht dankzij bomen, en bestuiving van onze gewassen dankzij insecten. Daarnaast levert ze ons grondstoffen, zoals hout. Wij willen het 'natuurlijk kapitaal' van Overijssel duurzaam beheren en benutten.

Natuur is noodzakelijk, mooi en kwetsbaar. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof is duidelijk dat we geen hypotheek op de toekomst mogen nemen met betrekking tot kwetsbare natuur. Het rapport van het Adviescollege Stikstofproblematiek geeft aan dat we aanvullende maatregelen moeten nemen om de Natura 2000 gebieden te herstellen, onder andere door de stikstofdepositie terug te brengen tot onder de grens van de kritische depositie waarde. Deze uitdagende opgave willen we in samenhang met andere opgaven oppakken maar zal desondanks ingrijpende keuzes vragen.

We pakken onze verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid breed op en we zetten in op beleven, benutten en beschermen van natuur. Natuur is belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Wij willen ook dat onze inwoners zich verbonden voelen met natuur en landschap en daarvoor verantwoordelijkheid nemen. Daarom brengen we natuur dichterbij mensen zodat natuur meer beleefbaar wordt.

We stimuleren plannen voor de inrichting van het platteland die zowel voordelen voor de economie als de natuur hebben. Hierdoor houden we het platteland vitaal. De agrarische sector willen we toekomstbestendig maken door innovaties in de agrarische keten – van boer tot consument - te stimuleren en te faciliteren.

We stimuleren plannen voor de inrichting van het platteland die zowel voordelen voor de economie als de natuur hebben. Hierdoor houden we het platteland vitaal. De agrarische sector willen we toekomstbestendig maken door innovaties in de agrarische keten – van boer tot consument - te stimuleren en te faciliteren.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling en kaderstelling rondom natuur en landbouw spelen we in op nieuwe ontwikkelingen (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk spelen we in op en beïnvloeden waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoeken krijgen we inzicht in maatschappelijke vraagstukken. Wij borgen de basiskwaliteit van de natuur en landbouw door vergunningen te verlenen voor de Wet Natuurbescherming en te controleren of regels nageleefd worden (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer (3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten te herstellen (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe natuurwaarden zich ontwikkelen en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties 2021

1. Wij doen beleidsontwikkelen onderzoek in relatie tot natuur en klimaat voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij bepalen, op basis van onze ervaringen bij de uitvoering van ons natuurbeleid, welke onderdelen van het beleid om bijstelling vragen. Deze verwerken wij bij de periodieke actualisatie van de Omgevingsvisie.
3. Wij beoordelen of relevante ontwikkelingen in 'de buitenwereld', zoals nieuwe kennis of jurisprudentie, aanleiding zijn voor bijstelling van beleid.
4. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de Wet natuurbescherming.
5. Wij organiseren jaarlijks een natuurcongres om met onze partners de uitvoering van de natuurvisie te optimaliseren.
6. Wij stellen het beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 1 november en het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties 2021

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak met betrekking tot handhaving van de groene wetten uit.
4. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties 2021

1. Wij ronden de eerste generatie beheerplannen af.
2. Wij maken een begin met het opstellen van de tweede generatie beheerplannen op basis van de laatste inzichten.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties 2021

1. Wij subsidiëren het beheer van natuur volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.

3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.
4. Wij stellen een ambitiekaart op voor de natuur in het Natuurnetwerk Nederland.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties 2021

1. Wij subsidiëren agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven aanvullende maatregelen uitvoeren voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels.
4. Wij onderzoeken mogelijkheden om de groen blauwe dooradering te versterken door uitbreiding van het agrarisch natuurbeheer en versterking van het randenbeheer

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties 2021

1. Wij ontwikkelen en ondersteunen maatregelen om de condities voor aandachtsoorten te verbeteren.
2. Wij stimuleren dat kennis over aandachtsoorten wordt gedeeld, zodat maatregelen geoptimaliseerd kunnen worden.
3. We stimuleren activiteiten om de samenleving te betrekken bij de soorten die Overijssel rijk is.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Impuls voor Natuur:

[https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur\(gec\)](https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur(gec))

Besluit Impuls voor Natuur: <https://overijssel.notubiz.nl/document/8670310/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties 2021

1. Wij coördineren de monitoring van het Natuur Netwerk Nederland in Overijssel.
2. Wij leveren gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage natuur.
3. Wij voeren de monitoring van het agrarisch natuurbeheer uit.
4. Wij voeren de monitoring van Natura2000 uit.
5. Wij monitoren soorten buiten het Natuur Netwerk Nederland.

Statenvoorstellen en -besluiten

Staat van de biodiversiteit in Overijssel:

https://overijssel.notubiz.nl/document/7548635/2/Samenhangend%20overzicht%20van%20de%20staat%20van%20de%20biodiversiteit%20in%20Overijssel_

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij bevorderen dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. In projecten stimuleren we dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, van de natuur kunnen profiteren.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties 2021

1. Wij stimuleren het opstellen en uitvoeren van bidbooks voor Streekeigen Landschapsbeheer, onder meer met inzet van de landschapscoördinator.
2. Wij zorgen in samenwerking met onze partners voor ondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap.
3. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk om in te spelen op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en ambities.
4. Wij bevorderen binnen het Actieplan 1,1 miljoen bomen het bewustzijn onder inwoners van het belang van bomen en stimuleren wij initiatieven om bomen te planten.
5. Wij verbinden partijen met belang bij aanplant van bomen en grondeigenaren.
6. Wij stellen een provinciale Bossenstrategie op en starten met de uitvoering.

Statenvoorstellen en -besluiten

Aanpak Streekeigen Landschapsbeheer:

[https://overijssel.notubiz.nl/document/8249897/1/Aanpak%20Streekeigen%20Landschapsbeheer%20\(gec\)](https://overijssel.notubiz.nl/document/8249897/1/Aanpak%20Streekeigen%20Landschapsbeheer%20(gec))

Actieplan bomen: <https://www.natuurvoorelkaar.nl/project/iedereen-een-boom>

Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies:

<https://overijssel.notubiz.nl/document/8421101/1/document>

Statenvoorstel Impuls voor Natuur:

[https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur\(gec\)](https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur(gec))

Besluit Impuls voor Natuur: <https://overijssel.notubiz.nl/document/8670310/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen

Acties 2021

1. Wij ondersteunen samen met partners basisscholen bij het aanleggen van groene schoolpleinen via een subsidieregeling en het toegankelijk maken van kennis. Daarbij

hebben we specifiek aandacht voor Groene schoolpleinen in lage sociaal economische status wijken.

2. Wij werken samen met gemeenten en inwoners aan het vergroenen van de bebouwde omgeving onder meer door het organiseren van netwerkbijeenkomsten, faciliteren van gemeentelijke Natuur voor Elkaar plannen en het realiseren van concrete groene maatregelen.
3. Wij werken samen met partners aan het verbinden van natuur en gezondheid onder meer door financiële ondersteuning van groenprojecten en het ontwikkelen van groene zorgmodules.
4. Wij bevorderen met communicatieactiviteiten het bewustzijn over de betekenis van natuur voor mensen.
5. Wij voeren in samenwerking met Studio Vers Bestuur experimenten uit om inwonersinitiatieven optimaal te kunnen ondersteunen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Impuls voor Natuur:

[https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur\(gec\)](https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur(gec))

Besluit Impuls voor Natuur: <https://overijssel.notubiz.nl/document/8670310/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

We blijven - binnen de juridische kaders van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn - werken aan de balans tussen natuur en economie. We versterken de natuur, ook om ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen (3.3.1). De Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen natuurinclusief denken en werken in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door het beheren van in het wild levende dieren minimaliseren we economische schade (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden, een tegemoetkoming in de schade. Tot slot bestrijden wij schadelijke invasieve exoten (3.3.5).

Prestaties

3.3.1 Aanpak Stikstof

Acties 2021

1. Wij dragen bij aan de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor het stikstofbeleid, waaronder een bijdrage voor het programma Aerius.
2. Wij werken nationale wetgeving en interprovinciale afspraken uit tot passend Overijssels beleid op het gebied van stikstof (beleidsregels, bronmaatregelen, verdeling van stikstofruimte).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.3.2 Nationale parken

Acties 2021

1. Wij werken met onze Nationale Parken samen om de synergie tussen economie, natuur en samenleving optimaal te benutten.
2. Wij ondersteunen beide Parken met cofinanciering in de uitvoering van plannen die zij in 2020 bij het ministerie van LNV hebben ingediend.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken

Acties 2021

1. Wij voeren in het kader van het uitvoeringsprogramma Natuur voor Elkaar, de onderdelen Wonen en Welzijn uit van het Plan van Aanpak voor "Natuurinclusief werken in de bouw en infrastructuur opschalen".
2. Wij voeren het Plan van Aanpak "Natuur en economie verbinden" uit in het kader van ons Uitvoeringsprogramma Natuur voor Elkaar.
3. Wij ronden de pilotprojecten voor een soortenmanagementplan af en analyseren welke resultaten om opvolging in beleid vragen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Impuls voor Natuur:

[https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur\(gec\)](https://overijssel.notubiz.nl/document/8470705/1/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Impuls%20voor%20Natuur(gec))

Besluit Impuls voor Natuur: <https://overijssel.notubiz.nl/document/8670310/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.3.4 Faunabeheer

Acties 2021

1. Wij verlenen subsidie aan de Faunabeheereenheid (FBE).
2. Wij vergoeden faunaschade onder voorwaarden.
3. Wij onderzoeken de balans tussen populaties van wilde dieren, menselijk gebruik en natuurdoelen en verbeteren dit waar dat mogelijk en nodig is.
4. Wij verkennen de mogelijkheden voor ganzenrustgebieden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verkenning ganzenrustgebieden in Overijssel:

<https://overijssel.notubiz.nl/document/8479827/1#search=%2220200045550%22>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.3.5 Invasieve exoten

Acties 2021

Wij bestrijden schadelijke plant- en diersoorten die van nature niet in Nederland voorkomen door:

1. Het plan van aanpak bestrijding invasieve exoten uit te voeren.
2. Aanpak van urgente gevallen financieel te ondersteunen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

Het Rijk is primair verantwoordelijk voor het landbouwbeleid. We ontwikkelen aanvullend beleid gericht op een toekomstbestendige Agro & Food-keten. Daarbij willen we helpen om - waar mogelijk - de regelgeving te vereenvoudigen en experimenteerruimte te zoeken (3.4.1). Wij leveren een bijdrage aan de verduurzaming van de Agro & Food-keten door innovaties te stimuleren, concrete initiatieven te ondersteunen en zo te komen tot nieuwe verdienmodellen. We voeren dit uit met ons innovatieprogramma Agro & Food (3.4.2). Door het uitvoeren van een herverkavelingsprogramma (3.4.3) helpen wij de sector zich voor te bereiden op de toekomst.

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties 2021

1. Wij doen verkenningen en ontwikkelen beleid voor de provinciale rol bij de verduurzaming van de landbouw. Daarbij bepalen wij ook onze inzet voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (EU).
2. Wij onderzoeken welke instrumenten de provincie kan inzetten om de omschakeling naar kringlooplandbouw te bevorderen. Daarbij bekijken we onder andere de mogelijkheden van actief grondbeleid en ruilverkaveling/landinrichting/ruimtelijke zonerings.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties 2021

1. Wij faciliteren en stimuleren agrariërs, ondernemers in de Agro & Food keten, en hun partners, bij een transitie naar kringlooplandbouw.
2. Wij zetten een voucherregeling in voor ondernemers met kennisvragen om hun innovatieve ideeën verder te brengen.
3. Wij zetten een subsidieregeling in ter bevordering van de transitie naar kringlooplandbouw bij grote groepen en het realiseren van verdienmodellen hiervoor.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel nr. 2020/1100726 Agro&Food: kringlopen sluiten 2020-2023:

<https://overijssel.notubiz.nl/document/8564237/2/Statenvoorstel%20Investeringsvoorstel%20Agro&Food%20kringlopen%20sluiten%202020-2023>

Besluit: <https://overijssel.notubiz.nl/document/8670311/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties 2021

1. Wij voeren het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove uit en ronden landinrichting Staphorst af.

2. Wij ondersteunen vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via een subsidieregeling en het Revolving Fund.
3. Wij onderzoeken hoe we het instrument vrijwillige planmatige kavelruil na 2021 inzetten.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen maatregelen om de natuur te behouden, herstellen en versterken. Dit is noodzakelijk om ruimte te creëren voor economische ontwikkeling. De 24 projecten van Natura2000 worden in Overijssel uitgevoerd door 'Samen werkt beter'. Hierin zijn natuurorganisaties, landbouworganisaties en gemeenten verenigd. We hanteren een gebiedsgerichte aanpak die recht doet aan de verschillende belangen.

Elk van de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. In het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn onderzoeken we voor elk Natura 2000-gebied welke herstelmaatregelen nodig zijn en voeren deze uit.

Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties 2021

1. Wij ronden voor vrijwel alle Natura-2000 gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen af.
2. Wij hebben in 2021 in 10 gebieden de feitelijke uitvoering van de externe maatregelen afgerond of gestart.
3. Wij hebben in 2021 in 12 gebieden de uitvoering van de interne maatregelen binnen N2000 gebieden afgerond of gestart.
4. Wij stimuleren de totstandkoming van de verbetervoorstellen, als onderdeel van de NNN.
5. Wij voeren gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbesluiten over EHS/Ontwikkelopgave Natura 2000:

PS/2013/412 Samen verder aan de slag met de EHS:

<https://www.overijssel.nl/sis/16301328542306.pdf>

PS/2013/761 Besluit decentralisatie natuurbeleid - Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland - Advies Commissie-Jansen 2 - Bestuursovereenkomst grond:

<https://www.overijssel.nl/sis/16301347255522.pdf>

PS/2013/849 Besluit addendum kerntakenbegroting 2014:

<https://www.overijssel.nl/sis/16301347255879.pdf>

PS/2014/62 Besluit uitvoeringsreserve EHS:

<https://www.overijssel.nl/sis/16301421337782.pdf>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher.

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.5.2 Gebiedsprogramma Veenweidegebied

Acties 2021

1. Wij maken, samen met overheden en maatschappelijke partners, een Veenweidestrategie voor Noordwest Overijssel (NWO). Daarin verweken wij de afspraken uit het Klimaatakkoord, het IBP Vitaal Platteland, de Gebiedsgerichte aanpak stikstof en andere relevante opgaven.
2. Wij voeren de gemaakte afspraak over de besteding van de rijksuitkering IBP Vitaal Platteland uit en zetten deze waar nodig door naar de verschillende IBP-projecten van de partners.
3. Wij monitoren, samen met betrokken overheden, de voortgang van de IBP-projecten en acteren waar nodig.
4. Wij voeren de gemaakte afspraak over de besteding van de rijksuitkering Klimaatakkoord Veenweide uit.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten

Acties 2021

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie (SKNL) administratief af.
2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie, gericht op het realiseren van 70 ha nieuwe natuur, administratief af.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Portefeuillehouder: Gert Harm ten Bolscher

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-470
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-710
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-619
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-19.328
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-3.648
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-1.026
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-616

Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	-26.418
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	
3.2.1 Beheer landschap	-1.654
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-1.486
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	-3.141
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	
3.3.1 Aanpak Stikstof	-672
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	-650
3.3.4 Faunabeheer	-2.135
3.3.5 Invasieve exoten	-300
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	-3.757
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-276
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-1.500
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	-3.000
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	-4.776
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	-120.597
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-5.137
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	-125.734
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.454
Totaal Lasten	-173.279
Baten	
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	496
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	0
Totaal Baten	496
Gerealiseerd resultaat	-172.783

Kerntaak 4: Mobiliteit

Dit is hoe wij denken

Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor (economische) ontwikkeling en draagt bij aan een goed vestigingsklimaat. In de Omgevingsvisie en de Koersdocumenten fiets, OV, auto en goederenvervoer is de koers bepaald voor acties op het gebied van mobiliteit. Aan de hand van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO, 2018) maken wij per verbinding de afweging tussen mogelijke investeringen in weginfrastructuur, OV en/of fiets.

We voeren de wettelijke regie en coördineren de inbreng van alle betrokken partijen binnen het beleidsveld mobiliteit. Als beheerder van provinciale (vaar)wegen werken we aan een veilig en goed onderhouden (vaar-) wegennet. Maar hoe goed de wegen ook zijn, veiligheid heeft steeds meer te maken met gedrag. Daarom stimuleren we veilig gedrag van weggebruikers.

Om de alsmaar toenemende mobiliteit te verwerken, zetten we in op duurzaam Openbaar Vervoer en stimulering van fietsgebruik naast een betere autobereikbaarheid. Dat draagt

tevens bij aan schonere lucht en daarmee aan een gezonder leefmilieu. We stimuleren het maken van bewuste, duurzame en slimme keuzes en combinaties van de verschillende manieren om je te verplaatsen.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken

We optimaliseren de (benutting van) vervoersystemen en netwerken. Op basis van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) maken we keuzes ten aanzien van de kwaliteitsniveaus van onze infrastructuur. In onze mobiliteitsaanpak zetten we met gemeenten en partners in op gedragsbeïnvloeding en een betere onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen (4.1.2). Voor een betere bereikbaarheid stimuleren we het bewust kiezen of, hoe, en op welk tijdstip men zich verplaatst. Ook het slim combineren van systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid (4.1.3 en 4.1.4).

Prestaties

4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit

Acties 2021

1. Wij hebben de relatie van de veranderende mobiliteit en andere transitieën verkend. Wij werken de kansen uit.
2. Wij combineren onze strategische koers op mobiliteit in Overijssel samen met de provincie Gelderland en gemeenten uit tot een regionaal mobiliteitsplan voor Lansdeel Oost.
3. Wij verwerken de effecten van Covid-19 voor het beleidsveld mobiliteit.
4. Wij voeren studies uit ter onderbouwing van mobiliteitsvraagstukken en/of lobbydossiers.
5. Wij zijn samen met de provincies Friesland en Drenthe met het Rijk in gesprek over mogelijke decentralisatie van de stoptreinverbinding Leeuwarden-Zwolle per 2025.
6. Wij hebben, als uitwerking van de afspraken uit het verkort MIRT onderzoek A1-A35, samen met gemeenten Borne en Hengelo de nut en noodzaak van de aanleg van een nieuwe regionale weg tussen Borne en Almelo (project Vloedbeltverbinding, gestart 2020) onderzocht. De PlanMER is in 2020 afgerond. Besluitvorming door de colleges is voorzien in het voorjaar 2021 waarna wij bij voortzetting van het project een realisatieovereenkomst opstellen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.1.2 Regionale Mobiliteitsaanpak

Acties 2021

1. Wij actualiseren samen met onze partners ons meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit op basis van onze Koersdocumenten en Beleidsimpulsen.
2. Wij stellen samen met onze partners de bestedingsplannen Mobiliteit 2022 op en verwerken dit in onze begroting.

3. Wij stellen samen met de gemeenten het uitvoeringsprogramma (UVP) voor 2022 op waarin gemeentelijke en provinciale projecten en/of maatregelen worden gesubsidieerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

Integrale Netwerkvisie Overijssel en besluit PS/2018/576

Statenvoorstel Koersdocument Fiets en besluit

Uitwerking Koersdocument Fiets en besluit

Statenvoorstel Koersdocument Openbaar Vervoer en besluit

Statenvoorstel Koersdocument Goederenvervoer en Logistiek en besluit

Koersdocument Verkeersveiligheidsaanpak Overijssel

Statenvoorstel Beleidsimpuls Verkeersveiligheid

Statenvoorstel Beleidsimpuls Verkeersveiligheid PS/2016/781

Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid Overijssel 2017-2020

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Acties 2021

1. Wij maken met het Rijk afspraken over het programma Slimme, Duurzame en Veilige mobiliteit en voeren deze uit .
2. Wij geven invulling aan de uitwerking van het Klimaatakkoord om onze systemen te verduurzamen. Dit doen we onder andere door de aanleg van openbare laadinfrastructuur te stimuleren.
3. Wij werken samen met de wegbeheerders aan de digitaliseringsopgave mobiliteit.
4. Wij werken binnen de Werkgeversaanpak aan de vermindering van autogebruik en het veranderd mobiliteitsgebruik door in te zetten op bewustwording en beloning. Covid-19 jaagt deze gedragverandering nader aan.
5. Wij stimuleren de ontwikkeling van hubs voor de overstap van personen en goederenoverslag.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.1.4 Slimmer maken van systemen en netwerken

Acties 2021

1. Wij voeren meerjarig samen met onze partners innovatieve slimme mobiliteitsprojecten uit, waaronder: slimme verkeerslichten, open data (ten behoeve van Talking Traffic), innovaties rond fiets (zoals B-ITS) en innovatieve mobiliteitsdiensten (MaaS = Mobility as a Service).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer

Als opdrachtgever voor het regionale openbaar vervoer verlenen wij OV-concessies voor bus en trein. Wij zetten in op kwaliteitsverbetering en het overstappen op schone energie in het openbaar vervoer. Daarvoor stemmen we het vervoersaanbod af op de vraag, versterken

het kernnet en vinden alternatieven voor de nog overblijvende vraag naar vervoer. We stimuleren en realiseren maatregelen om het trein- en busvervoer te verbeteren en duurzamer te maken (4.2.3 t/m 4.2.6). We werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en behartigen daarin de belangen van Overijssel. We werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling (4.2.1).

Prestaties

4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer

Acties 2021

1. Wij werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040', waarin alle betrokkenen nadenken over knooppunten, de aansluiting van nationale treindiensten op de regionale treindiensten en busdiensten. Leidraad voor onze inbreng daarbij is ons koersdocument OV.
2. Wij stellen kaders en begeleiden de vervoerders bij de uitrol van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen

Acties 2021

1. Wij laten door ProRail een verkenning uitvoeren naar de elektrificatie van de treinverbinding Almelo-Mariënberg-Hardenberg ter voorbereiding op besluitvorming over een verdere planuitwerking.
2. Wij laten door ProRail een verkenning uitvoeren naar de elektrificatie van de treinverbinding Zutphen-Hengelo-Oldenzaal ter voorbereiding op besluitvorming over verduurzaming van de treindienst Zutphen-Oldenzaal, samen met de provincie Gelderland (zie prestatie 4.2.3)
3. Wij onderzoeken samen met de Duitse partners en Euregio via Interregstudie EuregioRail de mogelijkheden van verduurzaming van de treinverbindingen Enschede-Gronau- Münster/Dortmund in relatie tot de concessiewissel in 2026

Statenvoorstellen en -besluiten

Voorstel Verkenningsfase elektrificatie spoorlijnen

<https://overijssel.notubiz.nl/document/8487770/1/document>

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Acties 2021

1. Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer.
2. Wij geven uitvoering aan het investeringsbesluit voor OV; stations en sociale veiligheid dat najaar 2020 / aanvang 2021 aan Provinciale Staten wordt aangeboden
3. Wij starten de her-aanbesteding OV-concessie IJssel-Vecht (2022).
4. Wij starten de aanbesteding OV-concessie Berkel-Dinkel (2023).

5. Wij doen een meervoudige onderhandse uitvraag voor een concessie van 3 jaar in verband met de verduurzaming van de treindienst Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (zie prestatie 4.2.2).
6. Wij begeleiden de wervingsacties van vervoerders voor nieuwe reizigers.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer

Acties 2021

1. Wij voeren onderzoeken uit naar de opwaardering van de diverse treinverbindingen in Overijssel waarbij prioriteit wordt gegeven aan de treinverbinding Zwolle – Enschede (-Münster).
2. Wij werken samen met ProRail en de betreffende gemeenten aan de uitvoering van het programma 'niet actief beveiligde overwegen' (NABO).

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Aanpak niet actief beveiligde overwegen d.d. 3 juni 2020 - vastgesteld (2020/1100577)

en bijbehorend besluit 2020/1100676

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede

Acties 2021

1. Wij voeren onderzoeken uit naar verdere kwaliteitsverbeteringen van de treinverbinding Zwolle-Enschede (versnellen intercity en perronverbreding Heino en Raalte), rekening houdend met onze lange termijn-ambities zoals verwoord in onze Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.3 Vaker op de fiets

Wij stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets op afstanden tot ongeveer vijftien kilometer als alternatief voor de auto en het openbaar vervoer. En ook als vervoermiddel van en naar stations of carpoolplaatsen (4.3.1). Een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk is belangrijk voor woon-werkverkeer, en daarmee ook voor de werkgelegenheid. (4.3.2.)

Prestaties

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Acties 2021

1. Wij stimuleren het fietsgebruik door infrastructurele projecten te ontwikkelen en uit te voeren in samenhang met gedragsbeïnvloeding en techniek. Dit doen wij samen met onze partners.

2. Wij maken afspraken met gemeenten en het Rijk over de nadere voorbereiding om tot realisatie over te gaan van de 9 vastgestelde regionale snelle fietsroutes en deeltrajecten van de F35 waaronder Enschede – Oldenzaal (planstudie zie ook prestatie 4.6.9) en Borne - Almelo.
3. Wij overleggen met de partners over de resultaten van het knooppuntontwikkeling onderzoek en verkennen of en op welke wijze vervolg kan worden gegeven aan knooppuntontwikkeling / overstappunten (hubs) inclusief het fietsparkeren in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investerings Fiets d.d. 3 juni 2020

Besluit Investeringsvoorstel Fiets

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.3.2 Goed en veilig fietsnetwerk

Acties 2021

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur om te komen tot een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman.

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek

Met onze partners (4.4.1) werken we aan efficiënt (4.4.2) en schoon (4.4.3) goederenvervoer. Dat vergroot de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde van de logistieke sector. We zorgen voor een optimale bereikbaarheid van de logistieke hotspots in Overijssel zodat ze goed kunnen opereren op de Europese corridors (4.4.4).

Prestaties

4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)

Acties 2021

1. Wij geven onder regie van Port of Logistics Overijssel (POLO), samen met de logistieke stakeholders, uitvoering aan het meerjarenprogramma Goederenvervoer en logistiek.
2. Wij ondersteunen de POLO (secretariaat, aanjager kernteam en werktafels) en de logistieke netwerkorganisaties bij cluster- en netwerkactiviteiten.
3. Wij richten samen met onze partners een regiotafel binnenvaart op en stellen een uitvoeringsagenda op voor Oost-Nederland.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek - € 1,8 miljoen uit het Coalitieakkoord "Samen bouwen aan Overijssel"

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman.

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.4.2 Slimme logistiek (Smart Logistics)

Acties 2021

1. Wij bedenken met partners maatwerkoplossingen voor logistieke vragen, onder meer stadslogistiek (koppeling met het Klimaatakkoord), afvallogistiek, zorglogistiek en bouwlogistiek.
2. Wij realiseren slimme infrastructuur door het uitvoeren van projecten als Talking Traffic en Blauwe Golf en door innovatieve projecten aan te jagen (zoals autonoom rijden)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.4.3 Verduurzaming goederenvervoer Binnenvaart

Acties 2021

1. Wij versterken via de Green Deal Binnenvaart de positie van de binnenvaart, door een actief verandering van vervoerswijze beleid (modal shift) te voeren van weg naar water.
2. Wij stimuleren via de Green Deal Binnenvaart de vergroening van de binnenvaartvloot.
3. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan de landsdelige aanpak Zero Emissie Stadslogistiek Oost-Nederland.
4. Samen met onze partners ontwikkelen wij een strategie voor het verduurzamen van het vervoeren van goederen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk

Acties 2021

1. Wij voeren een actieve lobby in Europa voor het realiseren van een slimme en duurzame A1 en A28 corridor.
2. Wij creëren een robuust vaarwegennet, onder meer door onze betrokkenheid bij het verruimen van de Twentekanalen, project sluis Kornwerderzand en verkenning spoorbrug Zutphen.
3. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan het Meerjarenprogramma Aanpak vrachtwagenparkeren Overijssel.
4. Wij behartigen de belangen van Overijssel op het dossier Vrachtwagenheffing.

Statenvoorstellen en -besluiten

Visie vrachtwagenparkeren Overijssel, informatiebrief februari 2020

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman.

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.5 Iedereen elke dag veilig thuis

Verkeersveiligheid is essentieel voor het welzijn in Overijssel. Op basis van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 dragen wij bij aan de ambitie '0

verkeersslachtoffers'. Dat doen we door gedragsbeïnvloeding (4.5.2) en door het veiliger maken van het wegennetwerk (4.5.1).

Prestaties

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Acties 2021

1. Wij (mede)financieren gemeentelijke/provinciale infrastructurele projecten ter verbetering van verkeersveiligheid en dragen op die wijze samen met het Rijk bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Acties 2021

1. Wij geven samen met partners uitvoering aan het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030 en actualiseren ons meerjarenprogramma Verkeersveiligheid op basis van het SPV 2030.
2. Wij participeren met Gelderland in het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) Oost-Nederland, dat ons gezamenlijke werkplan 2021 uitvoert.
3. Wij verlenen subsidiebijdragen aan gemeentelijke projecten en programma's op het gebied van gedragsbeïnvloeding.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman.

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer

Goede en veilige bereikbaarheid voor het autoverkeer van en naar stedelijke netwerken en streekcentra is van groot belang voor onze economie. Vanuit de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) werken we onze wegenvisie met de andere wegbeheerders uit in een actieprogramma wegen (4.6.1 t/m 4.6.10).

Prestaties

4.6.1 A1

Acties 2021

1. Wij begeleiden de uitvoering van het Rijksproject "Capaciteitsuitbreiding A1" fase II (Rijssen-Azelo).
2. Wij werken samen met de gemeenten langs de A1 de gebiedsplannen verder uit en begeleiden we de uitvoering ervan (zoals bijvoorbeeld geluidsmaatregelen bij Bathmen, fietspassages Schipbeek, strecooduct Wolvesweg).

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief Stand van zaken A1 en gebiedsplannen A1-zone, april 2019

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman.

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid

Acties 2021

1. Wij (mede)financieren gemeentelijke/provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.2 A28

Acties 2021

1. Wij voeren in 2021 het gebiedsgericht MIRT-onderzoek 'Bereikbaarheid in samenhang met verstedelijking Zwolle en omgeving' verder uit, samen met Rijk en regio Zwolle.
2. Wij starten met het uitvoeren van de gemaakte bestuurlijke afspraken tussen Rijk en regio, naar aanleiding van het MIRT-onderzoek A28, over:
 - een gezamenlijke werkgeversaanpak langs de A28 van de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel
 - de uitvoering van een maatregelenpakket verkeersveiligheid infra (met bereikbaarheidseffecten)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.3 N35 – Lopende projecten

Acties 2021

1. Project opwaardering Nijverdal-Wierden
Wij bewaken het proces richting een onherroepelijk Tracébesluit door Minister I&W en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen.
2. Project Meer Veilig 3 Wijthmen-Nijverdal
Wij bewaken de voorbereiding van de realisatie van de maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid.
3. Project knooppunt Raalte
Wij ronden de planstudie Knooppunt Raalte af en bereiden de realisatiefase voor.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Provinciale bijdrage aan de opwaardering van de N35 Zwolle-Twente, 25e wijziging van de Kerntakenbegroting 2013 [PS/2013/793] (bijbehorend besluit).
- Investeringsvoorstel N35 Nijverdal - Wierden (PS/2014/439) (bijbehorend besluit).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.4 N35 – Marsroute

Acties 2021

1. Wij werken samen met het Rijk de eerste stap uit van de afspraken zoals gemaakt in het MIRT overleg uit het najaar 2020

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief Verdiepend onderzoek N35
Verantwoordelijk portefeuillehouder
Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.5 N50

Acties 2021

1. Wij sluiten eind 2020 - begin 2021 een Bestuursovereenkomst (BOK) met het Rijk over de definitieve financiering en planning van het wegvak N50 Kampen - Kampen-Zuid. Het Rijk rondt in 2021 de Planstudiefase af. Na het Ontwerp Tracébesluit start de uitvoering in 2023.
2. Wij agenderen de problematiek op de gehele N50 bij het ministerie I&W via het MIRT en via lobby richting Tweede Kamer.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.6 N307

Acties 2021

1. Wij starten onder regie van Flevoland de realisatie van de aanpassingen aan de N307. Onze infra-aanpassingen lopen mee in het maatregelenpakket waarbij ook de Roggebotsluis en de Roggebotkering worden verwijderd, vaarvoorzieningen worden getroffen en een nieuwe brug wordt gerealiseerd. Dit met de doelstelling eind 2022 de watergerelateerde onderdelen op te leveren en de weginfrastructuur medio 2023.
2. Wij voeren het project uit in nauwe samenhang met het IJsseldelta Programma (zie ook prestatie 1.2.7 IJsseldelta Programma).

Statenvoorstellen en -besluiten

Investeringsbesluit PS/2019/54 Ombouw N307 Roggebot-Kampen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)

Acties 2021

1. Wij nemen de aansluiting van de A28 op het nieuwe tracé van de N340 en knooppunt Varssen in gebruik.
2. Wij voeren werkzaamheden uit aan de bestaande weg N340, te weten: de parallelwegen, fietstunnels en ecoduct.
3. Wij beginnen met het afwaarderen van de bestaande Hessenweg.
4. Wij nemen de onderdoorgang bij Balkbrug in gebruik.
5. Wij starten met de werkzaamheden aan de N377.
6. Wij monitoren de aanbesteding voor de spooronderdoorgang N340 door ProRail.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)

Acties 2021

1. Wij voltooien de werkzaamheden aan de onderdoorgang Oude Twentseweg (N348)
2. Wij realiseren het groenplan bij de nieuwe onderdoorgangen
3. Wij ronden het project (financieel) af.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Acties 2021

1. Wij realiseren de kruising met verkeerslichten in het project Herstel Deldener Esch (Pact van Twickel).
2. Wij realiseren de rotonde Meenteweg Olst (N337).
3. Wij realiseren de faunavoorziening langs de N737.
4. Wij realiseren de rotonde Bornsestraat Weerselo (N343) en bereiden de rondweg voor.
5. Wij bereiden de realisatie van de aansluiting N315/N768 Danspaleis voor.
6. Wij ronden de planstudie fietsverbinding F35 Enschede-Oldenzaal af (zie ook prestatie 4.3.1).

Statenvoorstellen en -besluiten

Zie bijlage "Overzicht investeringswerken (water)wegen en kunstwerken" in de sectie bijlagen, te vinden onder de 'meer' knop.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Wij werken aan de instandhouding van onze provinciale infrastructuur (4.7.1). Wij houden daarbij rekening met verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en het milieu. (4.7.2 en 4.7.3).

Prestaties

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Acties 2021

1. Wij voeren metingen, inspecties en onderzoek uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. De gemeten kwaliteit gebruiken wij om te bepalen of én welke maatregelen nodig zijn om duurzaam te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Dit is de basis voor de uitvoering van het dagelijks onderhoud.
2. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Dit doen wij door samen met de andere wegbeheerders in Overijssel verkeersmanagement uit te voeren. Daarnaast handelen wij incidenten op onze infrastructuur af.
3. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving bepaald is. Waar nodig wordt gehandhaafd.
4. Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart op de gepubliceerde tijden.
5. Wij voeren gladheidsbestrijding uit om ook in winterse omstandigheden de wegen begaanbaar te houden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023
Besluit beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur

Acties 2021

1. Wij voeren het geprogrammeerde onderhoud aan de provinciale infrastructuur uit conform de tabel in bijlage 'Meerjarenuitvoeringsprogramma groot onderhoud provinciale infrastructuur'.

Statenvoorstellen en -besluiten

Zie bijlage "Meerjaren uitvoeringsprogramma groot onderhoud 2021-2025 - trajecten" in de sectie bijlagen, te vinden onder de 'meer' knop.

Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016-2019

Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Acties 2021

1. Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2016-2019 (PS/2016/300) en 2020-2023 (PS/2018/414), en het door Provinciale Staten vastgestelde uitvoeringsprogramma.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016 -2019

Besluit PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016-2019

Statenvoorstel PS/2018/414 Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023

Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman
Portefeuillehouder: Bert Boerman

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2021

1. Wij ronden in 2021 de taxaties af.

2. Wij voeren de schaderegeling uit die in oktober 2020 aan Provinciale Staten ter besluitvorming is voorgelegd.
3. Wij dienen uiterlijk in juli 2021 een voorstel in bij Provinciale Staten voor de volgende fase van het project waarin de gebiedsgerichte aanpak is uitgewerkt.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik 1 juli 2020

PS besluit (geammendeerd voorstel) 1 juli 2020

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Bert Boerman

Portefeuillehouder: Bert Boerman

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-1.668
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	-760
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-95.608
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	-96.368
4.3 Vaker op de fiets	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-8.783
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	-800
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	-1.213
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	-2.013
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-3.528
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-6.853
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	-10.380
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-4.044
4.6.6 N307	-81
4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)	-327
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	-6.668
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	-11.120
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
4.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-9.520
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-13.215
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-16.643
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-127

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-20.000
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	-49.986
Totaal Lasten	-189.838
Baten	
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	35.795
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	1.500
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	370
Totaal Baten	37.665
Gerealiseerd resultaat	-152.173

Kerntaak 5: Regionale economie

Dit is hoe wij denken

We werken aan een krachtige, regionale economie die crises het hoofd kan bieden. Een krachtige economie zorgt voor werkgelegenheid voor iedereen. Het MKB in Overijssel zorgt voor 60% van de werkgelegenheid en is daarmee een belangrijke pijler van de Overijsselse economie.

Er is in Overijssel een tekort aan vakmensen in technische en IT-beroepen (MBO) en een beperkte beschikbaarheid van hoogopgeleid talent (HBO, WO). Wij willen daarom de arbeidsmobiliteit en de wendbaarheid van de beroepsbevolking vergroten.

Het kabinet zet stevig in op samenwerking met regionale overheden, zodat regionale knelpunten kunnen worden weggenomen en nationale doelstellingen gerealiseerd. Dat is een zeer effectieve en productieve keuze. Opgaven spelen decentraal en moeten daar ook worden aangepakt. Voor Overijssel geldt dat de lijntjes kort zijn. Wij kennen de mensen, de bedrijven, de kennisinstellingen, de maatschappelijke organisaties en gemeenten en waterschappen, zij kennen ons.

Een aantrekkelijke vestigingslocatie is cruciaal om bedrijfsleven met een hoge toegevoegde waarde voor de regio's in Overijssel te interesseren en te behouden. Dit vraagt om goed bereikbare werkomgevingen op strategische knooppunten in de provincie en verbinding met kennisinstellingen en innovatielabs.

Bedrijven staan voor de uitdaging in te spelen op nieuwe bedrijfsprocessen en verdienmodellen die ontstaan door maatschappelijke en technologische veranderingen over de sectoren heen. Als bedrijven niet tijdig innoveren, verslechtert de concurrentiepositie en leidt dit tot verlies van banen. Structurele ondersteuning voor het MKB, gericht op het verkrijgen van kennis, financiën en het opzetten van nieuwe samenwerkingsvormen, is onmisbaar. Daarom ondersteunen wij bedrijven en start-ups bij het innoveren.

De vrijetijdseconomie is voor Overijssel een sector die voor veel werkgelegenheid zorgt. Wij willen de potentie ten volle benutten. Samen met beeldbepalende evenementen draagt deze sector bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding

Samen met het onderwijs, ondernemers en andere overheden werken we aan een inclusieve, wendbare en toekomstgerichte arbeidsmarkt. (5.1.1). Wij richten ons op de prioriteiten inclusiviteit, tegengaan van krapte en mismatch en werken met nieuwe technologieën.

Prestaties

5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs

Acties 2021

1. Sturing, monitoring en kennisdeling

Waar nodig laten wij bovenregionaal onderzoek uitvoeren en stimuleren wij kennisuitwisseling via bijvoorbeeld symposia. Wij delen de ervaringen door het opzetten van een Overijsselbreed leernetwerk. Wij zetten in op het vergroten van de expertise op het gebied van Social Return On Investment (SROI) bij opdrachtgevers en –nemers. Wij voeren zoveel mogelijk datagedreven beleid om te komen tot een betere feitelijke onderbouwing van beleid en besluitvorming. Wij monitoren de voortgang en resultaten van de regiodeals Twente, Zwolle en Cleantechregio.

2. Cross-overs arbeidsmarkt met provinciale (kern)opgaven

Wij verbinden onze rol en inzet voor de Overijsselse arbeidsmarkt met de uitvoering van onze provinciale ambities en opgaven. Concreet willen wij dat uitwerken met cross-overs tussen de arbeidsmarkt en de provinciale opgaven. Om dit te realiseren is in 2020 een subsidieregeling uitgewerkt, welke in 2021 wordt voortgezet, waarmee projecten die bijdragen aan het realiseren van voldoende deskundige vakmensen voor de uitvoering van provinciale kernopgaven financieel worden ondersteund.

3. Publiek-private samenwerkingsverbanden en vernieuwende opleidingsconcepten

Wij ondersteunen vernieuwende manieren van opleiden en werken, zowel voor jongeren als voor werkenden die bijdragen aan het realiseren van onze provinciale hoofdogaven. Samenwerkende publieke en private partijen, zoals overheden, onderwijs, werkgevers en ondernemers kunnen hiervoor een beroep doen op de subsidieregeling Arbeidsmarkt.

4. Talent behouden en aantrekken

Wij investeren met onze partners om talent te behouden en aan te trekken voor de regio. Als onderdeel van de subsidieregeling Arbeidsmarkt kan subsidie worden aangevraagd voor projecten die zich richten op een aantrekkelijker woon- werk- en leefklimaat, employer branding door werkgevers en op het organiseren van samenwerkingen en platforms waar vraag en aanbod samenkomen. Wij organiseren bijeenkomsten voor projectleiders om ervaringen en kennis met elkaar te delen als onderdeel van het leernetwerk.

5. Uitbouwen Techniepacten

Wij subsidiëren de activiteiten van de 3 Overijsselse techniepacten en organiseren de jaarconferentie van het Techniepact samen met de provincie Gelderland. Daarmee dragen we bij aan het verbeteren van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt in de technieksector en werken we aan het oplossen van het tekort aan technisch personeel.

6. Doorontwikkeling wetenschap en techniek als basisvaardigheid voor jongeren

We stimuleren het aanbod van wetenschap en techniek in het onderwijs. Hiervoor hebben wij een regeling ontwikkeld waar scholen gebruik van kunnen maken. Daarnaast lobbyen wij voor een structurele bijdrage van het Rijk voor wetenschap en techniek activiteiten. Wij verbinden provinciale programma's aan wetenschap en techniek activiteiten voor jongeren en zetten gezamenlijk projecten op die verbonden zijn aan de transities waar wij als samenleving voor staan: circulair, digitalisering, duurzaamheid en energie.

7. Eén grensoverschrijdende arbeidsmarkt

Wij zetten in op één goed werkende grensoverschrijdende arbeidsmarkt waar de grens niet

als belemmering wordt ervaren. We stimuleren dit door via de regeling Arbeidsmarkt projecten te ondersteunen die hieraan bijdragen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Samen naar een wendbare, inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt 2020-2023

Motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

5.2 Regiodeals

Met onder andere de regiodeals dragen we bij aan de regionale agenda's (5.2.1 t/m 5.2.4).

Met een helikopterview en vanuit onze ongebonden positie organiseren we de zaken slim, brengen we partijen met elkaar in contact, verknopen we initiatieven en jagen we innovaties aan.

Prestaties

5.2.1 Regio Deal Twente

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio Deal Twente. Het actieprogramma heeft vier actielijnen: Techniek als motor, Arbeidsmarkt & Talent, Bereikbaarheid & Vestigingsklimaat (Topwerklocaties) en Circulaire Economie & Duurzaamheid.
2. Wij investeren in de vorm van een lening van € 10 miljoen met het Rijk, de provincies Noord-Brabant en Gelderland en regio's, bedrijven en kennisinstellingen in het nationale fotonica-innovatieprogramma PhotonDelta dat een looptijd heeft van acht jaar. Daarnaast investeert Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Kansen in Overijssel Regio Deal Twente

Statenvoorstel Investeringsvoorstel fotonica

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.2.2 Human Capital Agenda Regio Zwolle

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van actielijn 2 de Regiodeal: 'Toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt/ Human Capital Agenda Regio Zwolle. In deze agenda staan drie ambities centraal: beschikbaarheid van gekwalificeerde mensen, inclusieve arbeidsmarkt met plek voor iedereen en wendbaarheid van mensen en systemen om voorbereid te zijn op veranderingen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel nr. PS/2019/15

Statenvoorstel nr. 2019/1101592

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

5.2.3 Cleantech Regio

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regiodeal. De Regiodeal heeft als ambitie om samen te investeren en randvoorwaarden te creëren om de (economische) veerkracht van de CTR te versterken. Dit doen we door een duurzame en inclusieve economische groei te bewerkstelligen met behoud van de groene leefomgeving.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101201

Besluit Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101327

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

5.2.4 Meerjarenprogramma Leefbaar Giethoorn

Acties 2021

1. Wij ondersteunen de door de gemeente Steenwijkerland ingediende projecten ter uitvoering van het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021. Het programma omvat drie thema's: visitor en bestemmingsmanagement, hoogwaardig verblijf en beleving en aantrekkelijk Giethoorn. Voor dit programma hebben PS begin 2019 € 6,4 miljoen beschikbaar gesteld uit Kansen in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

PS/2019/13 voor het programma Leefbaar Giethoorn 2020-2023.

PS/2020/1101129 Perspectiefnota 2021

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie

Wij brengen bestaande werklocaties op orde door te sturen op de kwantiteit en kwaliteit van werklocaties (5.3.1). Door het verbinden van (overheids)partijen, kenniscentra en bedrijfsleven creëren wij bovenregionale topwerklocaties (5.3.3). Wij nemen deel in XL Business Park Twente, Technology Base en Special Purpose Vehicle / Stork Hengelo (5.3.2). Hiermee zijn wij een aantrekkelijke vestigingsplaats voor binnen- en buitenlandse ondernemingen (5.3.4). Wij trekken deze bedrijven actief aan via Oost NL.

Prestaties

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de met de gemeenten gemaakte programmeringsafspraken.
2. Wij geven uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak van werklocaties met gerichte investeringen door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel
3. Wij spelen in op kansen die ontstaan bij het toekomstbestendig maken van werklocaties, afhankelijk van de investeringsbereidheid in het veld.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Acties 2021

1. Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Stork en Technology Base.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.3.3 Topwerklocaties

Acties 2021

1. Wij maken en houden samen met overheden, ondernemers en kennisinstellingen de topwerklocaties aantrekkelijk.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

5.3.4 Internationaliseren

Acties 2021

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn E: Investeren in internationalisering (Investeringsprogramma MKB 2020-2023)

1. Wij dragen bij aan een verdere internationalisering van onze economie door internationale handel te bevorderen bij ons MKB en door internationale investeerders aan te trekken. In relatie tot de Overijsselse topwerklocaties en topclusters zetten we in op strategische acquisitie. Bij handelsbevordering gaan wij door met het succesvolle programma GO4EXPORT dat landelijk wordt gezien als voorbeeld van regionale exportbevordering.
2. Wij stimuleren de acquisitie van bedrijven en de uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. Hiervoor zetten wij Oost NL in, de regionale ontwikkelingsmaatschappij.
3. Wij ondersteunen het MKB in Overijssel bij de voorbereiding en marktentree ten behoeve van export door middel van het programma GO4EXPORT. Het GO4EXPORT programma ondersteunt 400 unieke bedrijven bij het internationaliseren. Vanwege COVID-19 wordt de wereldhandel bemoeilijkt en zijn er veel bedrijven op zoek naar alternatieven. Binnen het GO4EXPORT programma wordt de focus verlegd naar omringende landen (EU), zo helpen we bedrijven om omzet en werkgelegenheid te behouden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investeringsvoorstel MKB 2020-2023

GO4EXPORT

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor

Wij dagen de vrijetijdsector uit om vernieuwende, toeristische concepten in samenwerking met ondernemers uit onder sectoren te exploiteren. De sector werkt samen in het programma Gastvrij Overijssel 2020 – 2023. Wij nemen actief deel aan dit netwerk. Daarnaast ondersteunen wij festivals en evenementen die uitnodigen tot bezoek en (meerdaags-) verblijf in Overijssel (5.4.2). Overijssel is en blijft daarmee een aantrekkelijke bestemming (5.4.1).

Prestaties

5.4.1 Gastvrij Overijssel

Acties 2021

1. Wij ondersteunen de netwerkorganisatie Gastvrij Overijssel in de uitvoering van het Investeringsprogramma 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'. Het programma kent 5 programmalijnen: Ondernemers kennisgedreven aan zet, Verbindend Landschap, Ontsluiten en Vermarkten, Routenetwerken en Organisatie. Hierbinnen worden in totaal circa 15 grote projecten voorbereid en uitgevoerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

Investeringsvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023

Corona-oplegger Investeringsvoorstel 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

5.4.2 Festivals en evenementen

Acties 2021

1. Wij ondersteunen beeldbepalende, bijzondere kleinere én incidentele, onvoorziene cultuur- en sportevenementen in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstek 2019/1100951 Evenementenbeleid 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.5 Krachtig MKB

In Overijssel investeren wij in de basisinfrastructuur met Oost NL, Novel-T en innovatieloketten en open innovatiecentra van waaruit het MKB wordt geholpen met ondernemerschaps-, innovatie- en internationaliseringsvraagstukken (5.5.1). De vele MKB en familiebedrijven vormen de motor van de Overijsselse economie. Om als MKB te blijven verdienen, is het nodig om te vernieuwen. Bedrijven staan voor de uitdaging van digitalisering en verduurzaming. Met behulp van instrumentarium en projecten van de provincie wordt het MKB daarbij ondersteund (5.5.2). In Europees verband werken Gelderland en Overijssel samen. Wij bevorderen regionale concurrentiekracht door het benutten van de Europese mogelijkheden door programma's als EFRO, POP/LEADER en Interreg (5.5.3). Met het verstrekken van risicokapitaal aan Overijsselse ondernemers dragen wij bij aan het verbeteren van de toegang tot financiering (5.5.4). Met generieke en specifieke instrumenten en interventies stimuleren wij de ontwikkeling naar een duurzame, circulaire economie (5.5.5).

Prestaties

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

Acties 2021

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn A - Onderhouden van een effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur

Ondernemers hebben belang bij professionele advisering en toegang tot de juiste hulpbronnen en financiering. Vanuit het investeringsprogramma MKB zorgen we voor een efficiënte ondersteuning aan het brede MKB, waarbij de vraag en behoefte van de ondernemer steeds centraal staat. Dat wordt verzorgd via Oost NL, Novel-T en de regionale loketten (basisinfrastructuur).

1. Wij zorgen dat ondernemers toegang hebben tot kennis, kapitaal en afzetmarkt. Om dit te realiseren maken we afspraken met de regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL, Novel-T en regionale innovatieloketten.
2. Wij bewaken of de gemaakte afspraken met Oost NL, Novel-T en de regionale innovatieloketten worden gerealiseerd. Jaarlijks maken wij via de jaarrekening inzichtelijk wat de resultaten geweest zijn van de basisinfrastructuur. Met hun jaarlijkse inzet wordt in 2021 >100 netwerk en kennisevents georganiseerd. Aan deze bijeenkomsten nemen >3.000 deelnemers deel, worden 750 ondernemers begeleid dan wel doorverwezen. Oost NL realiseert € 20 miljoen aan innovatie-investeringen en € 52 miljoen aan aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie en 300 directe arbeidsplaatsen. De vermelde aantallen evenementen zijn onder voorbehoud van de ontwikkelingen en maatregelen rond Covid-19.
3. Wij ondersteunen initiatieven voor open innovatiefaciliteiten (zoals het Polymer Science Park en het Laser Applicatie Centrum) die passen bij de opgestelde Regionale Innovatiestrategie (RIS) en het innovatieprofiel ThinkEastNetherlands.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investeringsvoorstel MKB 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerschap

Acties 2021

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn B - MKB-vriendelijke dienstverlening Provincie Overijssel

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. De komende jaren gaan we onder andere ons voucherinstrumentarium vereenvoudigen, de online dienstverlening (website) verbeteren, regelgeving reduceren en richten wij een expertisecentrum Launching Customership (eerste klant) in.

1. MKB vriendelijke dienstverlening

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. In 2021 werken we aan een laagdrempelige en zo compleet mogelijke digitale informatievoorziening voor MKB'ers. Wij onderzoeken met een klankbordgroep, bestaande uit brancheverenigingen,

bedrijfsleven, gemeenten en provincie, waar knelpunten zitten t.a.v. regelgeving, regeldruk, informatievoorziening en contact met de overheid. Hieruit destilleren wij verbeterpunten die wij omzetten in acties.

2. Launching customership (actielijn MKB vriendelijke dienstverlening)

Wij begeleiden 20 van de 25 lopende LC-trajecten in de uitvoeringsfase naar de vervolgfase (afronding praktijktest en uitgewerkte businesscase) en besluitvorming over wel/niet eerste inkoop. Van de in 2020 gestarte Startup in Residence (SIR) Energie Innovatie realiseren wij de praktijktesten met ondernemers en sturen wij aan op het inkopen van minimaal 3 innovaties met uitgewerkte businesscase (beoogd 2021-2022), die bij toepassing substantieel bijdragen aan het aandeel nieuwe energie en/of energiebesparing.

Actielijn C – Investeren in ondernemerschap

Wij leggen hier de focus op familiebedrijven, starters, startups&scale-ups en sociaal ondernemen. Familiebedrijven vormen binnen het MKB een grote groep. Wij gaan onder andere door met de regeling Jonge Bedrijfsopvolgers en geven uitvoering aan de MKB deal 'Family Next'.

3. Familiebedrijven (programmaliijn Investeren in ondernemerschap)

Wij bewaken de realisatie van het project Family Next. Het doel is in 2021 400 ondernemers te begeleiden/informereren.

4. Starters, startups, scaleups (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij bewaken de voortgang van het programma Starversneller dat Oost NL samen met een aantal ondernemershubs uitvoert. Voor coaching zijn ondersteuningsvouchers beschikbaar. In 2021 nemen 100 startende ondernemers deel.

Wij ondersteunen daarnaast de 3 regio's bij de uitvoering van hun startup plannen.

5. Impact Ondernemen (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij versterken impact ondernemers in hun ondernemersvaardigheden (10 tot 15 deelnemers starten in een ondersteuningstraject en 10 tot 15 deelnemers doen mee aan de Startversneller). We betrekken Overijsselse gemeenten in het ontwikkelen van beleid voor impact ondernemen; hiervoor organiseren we 6 tot 10 inspiratie- en kennissessies voor gemeenten.

Actielijn D – Investeren in innovatief MKB en missies

In de periode 2020-2023 richten wij ons op zowel bedrijfsgerichte als missiegerichte innovaties. Wij committeren ons aan de landelijke MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)-regeling en investeren in projectontwikkeling voor maatschappelijke opgaven aansluitend op de landelijke Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's).

6. Investeren in innovatief MKB en missies

Voor de MIT-regelingen is € 4 miljoen beschikbaar; wij stellen vanuit ons investeringsprogramma MKB € 2 miljoen beschikbaar en ook het Rijk draagt € 2 miljoen bij. Deze rijksbijdrage financieren wij voor. Met MIT haalbaarheidsprojecten ondersteunen we 50-60 ondernemers. Innovatieve ondernemers die samenwerken met ander MKB ondersteunen we financieel met MIT R&D-samenwerkingsprojecten (15 projecten).

Actielijn F - Investeren in digitalisering binnen het MKB

Digitalisering is noodzakelijk om de maatschappelijke uitdagingen in deze (corona) tijd op te lossen. Wij streven ernaar om Overijsselse bedrijven stappen te laten zetten op het pad van digitalisering en cyberweerbaarheid. Ook ondersteunen wij het initiatief van de Verenigde Maakindustrie Oost Nederland (VMO) voor de organisatie van webinars op het gebied van digitale klantenwerving.

7. Investeren in digitalisering

Wij bewaken de voortgang van het aantal bedrijven dat via de digitale werkplaatsen (t/m 2021 150) en via Boost link boost (Oost-Nederlandse samenwerking voor slimme maakindustrie) (t/m 2021 1000) bereikt worden.

Verder verkennen wij hoe wij het brede MKB kunnen mobiliseren om meer met digitalisering aan de slag te gaan. We presenteren de effecten van de digitaliseringsvoucher uit 2020.

Actielijn G – Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters)

8. Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

In het kader van de landelijke kennis en innovatie agenda's (KIA's) en de RIS ontwikkelen wij een nieuw programma gericht op de versterking van onze topclusters.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.5.3 Europese programma's

Acties 2021

Op dit moment zijn de programma's 2014-2020 volop in uitvoering. Over de programma's 2021-2027 en de maatregelen n.a.v. Corona is recent een Raadsakkoord bereikt, besluitvorming in het Europees Parlement moet nog plaatsvinden.

1. Wij voeren het programmamanagement voor het Overijssels deel van de Europese Structuurfondsen. Wij zien toe op tijdige realisatie van projecten en zorgen dat wij binnen de door EU gestelde kaders blijven.
2. Wij lobbyen gezamenlijk met Gelderland voor een indeling en werkwijze van de nieuwe Structuurfondsen na 2020 die bijdraagt aan onze provinciale doelen en mede-ontwikkelen de programma's in regionaal beheer (EFRO, POP, Interreg NL-D).
3. Wij bevorderen dat het Overijsselse MKB de Europese Thematische fondsen benut. Daartoe voeren wij onder meer het Actieplan Innovatieprofiel Oost-Nederland uit.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbrief Terug- en vooruitblik Europese programma's

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Acties 2021

1. Wij geven uitvoering aan besluitvorming van Provinciale Staten (najaar 2020) over de inzet van risicokapitaal en de vormgeving van de fondsenstructuur.
2. Wij dragen financieel bij aan het Participatiefonds Oost NL Capital.
3. Wij dragen financieel bij aan het Innovatiefonds Overijssel.
4. Wij dragen financieel bij aan Wadinko.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'

Reactie van GS op brief van Audit Commissie over het Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

5.5.5 Circulaire economie

Acties 2021

1. Wij voeren de acties in het Uitvoeringsprogramma uit via ons algemene instrumentarium én met de middelen uit prestatie 5.5.5.
2. Wij bewaken met de sectoren de voortgang en waar nodig faciliteren we de actualisering van de Regionale Transitieagenda's.
3. Wij ontwikkelen onze monitoring in aansluiting op het landelijke beleid en kijken opnieuw naar onze ambitie voor circulair inkopen naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek
4. Wij stimuleren gedragsverandering en we richten een meldpunt in voor wet en -regelgeving.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 2020/1100634 Circulaire Economie 2020-2023

Besluit 2020/1100805 Ciruclaire Economie 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Eddy van Hijum

Portefeuillehouder: Eddy van Hijum

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-335
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	-1.587
5.3.3 Topwerklocaties	-175
5.3.4 Internationaliseren	-600
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	-2.697
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-2.070
5.4.2 Festivals en evenementen	-1.225
Totaal 5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	-3.295
5.5 Innovatief bedrijfsleven (B2021 - Krachtig MKB)	
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-5.080
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerschap	-3.916
5.5.3 Europese programma's	-6.570
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven (B2021 - Krachtig MKB)	-15.566
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-3.816
Totaal Lasten	-25.374
Baten	
5.5 Innovatief bedrijfsleven (B2021 - Krachtig MKB)	
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	98
Gerealiseerd resultaat	-25.276

Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit

Dit is hoe wij denken

Wij streven naar een initiatiefrijk en cultureel levendig Overijssel. Cultuur en sociale kwaliteit verbinden mensen, heden en verleden en verschillende domeinen. Cultuur geeft uitdrukking aan de Overijsselse identiteit en bepaalt en vormt deze. Een rijke cultuur draagt bij aan een aantrekkelijke woon- en werkomgeving. Wij zijn trots op het culturele klimaat in Overijssel. Dat is levendig, geworteld in onze boeiende historie met veel ruimte voor experiment en ontwikkeling. Iedereen krijgt de kans om mee te doen.

Er ontstaan nieuwe vormen van noaberschap, diensten en voorzieningen in een veranderend samenspel tussen organisaties, ondernemers, inwoners en gemeenten. Dit past bij Overijssel met zijn rijke verenigingsleven, krachtige lokale netwerken en actieve ondernemers. Onze prachtige omgeving en slim ingerichte openbare ruimte dagen uit tot activiteiten, individueel en samen. We stimuleren en ondersteunen deze initiatieven.

Wij dragen bij aan behoud en ontwikkeling van de Overijsselse culturele identiteit door onze inzet op erfgoed (waaronder streektaal en streekcultuur), cultureel aanbod, cultuureducatie, cultuurparticipatie, talentontwikkeling, erfgoed en op bibliotheken.

Overijsselaars bewegen hun leven lang, op hun eigen niveau en met hun een eigen doel.

Vitale en gezonde Overijsselaars hebben meer energie om voor zichzelf te zorgen en initiatieven voor anderen te ontplooien. Sport is ook een verbindende factor. We werken actief mee aan een betere sportinfrastructuur voor talentontwikkeling en –herkenning.

Iedereen doet mee. We investeren in kansrijke initiatieven die het zelforganiserend vermogen van inwoners versterken en bijdragen aan levendige gemeenschappen in de stad en op het platteland. We werken samen met partners zoals andere overheden, organisaties, initiatiefnemers en bedrijven en benutten elkaars kennis, netwerken en talent. Als regenboogprovincie vinden wij het belangrijk dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst

Op basis van de Erfgoedwet worden wij eigenaar van archeologische vondsten in Overijssel en zijn wij verplicht deze op te slaan en beschikbaar te stellen voor onderzoek en bruikleen (6.1.1.). Wij zetten ons in voor grote restauraties van rijksmonumenten en het behoud van cultureel erfgoed (6.1.2). Met ons provinciebrede programma voor streektaal en streekcultuur en met het stimuleren van initiatieven die het verhaal van Overijssel vertellen houden we het verleden levend (6.1.3.).

Prestaties

6.1.1 Materieel erfgoed

Acties 2021

1. Wij bewaren en beheren onze archeologische vondsten in het provinciale depot voor bodemvondsten.
2. Wij maken afspraken met het provinciale depot voor bodemvondsten door middel van het publieksprogramma 'Vondst van Overijssel'.

3. Wij maken afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland over de inspecties van monumenten.
4. Wij maken met de regeling 'Restauratie rijksmonumenten' ten minste 15 projecten mogelijk en wij stimuleren binnen deze projecten in afstemming met het programma Nieuwe Energie Overijssel duurzaamheidsmaatregelen.
5. Wij spreken met Stichting RIBO af dat ten minste 20 leerlingen worden begeleid naar een leerling-werkplek in de restauratiebouw.
6. Wij maken met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel afspraken over de ondersteuning van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024 (2020/1101210)

Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector (2020/015853)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.1.2 Immaterieel erfgoed

Acties 2021

1. Wij maken afspraken met het Historisch Centrum Overijssel over de inzet van de Nedersaksische taal en cultuur in verschillende maatschappelijke domeinen.
2. Wij maken afspraken met het Historisch Centrum Overijssel en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland over ondersteuning van een netwerk van Overijsselse kleinere erfgoedorganisaties en erfgoedgemeenschappen.
3. Met de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel' maken wij ten minste 20 projecten mogelijk die het verhaal achter ons erfgoed vertellen.
4. Wij maken arrangementsafspraken met Landschap Overijssel en het Overijssels Particulier Grondbezit over hun inzet op het beleefbaar maken van de Overijsselse geschiedenis en het vertellen van het verhaal achter ons erfgoed.
5. Wij ondersteunen gezamenlijke initiatieven van erfgoedorganisaties en ondernemers in de vrijetijdssector, die zijn gericht op de ontwikkeling van nieuwe producten en arrangementen geïnspireerd op het verhaal van Overijssel.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk via een storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuur Fonds Overijssel (zie ook 6.3.1).

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Statenvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod

Het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 bevat ambities voor de culturele infrastructuur en vormt een basis voor cofinanciering met het Rijk en ambities voor de lange termijn. In een cultuurconvenant 2017-2020 heeft het Rijk samen met de overheden in landsdeel Oost afspraken gemaakt over de cofinanciering van instellingen en de route naar een vernieuwd cultuurbestel vanaf 2021 (6.2.1). Wij stimuleren een gezond productieklimaat, waarin makers en podia het cultureel aanbod zorgen voor een levendig en

spannend cultureel aanbod. Wij ondersteunen nieuwe makers en culturele instellingen in hun ontwikkeling, in samenwerking en in profilering (6.2.2).

Prestaties

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod

Acties 2021

1. Wij maken cofinancieringsafspraken met culturele instellingen in Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS en cultuurfondsen, zie ook 6.3.2). Dit doen wij ook met een aantal Gelderse instellingen die rijksgefinancierd worden en die van belang zijn voor heel Oost-Nederland.
2. Wij maken prestatieafspraken met Museum De Fundatie, ons museum met nationale uitstraling, over zijn activiteitenplan voor 2021-2024 en geven het museum opdracht tot beheer, onderhoud en vernieuwing van de provinciale collectie.
3. Wij maken prestatieafspraken met het Filmkenniscentrum over de versterking van de filminfrastructuur in Overijssel.
4. Wij maken samenwerkingsafspraken met onze partners in Landsdeel Oost (stedelijke regio's en provincie Gelderland) en het Rijk voor 2021-2024.

Corona-acties

Samen met onze partners, waaronder de Taskforce, ontwikkelen we acties zoals nieuwe verdienmodellen, die gericht zijn op een toekomstbestendige (weerbare en wendbare) culturele sector.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024 (2020/1101210)

Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector (2020/015853)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen

Acties 2021

1. Wij maken met de subsidieregeling 'Versterking Productie aanbod' ten minste acht producties mogelijk.
2. Wij maken prestatieafspraken met het OKTO (Overijssels Overleg Kleine Theaters) over de professionalisering van de aangesloten theaters en de hun programmering van het zgn. kwetsbare aanbod, waaronder nieuw Overijssels talent.
3. Wij maken proeftuinen mogelijk die cultuur en zorg & welzijn en andere beleidsterreinen en -programma's verbinden.
4. Wij maken (hernieuwde) afspraken met Stichting 4Oost over de inzet van het Programmeringsfonds.
5. Wij maken de resultaten van ons cultuurbeleid zichtbaar onder andere tijdens ons Cultuurcongres en via ons Cultuurmagazine.
6. Wij zetten met onze partners in op een ketenaanpak voor de versterking van het middensegment in de culturele infrastructuur.
7. Wij ontwikkelen ontwikkelen samen met onze partners, waaronder de Taskforce, acties zoals nieuwe verdienmodellen, die gericht zijn op een toekomstbestendige (weerbare en wendbare) culturele sector.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024 (PS 2020/1101210)

Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector (2020/015853)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent

Op basis van het landelijke Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2013 – 2023 en het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 stimuleren wij dat onze partners zich inzetten voor de keten van cultuuronderwijs (6.3.1), actieve cultuurparticipatie (6.3.2.) en talentontwikkeling (6.3.3).

Prestaties

6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst

Acties 2021

1. Wij maken in ten minste vijf gemeenten de ontwikkeling van lokale convenanten mogelijk, waarin lokale partners zoals scholen, bedrijven en culturele en maatschappelijke partners zich verbinden aan goed cultuuronderwijs.
2. Wij maken afspraken met scholen en gemeenten over goed cultuuronderwijs, waarin de financiering en borging centraal staan.
3. Wij maken afspraken met Rijnbrink over de ondersteuning van scholen, gemeenten en culturele organisaties om goed cultuuronderwijs mogelijk te maken.
4. Wij maken ten minste 20 projecten mogelijk met de subsidieregeling 'Cultuurparticipatie' .
In ten minste 15 gemeenten maken wij met de subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' de organisatie van amateurkunstpodia mogelijk.
5. Wij maken met ten minste 10 gemeenten afspraken om cultuurmakelaars in te zetten om nieuwe culturele initiatieven te starten, deskundigheid in de sector te vergroten en slimme verbindingen te maken met andere sectoren.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk via een storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.1.2.)

Statenvoorstellen en -besluiten

Cultuurbeleid 2021-2024 (PS 2020/1101210)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

6.3.3 Talent heeft de toekomst

Acties 2021

1. Wij maken met de regeling 'Nieuwe Makers Overijssel' ten minste twee ontwikkelingstrajecten van nieuwe makers mogelijk die de artistieke en de zakelijke kwaliteit van de nieuwe makers versterken. Daarnaast zetten wij met deze regeling specifiek in op versterking van het ondernemerschap van nieuwe makers door middel van het verstrekken van vouchers.
2. Wij maken prestatieafspraken met de drie poppodia en Poppunt Overijssel over de versterking van hun netwerkfunctie op het gebied van talentontwikkeling in de popmuziek.
3. Wij maken cofinancieringsafspraken met culturele instellingen uit Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS of cultuurfondsen, zie ook 6.2.1).

4. Wij maken de resultaten van ons beleid zichtbaar, onder andere door ondersteuning van de Cultuurprijs Overijssel die door de gelijknamige stichting wordt georganiseerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

Cultuurbeleid 2021-2024 (PS 2020/1101210)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel

Op basis van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken ondersteunen wij het Overijsselse bibliotheeknetwerk, bevorderen wij het interbibliotheecair leenverkeer en stimuleren wij bibliotheekinnovatie. De bibliotheek beperkt zich niet tot het uitlenen van materiaal, maar is een ontmoetingsplaats in de lokale samenleving, een plek om te leren, voor lokale organisaties en initiatieven. Bibliotheken worden met succes ingezet bij leesbevordering en bestrijding van laaggeletterdheid.

Prestaties

6.4.1 Een leven lang lezen en leren

Acties 2021

1. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk).
2. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over (bovenlokale) bibliotheekinnovatie.
3. Wij maken prestatieafspraken met gemeenten, Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over het provinciale convenant dat zich richt op het leesoffensief, (de bestrijding van) laaggeletterdheid en digitale inclusie. Hierbij verbinden wij verdergaand de domeinen Cultuur (in het bijzonder bibliotheken), Human Capital, Sociale Kwaliteit en Onderwijs.

Statenvoorstellen en -besluiten

Cultuurbeleid 2021-2024 (PS 2020/1101210)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen

De ambitie #levenlangbewegen wordt verder verrijkt en krijgt in de praktijk inhoud.. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties gaan we, ieder vanuit onze eigen kennis, rol en ervaring – aan de slag (6.5.1) met het vitaliteit, gezondheid en bewegen. Wij doen dit door bij te dragen aan een goede kennisinfrastructuur en ruimte te geven aan innovatieve, bovenlokale projecten. We doen graag mee in experimenten. Als financier, partner of living lab. Bijvoorbeeld via projecten die inzetten op talentontwikkeling of meer bewegen voor kinderen of senioren.

Samen met initiatiefnemers ontdekken we wat werkt en wat niet, benutten en delen kennis en passen leerervaringen toe. We werken aan een inclusieve Overijsselse samenleving, waarin iedereen mee kan doen (6.5.2). Nieuwe experimenten en ervaringen in het vergroten van welzijn van inwoners zijn nodig. Door initiatieven van gemeenten en maatschappelijke

organisaties en initiatiefgroepen te bundelen in arrangementen of deals, krijgen we beter zicht hoe vitale gemeenschappen zicht succesvol ontwikkelen.
Om te zorgen dat iedereen in Overijssel zicht veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn, stimuleren we gemeenten en andere partners om hiertoe activiteiten te organiseren. We richten ons daarbij specifiek op de doelgroep LHBTI (6.5.3).

Prestaties

6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij maken met de subsidieregeling 'Bewegen in de openbare ruimte' ten minste vijf projecten mogelijk.
3. Wij faciliteren de alliantie van Sportservice Overijssel en de Overijsselse stedelijke sportbedrijven .
4. Wij werken mee aan de uitvoering van het provinciaal sportakkoord door samen met partners ten minste drie projecten mogelijk te maken.
5. Wij realiseren samen met onze partners een duurzame kennisinfrastructuur voor het delen van kennis en ontwikkeling.
6. Wij maken ten minste vier projecten mogelijk die aansluiten op integrale thema's die preventie, breedtesport en onderwijs verbinden.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.5.2 Iedereen doet mee

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij maken als Regenboogprovincie met onze regeling 'Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' ten minste vier projecten mogelijk.
3. Wij voeren de motie Slingeland 'Voorstel actieplan gehandicaptenprojecten Overijssel (2019/1101116)'uit.
4. Wij maken samen met gemeenten over hoe verschillende domeinen zoals cultuur, arbeidsmarkt en sociaal domein te verbinden.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij intensiveren onze relatie met de GGD en gemeenten gericht op preventie, door gezamenlijk drie innovatieve projecten te realiseren.
3. Wij realiseren samen met het Rijk ten minste twee projecten of initiatieven die bijdragen aan onze concrete zorgvoorzieningen.
4. Wij bepalen ons beleid op basis van de aanbevelingen uit de verkenning naar zorgtafels en urgente Overijsselse zorgthema's.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen

Het zelforganiserend vermogen van Overijsselaars is zichtbaar in hun inzet in de ontwikkeling van een duurzaam voorzieningenniveau. Zowel op het platteland als in steden ontstaan experimenten en initiatieven die bijdragen bereikbare voorzieningen. In de gemeenschap of door samenwerkingsverbanden in een regio. Lokale agenda's en visies op maatschappelijk vastgoed laten zien wat nodig is om in een gemeenschap zelfstandig te kunnen leven en welke maatschappelijk vastgoed voldoende potentie heeft als duurzame ontmoetingsplek. Er is behoefte aan meer kennisuitwisseling tussen gemeenten, organisaties en initiatiefnemers. We waarderen vrijwillige inzet en ondersteunen initiatiefnemers met kennis en informatie. Nieuwe organisaties, zoals lokale zorgcoöperaties en digitale diensten ontstaan. Het momentum is nu om deze pilots te helpen om op eigen kracht door te groeien tot duurzame ondernemingen (6.6.1). Gemeenten zoeken naar nieuwe manieren om met initiatieven om te gaan en willen ontdekken hoe deze onderdeel kunnen worden van duurzaam beleid. Dit resulteert in vraagstukken over een betere samenwerking tussen vrijwilligers en professionals, inkoop van welzijn en zorg, versterken van mantelzorgers en voorkomen van eenzaamheid. We waarderen vrijwillige inzet en ontzorgen vrijwilligers door kennisontwikkeling en – spreiding (6.6.2).

Prestaties

6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij maken met onze subsidieregeling 'Zelfstandig leven en gezond bewegen' ten minste 25 projecten mogelijk.
3. Wij maken met de subsidieregeling 'Sociale hypotheek' ten minste 20 projecten mogelijk .
4. Wij faciliteren een werkatelier voor het vergroten van expertise van maatschappelijke voorzieningen, waaronder Kulturhusen en multifunctionele sportvoorzieningen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij zijn partner in de uitvoering van het actieprogramma Leefbaar Platteland, ingeval van sociale vraagstukken.
3. Wij ontwikkelen samen met onze partners het digitale platform 'Samen voor elkaar' verder door.
4. Wij organiseren de Overijsselse Vrijwilligersprijs.
5. Wij zetten onze gebiedsgerichte aanpak via de 4D-makelaars voort, ontwikkelen deze aanpak door en onderzoeken hoe deze te borgen.
6. Wij ontwikkelen een regeling waarmee wij vernieuwende maatschappelijke initiatieven mogelijk maken.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	
6.1.1 Materieel erfgoed	-3.979
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-2.396
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	-6.375
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-4.249
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-506
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	-4.755
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-2.265
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-1.356
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	-3.621
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel	
6.4.1 Een leven lang lezen èn leren	-3.369
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	-748
6.5.2 Iedereen doet mee	-1.270
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	-2.018
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-1.563
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-669
Totaal Lasten	-22.371
Gerealiseerd resultaat	-22.371

Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur

Dit is hoe wij denken

Een betrouwbaar en goed openbaar bestuur in Overijssel is belangrijk voor onze democratie en samenleving. We investeren daarom in het behoud en in de verbetering van de kwaliteit. We streven ernaar dat het vertrouwen van inwoners in het openbaar bestuur groeit of op zijn minst gelijk blijft.

Samenwerken en toezicht houden, vertrouwen geven en controleren, efficiënt en vernieuwend werken: het zijn werkwijzen die op gespannen voet kunnen staan met elkaar. We zoeken steeds naar de juiste balans voor een goed openbaar bestuur in Overijssel. Dat vraagt om een betrokken en flexibele houding.

Ontwikkelingen in de samenleving hebben invloed op wat van het openbaar bestuur wordt verwacht. Om daar goed op in te spelen streven we naar een wendbaar en eigentijds openbaar bestuur. We werken onder de noemer Studio Vers Bestuur met vele partijen samen aan vernieuwingen. We zijn alert en kijken met een open blik naar de ontwikkelingen. We zoeken de dialoog en passen waar nodig onze werkwijze en doelstellingen aan.

Een goed openbaar bestuur begint bij onszelf. We staan voor effectief eigen bestuur, waarbij effectieve samenwerking op alle niveaus (PS-GS, regionaal, landelijk en Europees) het uitgangspunt is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn [hier](#) te vinden

Dit is wat wij doen

7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel

Voor een goed openbaar bestuur in Overijssel werken wij samen met Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen (7.1.1). Als (financieel) toezichthouder zien wij erop toe dat Overijsselse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun taken zorgvuldig uitvoeren (7.1.2.) en dat zij financieel gezond zijn en blijven (7.1.3). Met Archieftoezicht borgen wij dat de besluitvorming transparant en herleidbaar is (7.1.4.). Wij ondersteunen onze partners in de strijd tegen ondermijning en zetten in op verdere verbetering van de weerbaarheid en integriteit van de eigen organisatie (7.1.5). De Commissaris van de Koning draagt als voorzitter van Provinciale en Gedeputeerde Staten bij aan een transparant en goed openbaar bestuur. Daarnaast geeft hij invulling aan zijn Rijkstaken, zoals de benoeming van burgemeesters en het uitvoeren van ambtsbezoeken bij gemeenten (7.1.6).

Prestaties

7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking

Acties 2021

1. Wij voeren gesprekken met gemeenten, waterschappen en gemeentelijke samenwerkingsverbanden over vraagstukken in het openbaar bestuur en verkennen samen eventuele oplossingen en/of mogelijkheden tot samenwerking.
2. Wij houden de kaartviewers Intergemeentelijke Samenwerking, Interbestuurlijk toezicht en Financieel toezicht up-to-date. Wij brengen de viewers onder de aandacht van gemeenten en stimuleren bestuurders en raadsleden deze te gebruiken.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.1.2 Interbestuurlijk toezicht

Acties 2021

1. Wij houden interbestuurlijk toezicht op basis van een constructieve dialoog met degenen op wie wij toezicht houden.
2. Wij zorgen voor een totaalbeeld van het interbestuurlijk toezicht per gemeente en waterschap en bespreken deze met hen.
3. Wij begeleiden gemeenten en/of waterschappen met een oranje of rode totaal IBT-kleur met als doel het beeld weer groen te laten kleuren.

4. Wij volgen de ontwikkelingen van de agenda 'Toekomst van het toezicht' waarin wordt ingezet op veranderingen van het primaire (IBT) toezicht. Veranderingen worden vervolgens ingebed in onze werkprocessen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.1.3 Financiële toezicht

Acties 2021

1. Wij houden financieel toezicht op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.
2. Wij begeleiden gemeenten die onder preventief toezicht staan, met als doel om zo snel mogelijk terug te keren naar een gezonde situatie waarbij repressief toezicht volstaat.
3. Wij maken financiële analyses en vergelijkingen tussen gemeenten in Overijssel met behulp van de dataviewer Gemeentefinanciën.
4. Wij fungeren als sparringpartner voor bestuurders financiën en financiële ambtenaren bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Monique van Haaf

Portefeuillehouder: Monique van Haaf

7.1.4 Archieftoezicht

Acties 2021

1. Wij voeren het toezicht uit op het gebied van informatie- en archiefbeheer. Daartoe beoordelen wij jaarlijks de horizontale verantwoording van informatie- en archiefbeheer van de verantwoordelijken voor archiefbeheer (B&W en DB's) naar gemeenteraden en algemene besturen.
2. Wij laten het Historisch Centrum Overijssel (HCO) in opdracht van ons het beheer van het provinciaal archief uitvoeren. Deze afspraken zijn onderdeel van kerntaak 6, prestatie 6.1.3. Wij organiseren (met het HCO) informatiebijeenkomsten om kennis te delen over actuele onderwerpen op het gebied van informatie- en archiefbeheer.
3. Wij leveren een actieve bijdrage aan het landelijke overleg van provinciale archiefinspecteurs en het online Kennisnetwerk Informatie en Archief.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.1.5 Ondernijning

Acties 2021

1. Wij maken onze eigen organisatie weerbaarder tegen ondernijning door het uitvoeren van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob).
2. Wij creëren bewustwording door cursussen, informatiesessies en bijeenkomsten voor medewerkers en gemeenteamttenaren te organiseren.
3. Wij zijn regulier vertegenwoordigd in de Stuurgroep RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), het Platform Ondernijning en de regiegroepen van de Veiligheidsregio's IJsselland en Twente.
4. Wij werken samen met politie, OM, belastingdienst, gemeenten en andere relevante partners om gezamenlijk de strijd aan te gaan tegen ondernijning.

5. Wij voeren projecten uit ter voorkoming van ondermijnende criminaliteit in Overijssel. In 2021 voeren we als vervolg op de pilot van 2020 het project 'vitale vakantieparken in Overijssel' uit waarin naast leefbaarheid, ook wordt gekeken naar bestrijding van verpaupering en criminaliteit.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning

Acties 2021

1. Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor.
2. Wij bereiden de ambtsbezoeken aan de Overijsselse gemeenten voor.
3. Wij adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten.
4. Wij bereiden (werk)bezoeken van leden van het Koninklijk Huis (mede) voor en organiseren jaarlijks een Rijksherenoverleg.
5. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de CdK (in het kader van de Ombudsfunctie)
6. Wij coördineren en begeleiden de festiviteiten in het kader van 75 jaar (+1) bevrijding die ook in 2021 alsnog zullen plaatsvinden

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur

Om tijdig en adequaat in te spelen op ontwikkelingen die relevant zijn voor het openbaar bestuur, volgen wij de trends en ontwikkelingen in de maatschappij. We investeren in kennisontwikkeling en de dialoog over openbaar bestuur en democratie (7.2.1). Via het Trendbureau Overijssel bevorderen we met trendverkenningen een meer toekomstgerichte (politieke) besluitvorming bij Overijsselse overheden (7.2.2). Wij verzamelen en analyseren data en benutten dit om vernieuwing en verbetering van ons beleid te ondersteunen (7.2.3) De vertaling van trends en ontwikkelingen stimuleren we door experimenten en beleidsvorming te ondersteunen waarin de participatie van inwoners en partners centraal staat. Wij grijpen samen met andere overheden binnen Studio Vers Bestuur mogelijkheden aan om te leren en te delen. (7.2.4).

Prestaties

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

Acties 2021

1. Wij verzorgen Democratiespelen, Provinciespelen, gastlessen op scholen, debatactiviteiten en de democratische Escape Room voor (met name mbo-) jongeren onder de vlag van 'Overijssel doet mee!'.
2. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.
3. Wij begeleiden de Jongerenraad Overijssel in haar rol en taken en stimuleren de raad om adviezen uit te brengen over actuele provinciale onderwerpen. Hierbij richten we

ons op minstens twee adviezen per jaar en versterken we de samenwerking tussen de raad en Provinciale Staten.

4. Wij intensiveren de samenwerking met scholen en andere partners in de samenleving rondom het thema democratie, burgerschap en jongeren door jongerenparticipatieprojecten uit te voeren met jongeren.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.2.2 Trendbureau Overijssel

Acties 2021

1. Wij maken toekomstverkenningen samen met relevante partijen (de jaarlijkse programmering wordt vastgesteld door de Programmaraad).
2. Wij organiseren bijeenkomsten over relevante onderwerpen voor de toekomst van Overijssel.
3. Wij houden (op aanvraag) presentaties en workshops en leveren inhoudelijke bijdragen aan activiteiten van derden.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse

Acties 2021

1. Wij stimuleren datagedreven werken en zorgen voor een solide databasis door goed databeheer en gebruik van de wettelijk verplichte basisregistraties.
2. Wij stimuleren het ontwikkelen en uitwisselen van provinciale kennis door samen te werken met gemeenten en kennisinstellingen, de Kennishub, en het congres Feiten, Feiten, Feiten.
3. Wij zetten in op het ontwikkelen en toepassen van digitaliseringstechnologie en nieuwe kwalitatieve onderzoeksmethodes in programma's en projecten als aanvulling op bestaande methodes.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.2.4 Eigentijdse invulling participatie

Acties 2021

1. We voeren op verzoek van gemeenten, waterschappen en andere organisaties in Overijssel pilotprojecten uit waarin participatie en/of initiatieven vanuit de samenleving centraal staan.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3 Effectief eigen bestuur

Wij behartigen de Overijsselse belangen en werken aan maatschappelijke resultaten voor onze provincie. Dit doen wij door samenwerking in ons eigen bestuur en een goede samenwerking met overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven (7.3.1). Door relatiebeheer en lobby bevorderen we de samenwerking en de realisatie van onze doelen (7.3.2). Daarnaast zorgen wij voor een passend en transparant communicatiebeleid (7.3.3). Bij de afhandeling van bezwaar en beroep richten wij ons op de dialoog en het oplossen van conflicten volgens de door ons vastgestelde 'Methode Overijssel'

(7.3.4). Gezamenlijk zetten Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in op de maatschappelijke opgaven en een versteviging van de samenwerking en samenspel (7.3.5).

Prestaties

7.3.1 Samenwerking met partners

Acties 2021

1. Wij werken als partner binnen regionale samenwerkingsverbanden, in het bijzonder de Cleantechregio, regio Twente en regio Zwolle.
2. Wij zetten in op een goede positie en toerusting van provincies in het openbaar bestuur, waaronder Kracht van Oost 2.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.2 Lobby en relatiebeheer

Acties 2021

1. Wij lobbyen op Nederlandse-, Duitse- en Europese schaal op basis van inhoudelijke agenda's die onderling zijn afgestemd en met focus op de opgaven van Overijssel, zoals overeengekomen met onze partners en vastgelegd in het Coalitieakkoord.
2. Wij voeren de samenwerkingsagenda's met Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en het Münsterland uit.
3. Wij trekken, waar mogelijk, samen met de deelstaten en de regio op in Brussel op het gebied van Europese regionale samenwerking.
4. Wij lobbyen samen met onze partners voor het beschikbaar komen van Europese fondsen voor Oost-Nederland/Overijssel in de periode 2021-2027. Zie ook prestatie 5.3.3 Realisatie Europese programma's.
5. Wij organiseren relatie- en netwerkbijsamkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: onder andere de externe nieuwjaarsreceptie, werkbezoeken van het college, werkbezoeken van Kamerleden en Europarlementariërs, de Koningsdagreceptie in Düsseldorf en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.
6. Wij maken één keer per jaar een ronde langs secretarissen en griffiers en benutten dit moment voor het verzamelen van informatie over de waardering van gemeenten van onze eigen prestaties. Deze informatie vertalen we naar concrete verbeteringen in onze werkprocessen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema, Eddy van Hijum, Roy de Witte

Portefeuillehouder: Roy de Witte

7.3.3 Communicatiebeleid

Acties 2021

1. Wij werken verder aan de professionalisering van de communicatie en adviseren proactief over wat er speelt in de samenleving.
2. Wij maken thematische communicatieplannen om de langetermijncommunicatiestrategie van de provincie uit te voeren.
3. Wij investeren in een begrijpelijke overheid door medewerkers te scholen in het gebruik van begrijpelijke taal en doorlopend onze bestaande communicatie-instrumenten te verbeteren.

4. Wij ondersteunen de organisatie tijdens de coronacrisis met aangepaste communicatievormen zoals (maar niet uitsluitend) webinars, webcasts en social media om in contact te blijven met de samenleving en eigen medewerkers.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.4 Bezwaar en beroep

Acties 2021

1. Wij handelen bezwaarschriften, klachten en claims af vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing.
2. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS

Acties 2021

1. Wij brengen nieuwe focus aan in onze verantwoording aan PS, door bij het gesprek uit te gaan van onze integrale bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Wij versterken de informatiepositie van PS, o.a. door meer te werken met startnotities bij het proces van beleidsvorming.
2. Wij experimenteren met meer en andere vormen van dialoog met PS.
3. Wij stellen in samenwerking met PS een agenda op met strategische onderwerpen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
Lasten	
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-219
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	-55
7.1.3 Financiële toezicht	-33
7.1.4 Archief toezicht	-1
7.1.5 Ondernijning	-211
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-191
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	-709
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-357
7.2.2 Trendbureau Overijssel	-321

7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	-735
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	-375
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	-1.787
7.3 Effectief eigen bestuur	
7.3.1 Samenwerking met partners	-727
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	-442
7.3.3 Communicatiebeleid	-731
7.3.4 Bezwaar en beroep	-19
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	-3.889
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	-5.809
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.859
Totaal Lasten	-18.164
Baten	
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	28
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	83
7.3 Effectief eigen bestuur	
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	41
Totaal Baten	123
Gerealiseerd resultaat	-18.041

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Financiën

In dit hoofdstuk maken wij alle overige baten en lasten inzichtelijk. Het betreft hier de onderdelen 'overhead' waarin alle bedrijfsvoeringsbudgetten zijn opgenomen en de 'algemene dekkingsmiddelen', waarin met name de algemene inkomsten zijn opgenomen. Een nadere uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen is te vinden onder financiën - meerjarig overzicht van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2021
10.0 Bedrijfsvoering	
10.0.0 Overhead	-26.536
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-22.484
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	
20.00.1 Lokale heffingen	112.300
20.00.2 Algemene uitkeringen	204.126
20.00.3 Dividend	20.857
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	8.588
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	100
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	345.971
20.20 Onvoorzien	

20.20.1 Onvoorzien	-250
Gerealiseerd resultaat	296.700

Paragrafen

Provinciale heffingen

Dit is hoe wij denken

Het beleid provinciale heffingen staat in de Belastingverordening Overijssel. De wijzigingen in de Belastingverordening die ingaan per 1 januari 2021 leggen wij in dezelfde vergadering als deze Begroting ter vaststelling aan u voor.

We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen).

De opcenten motorrijtuigenbelasting worden geheven over het tarief van de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Het is een percentage van de hoofdsom zoals die in 1995 opgelegd zou worden. De basis voor de opcentenheffing verandert dus niet als het tarief voor de hoofdsom wordt verhoogd of verlaagd. De omvang van de hoofdsom is wel afhankelijk van het ledig gewicht van het voertuig (hoe zwaarder, hoe hoger de hoofdsom) en de brandstofsoort (benzine, diesel, LPG). De Belastingdienst int de opcenten voor de provincies.

Dit is wat wij doen

Wij leggen heffingen op in het kader van de opcenten motorrijtuigenbelasting, leges, precario, grondwateronttrekkingen en de nazorg van stortplaatsen. Het beleidskader daarvoor is opgenomen in de Belastingverordening Overijssel. Daar vindt u ook de vastgestelde tarieven.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen).

De opcenten motorrijtuigenbelasting worden geheven over het tarief van de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Het is een percentage van de hoofdsom zoals die in 1995 opgelegd zou worden. De basis voor de opcentenheffing verandert dus niet als het tarief voor de hoofdsom wordt verhoogd of verlaagd. De omvang van de hoofdsom is wel afhankelijk van het ledig gewicht van het voertuig (hoe zwaarder, hoe hoger de hoofdsom) en de brandstofsoort (benzine, diesel, LPG). De Belastingdienst int de opcenten voor de provincies.

Opcententarief Motorrijtuigenbelasting

Het Rijk stelt de maximale hoogte van de opcenten vast. Het maximale opcententarief voor 2021 is bepaald op 116,8% (2020: 115,0%). Het huidige provinciale opcententarief is door Provinciale Staten vastgesteld op 79,9%. In het Coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen dat wij geen lastenstijging willen voor onze inwoners. Daarom blijven de provinciale opcenten tot en met 2023 bevroren op het huidige tarief van 79,9%.

Leges

Leges zijn een heffing voor een door de provincie geleverde administratieve dienst (vooral het verstrekken van stukken en het afgeven van vergunningen). In 2018 heeft de vierjaarlijkse evaluatie van de legesverordening plaatsgevonden. In 2019 heeft een beperkte actualisatie plaatsgevonden. In 2020 zijn een aantal inhoudelijke aanpassingen gedaan die

hun oorsprong vinden in de uitspraak van de Raad van Staten inzake de toepassing van de PAS. De wijzigingen zijn opgenomen in de Belastingverordening 2021 die wij in dezelfde vergadering als deze Begroting ter vaststelling aan u voorleggen. De legestarieven zijn geïndexeerd met 1,1% ten opzichte van 2020.

Precario

Precario is een heffing voor het hebben van voorwerpen in, op of boven provinciale grond of provinciaal water. Overijssel heft vanaf 2010 alleen nog precario van benzinepomp installaties. De precario heffen we via een belastingaanslag.

Grondwaterheffing

Op basis van de Waterwet (artikel 7.4) zijn Provinciale Staten bevoegd om een heffing in te stellen op het onttrekken van grondwater. De heffingsopbrengst gebruiken we onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade. De heffing leggen we op naar de in het heffingsjaar onttrokken hoeveelheid grondwater, gemeten in kubieke meters per jaar.

Nazorgheffing stortplaatsen

De Wet Milieubeheer regelt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben (Leemtewet genoemd). De Leemtewet legt de financiële- en bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de provincie voor de permanente nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort. Wij moeten erop toezien dat bij gesloten stortplaatsen zodanige maatregelen worden getroffen dat de stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Uw Staten kunnen een heffing instellen ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort is of wordt. Wij leggen de heffing, gebaseerd op een besluit van uw Staten van 30 maart 1999, op aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de berekening van het doelvermogen vanaf het moment dat de nazorg start en op rendement- en inflatieprognoses.

Provinciale heffingen

Inkomsten uit provinciale heffingen	(x € 1.000)					
	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Opcenten MRB	113.047	111.800	112.300	112.800	112.800	112.800
Leges, precario ov. heffingen	663	793	802	802	802	802
Grondwaterheffing	1.122	1.024	1024	1024	1024	1024
Nazorgheffing stortplaatsen	40	40	40	40	40	40
Totaal	114.872	113.657	114.166	114.666	114.666	114.666

Toelichting opbrengsten heffingen

Motorrijtuigenbelasting

De inkomsten uit de MRB zijn zeer onzeker. Natuurlijk door Corona en ook in het Klimaatakkoord zijn verschillende maatregelen opgenomen die de MRB raken, zoals het stimuleringsbeleid voor elektrische auto's door een vrijstelling voor de MRB. Bij de Begroting 2020 hebben wij de opbrengsten geraamd op € 111,8 miljoen, oplopend naar € 112,8 miljoen in 2023. Eventuele meevallers / tegenvallers verwerken wij bij de Monitor 2020-II. De totaal geraamde opbrengsten uit de opcenten MRB zijn voor 2021 € 112,3 miljoen, 2022 tot en met 2024 € 112,8 miljoen. De cumulatieve extra geraamde inkomsten in de periode

2020 – 2023 van in totaal € 4,5 miljoen zullen we benutten voor extra maatregelen voor verkeersveiligheid. Eventuele meeropbrengsten die bij de Monitor 2020-II worden geraamd komen deze coalitieperiode ook ten gunste van verkeersveiligheid.

Precario

Opbrengsten hebben betrekking op ongeveer de helft van de twintig benzinestations die geëxploiteerd worden op grond die in eigendom is van de provincie. De andere stations hebben ervoor gekozen om huurpenningen te betalen. Zij zijn daardoor vrijgesteld van precario.

Nazorgheffingen

De nazorgplannen voor de drie Overijsselse stortlocaties zijn in 2016 herzien. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt is het vereiste doelvermogen zodanig gewijzigd dat we voorzien dat het doelvermogen niet gerealiseerd zal worden op basis van het prognose-rendement. Voor de andere twee locaties is de verwachting dat het vereiste doelvermogen gerealiseerd gaat worden. Op basis van het verwachte langjarige fondsrendement en het nu aanwezige vermogen voor de locatie Elhorst Vloedbelt, zou in 2082 een tekort resteren van circa € 5,5 miljoen. Aan Twence (de beheerder) is daarom per 1 januari 2017 een jaarlijkse heffing opgelegd van € 40.000.

Kwijtscheldingsbeleid

In de Belastingverordening Overijssel staat het kwijtscheldingsbeleid als bedoeld in artikel 26 van de Invorderingswet 1990. In artikel 4.4 van deze verordening staat dat wij geen kwijtschelding verlenen bij de invordering van de nazorgheffing stortplaatsen. Verder kennen we geen innings- en kwijtscheldingsbeleid voor de opcenten Motorrijtuigenbelasting. De reden hiervan is dat niet wij, maar de Belastingdienst deze belasting int. De provincie heeft geen invloed op de wijze van inning of kwijtschelding.

Opcenten motorrijtuigenbelasting per provincie

Hieronder is weergegeven hoe de inkomsten uit de provinciale heffingen zijn opgebouwd. De opcenten op de Motorrijtuigenbelasting beslaan ongeveer 98% van onze inkomsten uit heffingen. Hieronder is tevens een vergelijkingstabel opgenomen van de opcenten per provincie. Hierin zijn ook de mutaties tussen 2020 en 2021 per provincie te zien voor zover bekend.

Opcenten per provincie			
		2020	2021
Groningen	1	91,8	93,3
Drenthe	3	92,0	92,0
Zuid Holland	2	90,4	90,4
Gelderland	5	87,2	89,5
Zeeland	4	89,1	89,1
Fryslân	6	87,0	87,0
Flevoland	7	80,6	81,4
Overijssel	8	79,9	79,9
Noord Brabant	9	78,0	78,4
Limburg	10	77,9	77,9
Utrecht	11	73,6	74,9
Noord Holland	12	67,9	67,9

Kostendekkenheid heffingen

De volgende tabellen geven de mate van kostendekkendheid van de heffingen weer.

Berekening kostendekkendheid leges Wet	Berekening kostendekkendheid Ontgrondingenwet
--	---

natuurbescherming	
Kosten taakveld(en)	€ 413.500
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 413.500
Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 88.100
BTW	
Totale kosten	€ 501.600
Opbrengst heffingen	€ 495.300
Dekkingspercentage	99%

Kosten taakveld(en)	€ 25.500
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 25.500
Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 6.900
BTW	
Totale kosten	€ 32.400
Opbrengst heffingen	€ 32.400
Dekkingspercentage	100%

Berekening kostendekkendheid leges WABO	
Kosten taakveld(en)	€ 116.400
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 116.400
Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 43.100
BTW	
Totale kosten	€ 159.500
Opbrengst heffingen	€ 159.500
Dekkingspercentage	100%

Berekening kostendekkendheid leges Waterwet	
Kosten taakveld(en)	€ 26.900
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 26.900
Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 7.300
BTW	
Totale kosten	€ 34.200
Opbrengst heffingen	€ 34.200
Dekkingspercentage	100%

Berekening kostendekkendheid leges Wet luchtvaart	
Kosten taakveld(en)	€ 30.500
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 30.500
Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 8.200
BTW	
Totale kosten	€ 38.700
Opbrengst heffingen	€ 13.500
Dekkingspercentage	35%

Berekening kostendekkendheid grondwaterheffing	
Kosten taakveld(en)	€ 997.000
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 997.000
Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 27.000
BTW	
Totale kosten	€ 1.024.000
Opbrengst heffingen	€ 1.024.000
Dekkingspercentage	100%

Weerstandsvermogen

Dit is hoe wij denken

We voeren als provincie zelfstandig of met partners grote projecten van maatschappelijk belang uit. Dit brengt risico's met zich mee, deze gaan we niet uit de weg. Het tijdig signaleren en beheersen van risico's is essentieel. Risicomanagement heeft een belangrijke plaats binnen onze beleidsuitvoering.

Provinciale Staten stellen het risicomanagementbeleid periodiek (eens per 4 jaar) vast. Dit is eind 2017 voor het laatst gebeurd. We zorgen voor voldoende reserves om de voorziene en onvoorziene risico's met financieel gevolg op te vangen. Daarbij houden wij voor de ratio van het weerstandsvermogen een minimaal niveau aan van 1,4. Deze ratio betreft de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Het minimum vastgestelde niveau van 1,4 staat voor 'ruim voldoende' weerstandsvermogen. Wanneer de ratio onder deze norm komt, is aanvullen van de reservepositie vereist.

Dit is wat wij doen

Wij stellen periodiek het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen vast. Onderstaand gaan wij in op deze items.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van de risico's die wij hebben geïnventariseerd. Bij de berekening van het benodigde niveau van het weerstandscapaciteit streven we naar een zo volledig mogelijk risicoprofiel. Niet alle risico's zijn te voorzien, het risicoprofiel is daardoor nooit 100% volledig. Wij berekenen de benodigde weerstandscapaciteit op basis van een kansberekening. Hierbij gaan wij uit van een zekerheidspercentage van 90%. Dit betekent 90% kans dat alle geïnventariseerde risico's zich op hetzelfde moment voordoen. De aansluiting tussen onderstaande tabel en de tabel met het actuele weerstandsvermogen is daardoor niet één op één te maken. Periodiek actualiseren wij de risico's en beheersmaatregelen van de organisatie. Deze inventarisatie heeft geleid tot een actueel beeld van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens dit laatste beeld € 52,4 miljoen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele risico's. Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit behandelen we alle risico's als incidenteel. Indien structurele risico's zich voordoen kunnen we hier namelijk binnen een jaar maatregelen voor treffen ter voorkoming van dergelijke risico's in de toekomst. In onderstaande tabel geven we weer welke activiteiten de grootste impact hebben op de benodigde weerstandscapaciteit. In de tabel hebben we twee risico's niet genoemd die wel aandacht verdienen. Dit zijn risico's ten aanzien van vermogensbeheer en grond. De benodigde weerstandscapaciteit is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2019.

Vermogensbeheer

De marktontwikkelingen zijn van invloed op de obligatieportefeuille. Dit heeft effect op de omvang van het vermogen. De onderliggende renterisico's en koersrisico's beschrijven we in de paragraaf financiering. Het financiële gevolg van dit risico nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Grond

In de paragraaf grondbeleid gaan we in op de risico's van ons grondbezit, waarvan de financiële gevolgen zijn afgedekt door de algemene reserve grond (ARG). Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Grootste risico's weerstandscapaciteit

Risico's met grootste invloed op benodigde weerstandscapaciteit

Omschrijving risico	Invloed op benodigde weerstands-capaciteit	Kerntaak
EHS / Ontwikkelopgave Binnen de ontwikkelopgave komen risico's rondom verwerving, inrichtingsmaatregelen, eindbeheer en verbetervoorstellen naar voren.	25,31%	Gebiedsontwikkelingen
Kanaal Almelo de Haandrik Provincie Overijssel dient schade bij omwonenden Kanaal Almelo de Haandrik te vergoeden.	16,54%	Milieu en energie
Concessie en contractbeheer openbaar vervoer Verminderde reizigersopbrengsten, rijksbezuinigingen en ontwikkelingen ten aanzien van indexering	5,33%	Mobiliteit
N340 Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.	3,87%	Mobiliteit
Ruimte voor de Rivier IJsseldelta Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.	3,30%	Gebiedsontwikkelingen

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het vaststellen van het beschikbare weerstandsvermogen inventariseren wij de hoogte van de risicoreserves van de provincie. Dit zijn reserves die voor het opvangen van risico's zijn aangemerkt. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 144,5 miljoen. Hierin hebben wij de onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen. In het coalitieakkoord 2019-2023 is afgesproken dat de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gehandhaafd blijven op het huidige niveau.

Onderstaande tabel geeft een specificatie van de beschikbare weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de jaarrekening 2019 is het beschikbaar weerstandsvermogen afgenomen met € 32,0 miljoen. Dit heeft vooral te maken met een overheveling van € 25,0 miljoen voor Kanaal Almelo de Haandrik vanuit de Algemene risicoreserve naar de Reserve Vaarwegen. Via Statenvoorstel 2020/1101455 heeft u hiertoe besloten. Daarnaast is vanuit de Algemene risicoreserve € 3,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de Overijsselse aanpak coronacrisis (2020/1101493). Verder vordert de uitvoering van diverse mobiliteitsprojecten, waardoor ook de resterende budgetten en de daarin aangehouden ruimte voor risico's kleiner worden.

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Reserve	Omvang reserve (x € 1 miljoen)
Algemene risicoreserve	88,6
Diverse bestemmingsreserves	34,6
Risicoreservering binnen projecten	21,0
Totaal incidenteel	144,2

Onvoorzien	0,3
Totaal structureel	0,3
Totaal beschikbare weerstandsvermogen	144,5
Ongebruikte belastingcapaciteit	51,9

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend. De confrontatie van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 144,5 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit van € 52,4 miljoen levert een ratio op van 2,7.

Actueel weerstandsvermogen op concernniveau			(x € 1 miljoen)
Benodigde weerstandscapaciteit	Beschikbare weerstandscapaciteit	Ratio weerstandsvermogen	
52,4	144,5	2,7	

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen						
		Actuele				
	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	-217,08%	-171,81%	-122,14%	-94,28%	-86,75%	-114,07%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-287,32%	-261,01%	-238,41%	-210,78%	-203,97%	-232,42%
Solvabiliteitsratio	86,48%	83,79%	84,70%	83,99%	83,68%	84,09%
Kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	10,05%	1,88%	0,47%	4,36%	3,59%	3,64%
Belastingcapaciteit: Opcenten	99,19%	98,22%	96,32%	96,32%	96,32%	96,32%

Definitie kengetallen

In bovenstaande tabel treft u vijf financiële kengetallen aan. Deze geven inzicht in onze financiële positie. De cijfers lichten we hieronder verder toe.

- De netto schuldquote drukt de netto schuld uit in een percentage van de totale baten. De netto schuld is het saldo van de uitstaande schulden enerzijds en de in het bezit zijnde liquide middelen en vorderingen anderzijds. Onze netto schuldquote is door het ontbreken van enige vaste schuld van betekenis uitstekend te noemen. De bezittingen overtreffen de schulden, waardoor het kengetal negatief wordt. Zolang de netto schuldquote negatief is, heeft dit kengetal een beperkte waarde. De netto schuldquote stijgt ten opzichte van de jaarrekening 2019. Dit is vooral een gevolg van de voortgang van de uitvoering van de investeringsprogramma's en de daarmee

samenhangende afname van onze liquiditeitspositie. Dit is een voorziene ontwikkeling en de netto schuldquote blijft uitstekend.

In de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen zijn ook de leningen aan deelnemingen, openbare lichamen en overige verstrekte leningen opgenomen. Het kengetal wordt door het opnemen van de verstrekte leningen nog negatiever dan de netto schuldquote. Ook dit kengetal heeft een beperkte waarde.

- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft de omvang van het eigen vermogen (= reserves) weer als percentage van het balanstotaal. Onze solvabiliteit is uitstekend. In de literatuur wordt een minimum van tussen de 25 en 40% genoemd om een niet-financiële onderneming gezond te mogen noemen. Met een solvabiliteitspercentage van 84% komt de provincie uit op een zeer gezonde vermogenspositie. Ten opzichte van de jaarrekening 2019 is de solvabiliteit licht gedaald. Dit hangt samen met de voortgang van uitvoering van de investeringsprogramma's die worden gedekt uit reserves.
- Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Wij hebben geen grondexploitaties, waardoor dit kengetal 0% bedraagt en geen betekenis heeft.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen. Het saldo van de structurele baten en lasten wordt daartoe uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Ten opzichte van de jaarrekening 2019 daalt dit percentage. Op jaarrekeningbasis is dit kengetal vaak hoger dan op begrotingsbasis, omdat we vaak zien dat een deel van de begrote lasten niet wordt gerealiseerd.
- De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in Overijssel zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage. Uit het kengetal belastingcapaciteit opcenten blijkt dat wij minder belasting heffen dan het gemiddelde in Nederland. In het coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen dat de opcenten op de motorrijtuigenbelasting voor de provincie Overijssel bevroren blijven op het tarief van 79,9.

Kapitaalgoederen

Dit is hoe wij denken

We zijn verantwoordelijk voor het in stand houden van de infrastructuur bestaande uit provinciale wegen, kunstwerken en waterwegen en de provinciale gebouwen, waaronder het provinciehuis. Dit omvat dagelijks beheer (exploitatie), onderhoud (jaarlijks en niet jaarlijks) en vervanging.

Provinciale infrastructuur

In het Beheerplan Infrastructuurle Kapitaalgoederen (2020 t/m 2023, PS/2018/414) hebben we afgesproken dat we voor beheer en onderhoud van alle voorzieningen van de provinciale infrastructuur het kwaliteitsniveau 'basis' hanteren. De landelijke kennisinstelling CROW heeft dit kwaliteitsniveau gedefinieerd en het staat voor efficiënt en effectief beheer op de langere termijn. De risico's op het niet bereiken van beleidsdoelstellingen of imagoschade zijn bij dit kwaliteitsniveau voor de provincie doorgaans beperkt en beheersbaar. We hebben de budgetten gebaseerd op dit kwaliteitsniveau. Het beleidskader wordt in de praktijk verder uitgewerkt in (strategische) assetmanagementplannen.

Provinciale gebouwen

In 2006 is een onderhoudsplan opgesteld voor de provinciale gebouwen. Met het onderhoudsplan waarborgen we dat de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze worden beheerd en onderhouden. In het onderhoudsplan zijn drie zaken opgenomen: het jaarlijks onderhoud, het niet jaarlijks onderhoud en de vervanging.

Met het jaarlijks onderhoud waarborgen we de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties, garanderen we de veiligheid en houden we de uitstraling van de gebouwen in stand. Met dit onderhoud voldoen we aan regelgeving en zijn we verzekerd van de ondersteuning van leveranciers (garanties). Het meerjaarlijks onderhoud omvat het onderhoud aan verwarmings- en koelinstallaties, gevels, kozijnen, zonwering, vloeren, wanden, verlichting, liften, brandveiligheidsvoorzieningen, enzovoorts. De uitvoering vindt plaats in een periode van vijf tot dertig jaar. De gebruikte normering (NEN 2767 niveau 3) gaat uit van een redelijke tot goede conditie en wordt ook bij andere overheidsorganisaties als leidraad voor het meerjaarlijks onderhoud gebruikt.

De vervangingsinvesteringen zijn begroot op basis van de technische levensduur. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening van de provincie Overijssel. Jaarlijks stellen we vast of groot onderhoud of vervanging eerder of later moet plaatsvinden en wordt het integrale meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) op basis daarvan bijgesteld.

We maken per project een risicoanalyse en nemen op basis hiervan beheersmaatregelen. Aansprakelijkheidsrisico's dekken we binnen de projecten af via verzekeringen.

Provinciale infrastructuur

Beheer, onderhoud en vervangingsinvesteringen

Voor de provinciale (water)wegen hebben wij de vervangingsinvesteringen grotendeels gerealiseerd in de periode 2016-2019. Daarnaast voeren we beheer en onderhoud uit volgens het meerjarig uitvoeringsprogramma. In 2018 hebben we het Beheerplan Infrastructuurle Kapitaalgoederen geactualiseerd, waarin naast een programma voor de periode 2020 t/m 2023 ook een financiële doorkijk gegeven wordt tot 2029. In onze projecten hebben we aandacht voor innovatie, circulariteit, klimaatverandering en verduurzaming.

Meerjarenraming Beheer, Onderhoud en Vervanging Wegen, Vaarwegen en Kunstwerken	(x € 1 miljoen)				
	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Structureel</i>					
- Beheer en dagelijks onderhoud	12,8	12,9	13,0	13,0	13,0
- Groot onderhoud (Voorziening Beheer en Onderhoud)	16,6	16,7	16,7	16,7	16,7
	29,4	29,6	29,7	29,7	29,7
<i>Vervangingsinvesteringen</i>					
- Vervangingsinvesteringen Wegen	5,0				
- Kanaal Almelo de Haandrik Oeverbeschoeiing	0,8				
- Vervangingsinvesteringen 2020-2027 (1)	pm	8,0	8,0	8,0	8,0
	5,8	8,0	8,0	8,0	8,0

(1) structureel € 8 miljoen gereserveerd; programmering 20-23 wordt in najaar 2020 middels investeringsvoorstel aan PS voorgelegd

Areaalgegevens en kwaliteitsniveau provinciale infrastructuur

Provinciale infrastructuur			peildatum 1 september 2020
Infrastructuur	Onderdeel	Areaal	Kwaliteitsniveau
Wegen	Hoofdrijbaan	642 km	Basis
	Parallelweg	173 km	
	Fietspad	514 km	
	VRI	53 st.	
	Verlichtingspunten	5.784 st.	
	Bermen	931 ha.	
	Bomen	37.000 st.	
	Faunapassages	9 stuks	
	Faunarasters	86 km	
Kunstwerken	Totaal	368 stuks	Basis
	Vaste bruggen en viaducten		
	Tunnels		
	Beweegbare bruggen		
	Sluizen		
Waterwegen	Oeverbeschoeiing	241 km	Basis
	Waarvan hout	86 km	
	Beton en staal	82 km	
	Natuurvriendelijk	73 km	
	Oevers	62 ha	

Legenda kwaliteitsniveau			
Kwaliteitsniveau	Omschrijving	Indicatie kwaliteit	Relatie met wegbeheer
A+	Zeer hoog	Nagenoeg ongeschonden	Er is geen schade
A	Hoog	Mooi en comfortabel	Er is enige schade, maar de waarschuwingsgrens is nog niet overschreden
B	Basis	Functioneel	De waarschuwingsgrens is overschreden: er is klein onderhoud nodig of binnen vijf jaar is groot onderhoud nodig
C	Laag	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	De richtlijn is overschreden: er is binnen twee jaar groot onderhoud nodig

D	Zeer laag	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling of sociale onveiligheid	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden: er is direct groot onderhoud nodig.
---	-----------	---	---

Provinciale gebouwen

We hebben sinds 2006 een onderhoudsplan voor zowel het gerenoveerde provinciehuis als de overige provinciale gebouwen. Dit onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. We beheren en onderhouden de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze. In het onderhoudsplan staat het jaarlijks onderhoud, het meerjarig onderhoud en de vervanging. Hierbij hebben we aandacht voor SROI, innovatie, verduurzaming en klimaatverandering.

Meerjarig onderhoud (incl. afschrijvingen): Provinciehuis en overige provinciale panden				
x € 1000				
	2021	2022	2023	2024
	4.053	4.092	4.618	4.732

Meerjarige investeringen: Provinciehuis en overige provinciale panden				
x € 1000				
	2021	2022	2023	2024
	2.214	2.253	2.779	2.893

Financiering

Dit is hoe wij denken

De financieringsparagraaf omvat het beleid inzake treasury (of middelenbeheer) en vermogensbeheer, alsmede de verwachtingen voor de financieringsrisico's. Ons beleid ten aanzien van uitzettingen van gelden is vooral gericht op hoofdsom bescherming en niet zozeer op rendement.

Het wettelijk kader wordt bepaald door de Provinciewet, de Wet financiering decentrale overheden (Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Handreiking Treasury 2015 van het Ministerie van BZK en het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). Het provinciaal kader wordt bepaald door de Financiële Verordening en de daar aan gerelateerde Uitvoeringsregeling Treasury. Dit is het Treasury statuut en ziet specifiek op :

- het aantrekken van voldoende middelen en uitzetten van overtollige middelen,
- het beheersen van financiële risico's zoals het renterisico, kredietrisico en koersrisico,
- het optimaliseren van het rendement op de liquiditeitspositie binnen de gegeven (wettelijke) kaders.

De provincie heeft een liquiditeitspositie en obligatieportefeuille. Per peildatum 30 juni 2020 ging het om € 766 miljoen respectievelijk € 361 miljoen (de totale aflossingswaarde marktwaarde van de obligaties). Deze middelen zijn grotendeels bestemd voor toekomstige

investeringen en projecten. Mede daarom voeren wij een prudent beleid ten aanzien van het vermogensbeheer.

Het beheer van de obligatieportefeuille is ondergebracht bij een externe vermogensbeheerder, die werkt volgens ons beleggingsmandaat. Het vermogen van het separate 'Nazorgfonds voor gesloten stortplaatsen in Overijssel' is eveneens onder beheer bij een externe vermogensbeheerder. Het beleggingsmandaat geeft hier wel de ruimte om naast obligaties te beleggen in aandelenfondsen vanwege de zeer lange beleggingshorizon en de focus op een aanvaardbaar rendement. Op deze manier verwachten wij dat op deskundige en professionele wijze het toevertrouwde vermogen wordt beheerd.

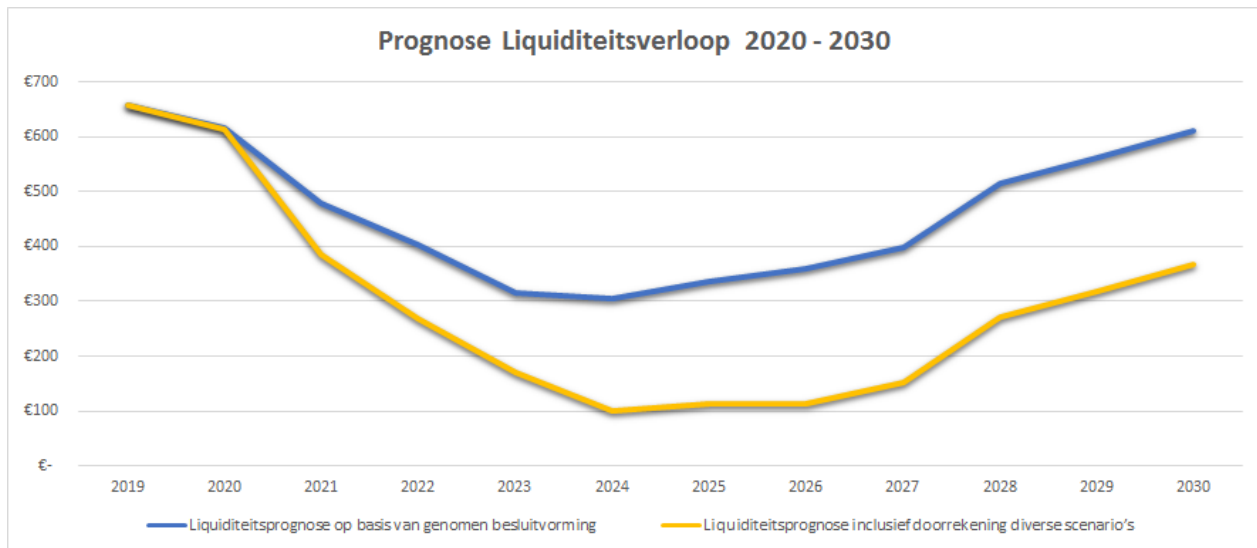
Ontwikkeling liquiditeitspositie

De provincie heeft een solide liquiditeitspositie met daarnaast een grote obligatieportefeuille. De omvang van de portefeuille neemt de komende twee jaar stevig af. In 2023 zal de marktwaarde van de portefeuille gelijk zijn aan circa € 67 miljoen, doordat de looptijden van obligaties aflopen en deze niet herbelegd mogen worden. Het geld dat vrijkomt uit de obligaties wordt bij de andere liquide middelen gevoegd. Deze zijn uitgezet bij het Ministerie van Financiën, conform de wet Schatkistbankieren.

De onderstaande grafiek laat een prognose zien van het verloop van de liquide middelen tussen 2020 en 2030. Het startpunt van de grafiek is de kaspositie per 31 december 2019 (€ 657 miljoen). Zoals eerder genoemd bedroeg de kaspositie per 30 juni 2020 circa € 766 miljoen. Dit bedrag is niet te zien in de grafiek, omdat de grafiek de kasposities per 31 december laat zien en niet het liquiditeitsverloop binnen een bepaald jaar.

De grafiek is gebaseerd op de begroting. Als aanvulling hierop zijn inschattingen gemaakt van projecten die in de pijplijn zitten, zoals middelen van het investeringsimpuls van € 305 miljoen en de Ontwikkelopgave. Op basis van deze inschattingen verwachten wij dat de liquiditeitsprognose fors afneemt de komende jaren.

Na 2024 laat de prognose een lichte stijging zien. Dat komt vooral doordat in de prognose de 'vrije ruimte' zoals geschetst in het budgettair perspectief in de liquiditeitsprognose niet als uitgave is opgenomen. Als de beschikbare ruimte vanaf 2024 wordt benut zal de prognose een meer vlakke lijn opleveren. In de grafiek is te zien dat in 2028 en 2029 de liquide middelen weer toenemen. Dit komt doordat de provincie verwacht dat het Energiefonds Overijssel (EFO) de lening van € 80 miljoen in deze jaren zal terugbetalen. Er zijn twee lijnen in de onderstaande grafiek te zien. De blauwe lijn representeert het meest reële liquiditeitsverloop. Daarnaast laat de gele lijn zien welke impact minder waarschijnlijke scenario's zullen hebben op de liquiditeitspositie. De situatie dat de BNG de leningen van in totaal € 75 miljoen niet zal aflossen, is bijvoorbeeld in de gele lijn verwerkt. Daarnaast wordt er in de gele lijn, vooruitlopend op toekomstige besluitvorming, rekening gehouden met de bijdragen voor het elektrificeren van spoorlijnen.

Renteschema

Vanwege de lage renteniveaus leveren de middelen bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën (de schatkist) geen rente op. Wij krijgen alleen rentebaten afkomstig uit de obligatieportefeuille en van leningen aan verbonden partijen. De provincie heeft geen opgenomen geldleningen. Het toerekenen van rentekosten aan taakvelden is daarmee niet nodig. Het BBV renteschema is daarom minder van toepassing. Het begrote renteresultaat voor 2021 geeft het volgende beeld:

Renteschema		(x € 1.000)
a.	Rentebaten uit de obligatieportefeuille	9.681
b.	Rentebaten uit de 2 hybride leningen aan BNG Bank (1)	1.482
b.	Rentebaten uit de hybride lening aan Enexis	2.116
c.	Rentebaten uit overige financiële vaste activa (uitstaande leningen)	842
d.	Rentebaten uit financiële vlottende activa (rekening-courant SKB)	-
e.	Afschrijving (dis)agio obligatieportefeuille voor 2021	(1.065)
f.	Rente toegerekend aan taakvelden	-
	Renteresultaat 2021	13.056

(1) Dit bedrag wordt lager als BNG Bank besluit de leningen in 2021 af te lossen.

Schatkistbankieren

De liquiditeiten die niet nodig zijn voor de financiering van de provincie worden verplicht gesteld bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën, althans indien het drempelbedrag wordt overschreden. Deze drempel is afhankelijk van het begrotingstotaal (€ 3,75 miljoen + 0,2% van het meerdere boven het begrotingsbedrag van € 500 miljoen). Voor 2021 bedraagt de drempelwaarde € 4,03 miljoen.

Deze verplichting geldt niet indien overtollige middelen worden aangewend voor de publieke taak (te bepalen door PS), zoals uitlenen aan decentrale overheden of verbonden partijen.

Lenen aan decentrale overheden

Tijdelijk overtollige middelen mogen worden uitgeleend aan decentrale overheden (die niet in een gezagsrelatie staan tot de provincie). Gezien de huidige renteniveaus en onze

renteverwachting (gebaseerd op het ECB beleid), vinden wij het rendement/risicoprofiel van langjarige uitzettingen (> 5 à 10 jaar) niet interessant.

Hybride kapitaal

Samen met andere provincies hebben wij in 2015 en 2016 deelgenomen aan een emissie door de BNG Bank van zgn. hybride kapitaal; totaal € 74,5 miljoen. Dit financiële instrument is een combinatie van enerzijds risicodragend c.q. eigen vermogen van de bank, bedoeld om de solvabiliteit van de bank te versterken conform ECB richtlijnen, en anderzijds een lening met een rentevergoeding en aflossing. BNG Bank heeft contractueel de mogelijkheid om vervroegd af te lossen in 2021 (1e tranche van € 49,5 mln) respectievelijk 2022 (2e tranche van € 25 mln). Deze twee leningen zijn verstrekt door Provinciale Staten uit hoofde van de publieke taak, namelijk als aandeelhouder van BNG Bank en om gunstige financieringsvoorwaarden voor de publieke sector te faciliteren. Bij het opstellen van deze financieringsparagraaf was nog niet bekend of de BNG de 1e tranche van de lening van € 49,5 miljoen al dan niet wil aflossen in 2021.

Financiële risico's

Volgens onze Uitvoeringsregeling Treasury en de Wet Fido gaat het met name om de beheersing van de rente-, koers-, krediet-, en liquiditeitsrisico's. Kijkend naar de prognose van de liquiditeitenontwikkeling is het liquiditeitsrisico minimaal. Dat geldt ook voor renterisico's omdat we geen kort- of langlopende leningen hebben opgenomen. Alle obligaties in de beheerportefeuille luiden in Euro waardoor er geen valutakoersrisico is. Elke obligatie kent wel een kredietrisico. Dat risico is echter zo veel mogelijk ingeperkt, doordat de obligaties grotendeels (96%, peildatum 30 juni 2020) een AAA, AA of A rating hebben. Het zijn veelal obligaties die door de Staat of door overheid gerelateerde instellingen worden uitgegeven of gedekt worden door een onderpand ('covered bonds'). De gehele obligatieportefeuille alsmede de twee leningen aan de BNG Bank worden aangehouden bij een onafhankelijke 'custodian' (bewaarbank).

Obligatieportefeuille

Onze obligaties zijn beursgenoteerd en dus verhandelbaar. De marktwaarde fluctueert vooral door renteontwikkelingen. Als gevolg van de extreem lage kapitaalmarktrente (per 20 juli 2020 was het tarief NL Staat voor 10 jaar -0,32 %), lag de marktwaarde van de obligaties (per 30 juni 2020: € 361 mln) flink hoger lag dan hun aflossingswaarde (per 30 juni 2020: € 318 mln). Dit 'risico' van marktwaarde fluctuatie raakt ons in principe niet, omdat wij een 'buy-and-hold-policy' hebben en de obligaties tegen de nominale waarde waarderen. We houden ze in portefeuille tot de aflossingsdatum, waarop de nominale waarde aan ons wordt uitgekeerd. Markttechnisch gezien noteren sommige obligaties thans een negatief marktrendement als gevolg van de zeer lage kapitaalmarktrenteniveaus. Hoewel niet nodig voor onze liquiditeitspositie, kan vervroegde verkoop van obligaties daarom aantrekkelijk zijn.

Landenverdeling		
	Marktwaarde*	Percentage
Nederland	€ 91.671.377	25%
Frankrijk	€ 55.517.366	15%
Supranationaal	€ 48.332.224	15%
Verenigd Koninkrijk	€ 39.683.872	11%
Spanje	€ 30.761.655	9%
Oostenrijk	€ 33.570.531	9%

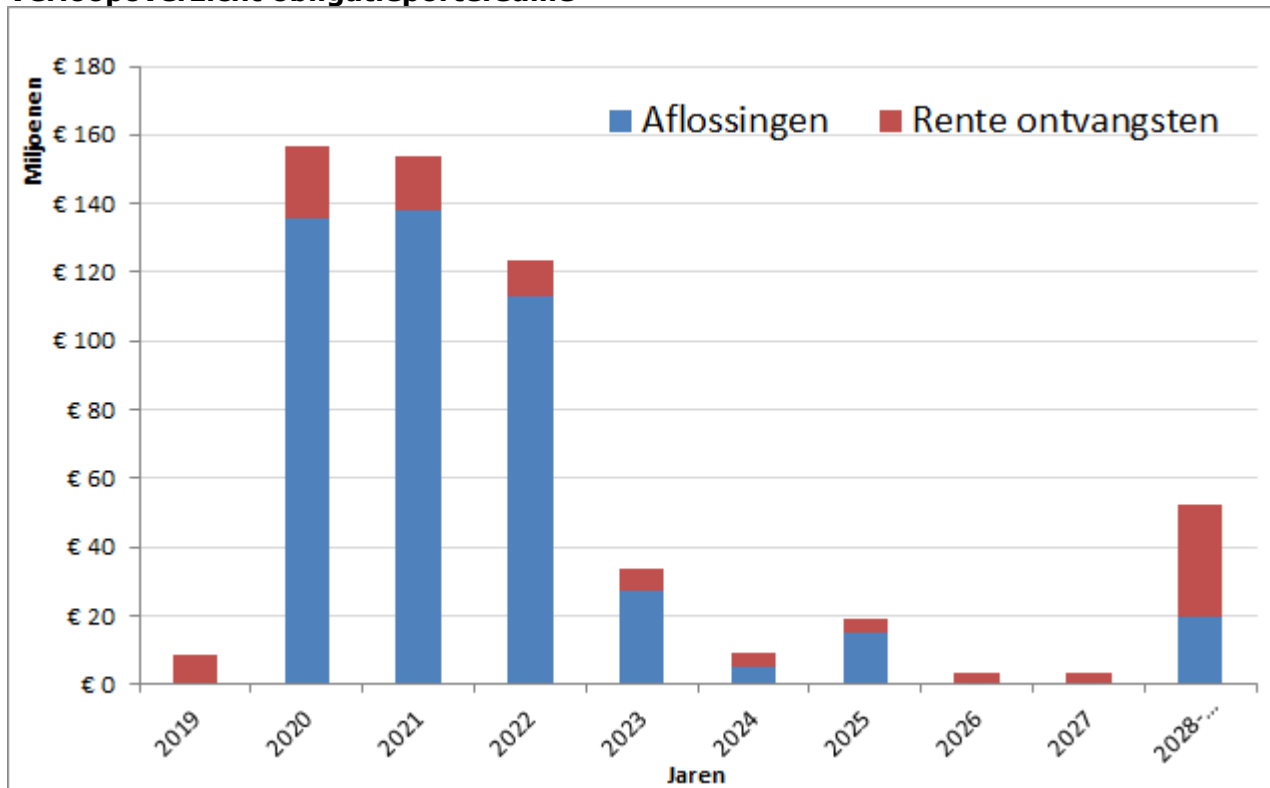
Duitsland	€ 14.254.399	4%
Finland	€ 18.825.544	5%
Luxemburg	€ 15.009.293	4%
Italië	€ 13.014.185	4%
Totaal	€ 360.640.446	100%

* Marktwaarde 30 juni 2020

Ratingverdeling		
	Marktwaarde*	Percentage
AAA	€ 208.930.122	58%
AA+	€ 79.068.364	22%
AA	€ 28.866.119	8%
AA-	€ 10.942.043	3%
A-	€ 19.819.613	5%
BBB	€ 13.014.185	4%
Totaal	€ 360.640.446	100%

* Marktwaarde 30 juni 2020

Verloopoverzicht obligatieportefeuille

EMU saldo

In 1992 is de Europese en Monetaire Unie (EMU) tot stand gekomen. Toen is het EMU saldo geïntroduceerd om vergelijkingen tussen de verschillende lidstaten mogelijk te maken. Beheersing van het EMU-saldo is van belang voor houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof). De decentrale overheden en de Rijksoverheid hebben afspraken met elkaar gemaakt over de invulling van ieders verantwoordelijkheid in deze.

Berekening van het EMU-saldo en het verschil tussen het baten/lasten stelsel

Het EMU-saldo wordt berekend op transactiebasis. Deze berekeningswijze is in grote mate vergelijkbaar met het kasstelsel zoals dat voor het Rijk van toepassing is. Echter het BBV schrijft voor decentrale overheden een administratie voor op basis van het baten/lastenstelsel. Het EMU-saldo berekenen we door - afhankelijk van de kasmutaties - enkele posten erbij te tellen dan wel eraf te trekken. De berekening treft u aan in het bijlagenboek.

EMU-referentiewaarden provincies

In mei 2018 heeft overleg plaatsgevonden tussen het Rijk en de koepels van de decentrale overheden (IPO, VNG, UvW) over de ruimte voor het EMU saldo voor de eerstvolgende jaren. De staatssecretaris heeft toen voorgesteld dat de decentrale overheden gezamenlijk - 0,4% van het BBP als ruimte krijgen voor de jaren 2019 tot en met 2022. De ruimte voor provincies daar binnen is -0,08%. Een referentiewaarde voor 2021 is nog niet bekend. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

EMU-saldo 2021

Op basis van de voorliggende begroting verwachten wij in 2021 een EMU-tekort van € 180,5 miljoen te realiseren. Dit EMU-tekort wordt veroorzaakt door de lopende investeringen in met name materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (wegen) en grondverwerving voor de realisatie van de Ontwikkelopgave.

De afgelopen jaren pasten de EMU-tekorten van de decentrale overheden binnen de ruimte die hiervoor door het Rijk beschikbaar was gesteld, mede omdat de EMU-realisatiecijfers lager uit kwamen dan geraamd. Als echter het landelijke totaal van afgegeven EMU-prognoses wordt gerealiseerd, bestaat de kans dat de toegewezen EMU-ruimte wel wordt overschreden. De Minister van Financiën heeft destijds bij de behandeling van het wetsontwerp overigens meermaals aangegeven dat de Wet Hof geen obstakel mag zijn voor investeringen van decentrale overheden. Daarom zullen wij bij het Rijk het belang van voldoende EMU-ruimte blijven benadrukken.

Bedrijfsvoering

Dit is hoe wij denken

Onze opgaven stellen eisen aan de ambtelijke organisatie: wij zijn betrokken bij wat er om ons heen gebeurt, wij zijn aanspreekbaar voor onze burgers en betrouwbaar in wat wij voor hen doen. Bedrijfsvoering maakt dat mogelijk. Hoe doen wij dat?

Wij zijn professionals. Die oplossingen bedenken, de kunst van het weglaten verstaan en de uitvoering versnellen. Met hart voor de publieke zaak.

Wij luisteren en vragen door. Wij kijken vanuit het perspectief van betrokken burgers en de samenleving. Het contact met de provincie is open en oprecht. Wij kiezen voor een prettige omgang, laten merken dat vragen en klachten van burgers doordringen en geven duidelijke uitleg.

Wij laten zien wat wij doen. Een gelijkwaardige informatiepositie is belangrijk, dan kun je rekenen op meer begrip voor elkaar. Iedereen moet daarom kunnen zien hoe provinciale besluiten tot stand zijn gekomen, welke overwegingen daarbij zijn betrokken.

Wij communiceren in begrijpelijke taal. In onze mailberichten, brieven en webteksten. Onze taal mag niet te moeilijk zijn, bijvoorbeeld door het gebruik van jargon en abstracte woorden, want dan haken lezers af.

Wij hebben grip op financiën. Door Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie betrouwbare financiële informatie te geven. Door risico's in te schatten en daarvoor maatregelen te treffen.

Wij dagen uit. Jaarlijks kopen wij voor plusminus € 150 miljoen in. Dat is veel geld, niet voor niets zien wij daarom 'de kracht van inkoop': slim inkopen levert een bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven.

Dit is wat wij doen

Het team Personeel en Organisatie helpt leidinggevenden en medewerkers om de best mogelijke resultaten te bereiken. Het team biedt ondersteuning bij het aantrekken van geschikte kandidaten voor een (vaste) baan of tijdelijk werk en adviseert over leren en ontwikkelen tijdens alle fasen van de loopbaan. Nu en in de toekomst.

De juristen hebben een specialistische rol. Zij staan voor rechtmatigheid van het handelen van de provincie. Hun adviezen zijn oplossingsgericht. Deregulering en de-escalatie zijn belangrijke uitgangspunten.

Onze communicatieprofessionals werken aan het versterken van de relaties van de provincie met burgers, bedrijven, andere overheden, belangengroepen en overige partners. Zij stellen kaders en geven uitvoering aan de (digitale) communicatiestrategie, nieuws- en informatievoorziening. Daarnaast organiseren zij de representatie van het College.

De provincie wil de continuïteit van dienstverlening waarborgen. Daarvoor is informatievoorziening cruciaal, met inbegrip van een betrouwbare en veilige ICT-infrastructuur. Het team Informatie verzorgt dit, samen met het SSC ONS (opdrachtnemer). Onze collega's helpen ook bij het vastleggen en ontsluiten van informatie.

De afhankelijkheid van de ICT-infrastructuur neemt toe. Dat geldt ook voor (de verwerking van) data. Dat maakt ons kwetsbaar voor digitale dreigingen. De provincie verhoogt daarom haar digitale weerbaarheid. Hierbij wordt aansluiting gezocht met verplichte wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

De financiële teams staan opgesteld voor het financieel beleid en zijn de regisseur van de begroting en de jaarrekening. Aan de basis staat een up-to-date financiële administratie en betrouwbare financiële verslaglegging.

Het facilitaire team ten slotte werkt full service en met speciale aandacht voor gastvrijheid. Ze geven uitvoering aan onder andere de receptie, de schoonmaak en de beveiliging. Belangrijk is het verminderen van het energiegebruik en het vergroten van de CO₂ - neutraliteit van de organisatie.

Actualiteiten

Wij ondersteunen onze interne klanten bij hun bedrijfsvoering onder het credo 'bedrijfsvoering maakt mogelijk'. Daartoe bieden wij een ruim pakket aan basisdienstverlening, adviesdiensten en producten aan. Een deel van onze dienstverlening is gestandaardiseerd om eenduidig, betrouwbaar en efficiënt te kunnen werken. En een deel van de dienstverlening is uitbesteed, bijvoorbeeld aan het SSC ONS. Wij werken voor de provincie, voor onze collega's.

In gesprek

Daarom gaan wij in een periodieke gesprekcycclus onze interne klanten benaderen. De gesprekken moeten gaan over de wederzijdse verwachtingen en inspanningen. Omdat wij – in onze wisselwerking met de klant- de dienstverlening blijven verbeteren.

De keten sluiten

Een deel van de dienstverlening is uitbesteed. Het is onze uitdaging om te zorgen voor een goede regie in deze samenwerkingsrelaties zodat wij geïntegreerd kunnen werken. Dat vergt

om helder rolgedrag in termen van eigenaarschap en opdrachtgeverschap. Hierop willen wij onszelf verbeteren.

Innovatie

Bedrijfsvoering staat nooit stil en ontwikkelingen gaan snel. Om onze interne klanten goed te blijven ondersteunen staan innoveren, door ontwikkelen en out-of-the-box denken bovenaan onze strategische bedrijfsvoeringsagenda. We willen onze klanten immers ook in de toekomst terzijde staan.

Actualiteiten 2021

- Met het programma 'DA'S digitaal werken' zetten we een belangrijke stap op weg naar een digitale provincie. In 2021 krijgt dit zijn beslag met de afronding van de invoering van zaakgericht werken ten behoeve van klantgerichte dienstverlening en op dat moment beschikt de hele organisatie over moderne toepassingen voor zowel interne als externe samenwerking.
- Onze inspanningen voor de verbetering van de informatieveiligheid worden geïntensiveerd. Naar verwachting zullen onze investeringen vruchten gaan afwerpen; wij gaan van reactief optreden (incidenten afhandelen) naar proactief optreden (incidenten voorkomen).
- We geven uitvoering aan de digitaliserings- en datastrategie. Hierbij is de insteek om de opgaven goed te kunnen ondersteunen bij het realiseren van hun doelen door gebruik te maken van digitalisering, met daarbij de benodigde doorontwikkeling van de organisatie.
- Werk wordt flexibeler. Tijd- en plaats bewust werken wordt meer en meer het uitgangspunt, met heldere afspraken over welk werk waar wordt verricht. In 2021 werken wij de impact op werk/privé balans, leiderschap en autonomie, sociale aspecten, voorzieningen en regelingen verder uit.
- Diversiteit gaat over verschillen tussen individuen in een groep. Diversiteit en inclusie binnen de provincie Overijssel zijn belangrijk. We geloven dat er kracht in verschil zit. Want als iedereen hetzelfde is, kunnen we niet van elkaar leren. In 2021 investeren we in diversiteitsinterventies om de diversiteit binnen de provincie te vergroten.
- De ervaringen die we tijdens de Covid19 periode in 2020 hebben opgedaan, bieden inzichten die we in 2021 willen vertalen naar aanpassingen in het gebouw. Zodat we ontmoetingen in alle omstandigheden zo goed mogelijk kunnen blijven faciliteren. Daarnaast starten we in 2021 met het uitvoeren van de dit jaar voorbereide verduurzamingsmaatregelen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de klimaateisen voor gebouwen.
- We hebben landelijk een actieve inbreng rond de actuele grote strategisch financiële dossiers zoals: de fiscalisering mobiliteit (belastinggebied), artikel 2 onderzoeken vanwege het Klimaatakkoord, de samenwerking met het Rijk in de Corona herstelmaatregelen en de periodieke evaluaties rond en de actualisatie van het provinciefonds . In aanloop naar de Perspectiefnota 2022 zullen we deze ontwikkelingen ook in een Overijssels perspectief plaatsen.

Verbonden Partijen

Dit is hoe wij denken

Ons beleid voor verbonden partijen is vastgelegd in de Nota verbonden partijen Overijssel. Er is sprake van een 'verbonden partij' als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben in een organisatie. Dit kan een privaatrechtelijke organisatie zijn (vennootschap, stichting, vereniging) of een publiekrechtelijke organisatie (bedrijfsvoeringsorganisatie of openbaar lichaam).

Er is 'bestuurlijk belang' als wij een zetel hebben in het bestuur van de verbonden partij of stemrecht kunnen uitoefenen. Van een 'financieel belang' is sprake als wij middelen (risicodragend kapitaal) ter beschikking stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie op ons kunnen worden verhaald.

We gebruiken dit instrument als wij betrokken willen zijn bij de uitvoering en zeggenschap willen hebben in de wijze waarop het provinciaal belang behartigd wordt. Bij de keuze voor een verbonden partij gaan wij er van uit dat deze partij dezelfde activiteiten uit kan voeren met een grotere doelmatigheid en doeltreffendheid en met meer kwaliteit en continuïteit dan wij zelf zouden kunnen. Een externe partij staat los van de provinciale organisatie en kan zich daardoor volledig focussen op de uitvoering van haar specifieke taak. Ook kan een externe partij beschikken over specifieke expertise, die wij niet in huis hebben en ook niet in huis kunnen of willen halen.

Dit is wat wij doen

Om te bepalen of het publieke belang behartigd zou moeten worden in de vorm van een verbonden partij gebruiken wij het afwegingskader uit de Nota verbonden partijen Overijssel. U wordt nadrukkelijk betrokken bij het besluitvormingsproces en de motivering voor de keuze van een verbonden partij.

Iedere algemene (bestuurs)vergadering wordt voorbereid in ons College. Bij de besluitvorming houden wij rekening met de verschillende rollen die de provincie heeft ten aanzien van de verbonden partij (o.a. eigenaar, opdrachtgever en toezichthouder). De Nota verbonden partijen Overijssel wordt elke statenperiode geactualiseerd en de portefeuille verbonden partijen geëvalueerd. We evalueren en verbeteren de governance (bestuur van en toezicht op) van onze verbonden partijen. Daarbij houden wij rekening met uw besluitvorming ten aanzien van het Statenvoorstel *Investeren met rendement en risico*. Waar mogelijk zullen onze fondsen een rol spelen in het Herstelplan Regionale Economie. Hierover heeft, ten tijde van het opstellen van deze paragraaf, nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Tevens heeft een aantal fondsen aangegeven gevolgen van de coronacrisis te ondervinden en extra financiële middelen nodig te hebben ter overbrugging.

Risico's

Bij verbonden partijen is sprake van een getrappt risico. De verbonden partijen nemen beleids- en beheersmaatregelen ter voorkoming van het ontstaan van risico's. Op onze beurt stellen wij per verbonden partij een risicoprofiel op. In een aantal gevallen leidt dat tot een risicovoorziening. Het deel dat niet is opgenomen in een risicovoorziening wordt gedekt vanuit de Algemene Financieringsreserve.

Voor onderstaande verbonden partijen is een risicovoorziening gevormd:

Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO)

Het eigen vermogen van de (geconsolideerde) Houdstermaatschappij bedraagt per ultimo 2019 € 16,0 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van de Houdstermaatschappij en het totale door de provincie gestorte vermogen houden wij een voorziening aan van € 8,6 miljoen. De boekwaarde wordt daarmee bepaald op € 16,0 miljoen.

Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)

De stand van het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2019 € 51,4 miljoen. Het door de provincie ingebrachte aandelenkapitaal bedraagt € 55,9 miljoen. Voor het verschil is een voorziening getroffen van € 4,5 miljoen: voorziening Participatie HMO.

Energiefonds Overijssel (EFO)

Voor het verstrekken van participaties werkt Energiefonds Overijssel onder een zogenaamde MiFID2- vergunning. Deze vergunning vereist van het fonds een minimaal eigen vermogen van € 125 duizend. Om hieraan te kunnen voldoen is in 2018 met terugwerkende kracht, in

totaal € 13,3 miljoen omgezet van een lening aan Energiefonds Overijssel B.V., naar agiostortingen in het eigen vermogen van het fonds. Eind 2019 is nog een bedrag van € 250 duizend gestort, waarmee het totale door de provincie gestorte kapitaal € 13,6 miljoen bedraagt.

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel bedraagt per ultimo 2019 € 293 duizend. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel en het totale door de provincie gestorte vermogen wordt een voorziening getroffen. In 2018 is een voorziening getroffen van € 12,1 miljoen, welke in 2019 is opgehoogd met € 1,16 miljoen. De totale voorziening Energiefonds Overijssel komt daarmee op € 13,3 miljoen. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de dekking van het maximale fondsvermogen van € 200 miljoen in de Algemene Financieringsreserve.

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

De begroting 2021 van RBT gaat uit van een grondexploitatie van € 11,9 miljoen negatief (netto contante waarde) per 01.01.2020 met een jaarlijkse oprenting van 2%. Binnen de provinciale (meerjaren)begroting is ons aandeel in dit tekort (23% zijnde € 2,7 miljoen) voorzien, evenals ons aandeel in de oprenting tot met 2021 gedekt. Ook wordt in de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen rekening gehouden met een 50% kans op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 1,4 miljoen).

Technology Base (voorheen Area Development Twente (ADT))

De begroting 2021 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 17,1 miljoen negatief (netto contante waarde) per 01.01.2020 met een jaarlijkse oprenting van 2%. Binnen de provinciale (meerjaren)begroting is ons aandeel in dit tekort (50% zijnde € 8,5 miljoen) voorzien, evenals ons aandeel in de oprenting tot met 2021 gedekt. Ook wordt in de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen rekening gehouden met een 50% kans op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 4,1 miljoen) en luchthavenexploitatie (impact € 0,7 miljoen).

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS (SSC ONS) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

Voor SSC ONS zijn geen specifieke prestaties geformuleerd. De werkzaamheden van het centrum vallen onder de paragraaf Bedrijfsvoering

Provinciaal publiek belang

SSC ONS richt zich op de bedrijfsvoeringstaken inkoop en contractmanagement, ICT en personeels- en salarisadministratie. De samenwerking in SSC ONS beoogt het volgende resultaat:

- continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
- verhoging van de (erkenning van) professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
- verhoging van de kwaliteit van de werkprocessen;
- efficiency ten aanzien van de inzet van beschikbare medewerkers;
- een gebundeld investeringsvermogen;
- realisatie van besparingen door schaalvoordelen.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Bedrijfsvoeringsorganisatie, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 28 november 2017 gepubliceerd en op 1 januari 2018 in werking getreden. In december 2019 is de gemeenschappelijke regeling

aangepast op de toetreding van de gemeenten Dalfsen en Westerveld en opnieuw in werking getreden op 1 januari 2020.

Partijen

Provincie Overijssel en gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen en Westerveld.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid: Gedeputeerde G.H. ten Bolscher (in rol van eigenaar). Het hoofd eenheid bedrijfsvoering neemt zitting in het bedrijfsvoeringsberaad (in rol van opdrachtgever).

Financieel belang

SSC ONS heeft een begroting voor 2021 en een meerjarenraming voor de periode 2022-2022 opgesteld (2020/0124026). Voor 2021 is € 19,4 miljoen begroot op basis van 114 fte. Op basis van een door de colleges in 2016 vastgestelde verrekensystematiek wordt bepaald welke bijdrage iedere deelnemer verschuldigd is voor instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het uitvoeren van de taken, onderverdeeld naar standaarddienstverlening, maatwerkdienstverlening en meerwerk. De bijdrage vanuit de provincie voor 2021 is geraamd op € 6,4 miljoen.

Omdat de bedrijfsvoeringsorganisatie te allen tijde aan zijn verplichtingen jegens derden moet kunnen voldoen is bepaald dat een negatief saldo naar evenredigheid over de deelnemers wordt verdeeld. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de verrekensystematiek. SSC ONS mag een weerstandsvermogen van maximaal 5% van de jaaromzet opbouwen. Als de gekwantificeerde risico's hoger zijn dan 5% van de jaaromzet, dient het weerstandsvermogen daarop te worden aangepast.

Bijzonderheden

De komende jaren staan in het teken van continuering en verbetering van de huidige dienstverlening en klanttevredenheid. Daarnaast zet SSC ONS in op groei langs twee assen: nieuwe partners en andere taakvelden van dienstverlening.

Meer informatie

<https://www.ssc-ons.nl/>

Openbaar lichaam Technology Base (voorheen Area Development Twente (ADT) (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties deelnemingen

5.3.3 Topwerklocaties

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt bij aan de ontwikkeling van de voormalige vliegbasis Twente tot Technology Base. Volgens de gemeenschappelijk regeling Technology Base gaat het om een integrale gebiedsontwikkeling van deze locatie ten behoeve van toekomstbestendige bestemmingen die een belangrijke bijdrage leveren aan de economie, ecologie, natuur, woningbouw en leefbaarheid van de regio. Technology Base behoort samen met RBT (XL Businesspark), Kennispark Twente en het High Tech Systems Park (HTSP) tot de vier economische toplocaties in Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 23 november 2010 (gewijzigd in 2015). De gemeenschappelijke regeling is in 2020 opnieuw gewijzigd en op 17 juli 2020 gepubliceerd (Staatscourant 2020, 38979). Hierbij is de regeling (onder meer) omgezet naar een collegeregelings, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (2020/1101185). Tevens is de naam formeel gewijzigd in Technology Base.

Partijen

Provincie Overijssel (50%) en gemeente Enschede (50%).

In 2021 wordt geen wijziging in het aandeel in het resultaat van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: R.H. de Witte (lid), M.T. van Haaf (lid), E. Boerman (lid) en G.H. ten Bolscher (lid). Dagelijks Bestuur: R.H. de Witte (lid en plaatsvervangend voorzitter) en M.T. van Haaf (lid).

Met de herontwikkeling van vliegbasis Twenthe is ingezet op nieuwe woon- en werkgebieden, versterking van het natuurnetwerk en de exploitatie van een regionale luchthaven. Waar op onderdelen de herontwikkeling bijna is afgerond, geldt voor het bedrijvenpark en de luchthaven dat er nog ambities en uitdagingen zijn. Bestuurlijk ligt de focus in 2021 op investeringen die bijdragen aan het realiseren van de acquisitiestrategie.

Financieel belang

De begroting 2021 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 17,1 miljoen negatief (netto contante waarde) per 01.01.2020 met een jaarlijkse oprenting van 2%. Binnen de provinciale (meerjaren)begroting is ons aandeel (50% zijnde € 8,5 miljoen) in dit tekort voorzien, alsmede ons aandeel in de oprenting tot met 2021 gedekt. Ook wordt in de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen rekening gehouden met een 50% kans op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 4,1 miljoen) en luchthavenexploitatie (impact € 0,7 miljoen).

Bijzonderheden

In maart 2018 stelde de gemeenteraad van Enschede de bestemmingsplannen Vliegveld Twenthe-Noord en -Midden vast. Het bestemmingsplan Noord is inmiddels onherroepelijk, het bestemmingsplan Midden is door de Raad van State in 2019 vernietigd vanwege het buiten werking stellen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Voor het bestemmingsplan Midden is gestart met een nieuwe bestemmingsplanprocedure. Ook het plangebied Noord ondervindt de gevolgen van de stikstofproblematiek. Met het oog op de nabijheid van Natura 2000-gebied Lonnekermeer worden bij het vergunnen van activiteiten op Technology Base zo nodig aanvullende maatregelen getroffen.

Technology Base onderscheidt zich op het gebied van ontwikkelen, testen, demonstreren en produceren van innovatieve producten. Technology Base beschikt over een eigen luchthaven voor met name zakelijk en recreatief vliegverkeer, vliegverkeer voor ontmanteling, drones, onderhoud en reparatie. Deze propositie heeft geleid tot nieuwe leads en geïnteresseerde marktpartijen. Op basis van een strategisch acquisitieplan (2020), zet Technology Base in op het interesseren van bedrijven en nieuwe activiteiten, het faciliteren van huisvesting voor vestigers en de ontwikkeling van de luchthaven, passend bij de regio en het innovatieve en circulaire karakter van het gebied.

De effecten van de coronacrisis zijn nog onduidelijk. Voor de luchthaven heeft de crisis geleid tot nieuwe kansen. In aansluiting op de End-of-Life (circulaire)-activiteiten op de luchthaven, zet Twente Airport zich verder in om ruimte te bieden voor vliegtuigonderhoud (Maintenance, Repair en Overhaul, MRO). Het realiseren van luchtverkeersleiding op afstand (Remote Tower), VliegtuigOpstelPlaatsen (VOP's) en onderdak voor vliegtuigen passen bij het inspelen op die nieuwe kansen. De verwachting is dat op een organische wijze en met betrokkenheid van diverse bedrijven uit de regio de onderhoudsactiviteiten kunnen groeien, waarmee de luchthaven meer inkomsten kan realiseren uit landingsgelden en verhuur. Op de voormalige legeringskampen rond het vliegveld is 80 hectare aan woonparken in ontwikkeling. De verkoop van de panden en de kaveluitgifte verloopt voorspoedig.

Meer informatie

Website Technology Base

Openbaar lichaam Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

De Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) is een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. OD-IJ heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de

handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 4 januari 2017 gepubliceerd en op 5 januari 2017 in werking getreden. Oprichting van deze rechtspersoon komt voort uit een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Partijen

Provincie Overijssel en elf gemeenten uit de regio IJsselland: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. In 2021 wordt geen wijziging in de deelnemende partijen voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter). In 2021 zal namens de provincie vanuit de rol van opdrachtgever aandacht zijn voor het doorontwikkelen van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving en daarnaast op verbetering van de efficiëntie. Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op de continuïteit van de organisatie, risicobeheer en een evenredige verdeling van kosten tussen de deelnemende partijen.

Financieel belang

OD-IJ heeft een begroting opgesteld voor 2021 van in totaal € 10,42 miljoen, waarvan € 10,04 miljoen structureel. In 2021 wordt gestart met de overstap van een input gestuurde financiering naar een output gestuurde financiering. De bijdrage van de provincie Overijssel aan de OD-IJ bedraagt € 1,11 miljoen, welke gedekt is in de provinciale begroting. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van de OD-IJ, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden, mag de OD-IJ een eigen weerstandscapaciteit opbouwen om tegenvallers op te vangen. Voor 2021 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 315.690.

Bijzonderheden

OD-IJ is een gemeenschappelijke regeling, opgericht vanuit een wettelijke verplichting. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden worden niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen. Conform de gemeenschappelijke regeling verzendt de OD-IJ jaarlijks het financieel jaarverslag, de begrotingsstukken van het eerstvolgende jaar rechtstreeks naar staten. In het VTH-jaarverslag worden de werkzaamheden van de OD-IJ verantwoord ten opzichte van het vastgesteld VTH-jaarprogramma.

Meer informatie

www.odijsselland.nl

Openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente (ODT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

De Omgevingsdienst Twente (ODT) is een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. ODT heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in Twente kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de Twentse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 17 oktober 2017 gepubliceerd en op 18 oktober 2017 in werking getreden. Oprichting van deze rechtspersoon komt voort uit een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Partijen

Provincie Overijssel en veertien gemeenten uit de regio Twente: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holtten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. In 2021 wordt geen wijziging in de deelnemende partijen voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter). In 2021 zal namens de provincie vanuit de rol van opdrachtgever aandacht zijn voor het doorontwikkelen van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving en daarnaast op verbetering van de efficiëntie. Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op de continuïteit van de organisatie, risicobeheer en een evenredige verdeling van kosten tussen de deelnemende partijen.

Financieel belang

ODT heeft een begroting opgesteld voor 2021, ter hoogte van in totaal € 12,1 miljoen, waarvan € 12,0 miljoen structureel.

De financiering van ODT vindt over de eerste drie jaar plaats op basis van input: elke deelnemer betaalt de kosten van de medewerkers die worden ingebracht, vermeerderd met een percentage voor formatieve- en materiële overhead. De bijdrage van de provincie Overijssel aan ODT voor 2021 bedraagt € 1,26 miljoen, welke gedekt is in de provinciale begroting.

De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van ODT, naar rato van hun inbreng.

Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden mag ODT een eigen weerstandscapaciteit (reserves en post onvoorzien) opbouwen. Voor 2021 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 730.927.

Bijzonderheden

ODT is een gemeenschappelijke regeling, opgericht vanuit een wettelijke verplichting. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden worden niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen. Conform de gemeenschappelijke regeling verzendt de ODT jaarlijks het financieel jaarverslag en de begrotingsstukken van het eerstvolgende jaar rechtstreeks naar staten. In het VTH-jaarverslag worden de werkzaamheden van de ODT verantwoord ten opzichte van het vastgesteld VTH-jaarprogramma.

Meer informatie

www.odtwente.nl

Openbaar lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties deelnemingen

5.3.3 Topwerklocaties

Provinciaal publiek belang

Gebiedsontwikkeling gericht op realisatie van een regionaal grootschalig en duurzaam bedrijventerrein. Dit belang is verankerd in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente die de taak van de verbonden partij omschrijft als 'het (duurzaam) ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein.' De verbonden partij richt zich op vestiging van bedrijven met grootschalige industriële productie of bedrijven die actief zijn in de transport- en distributiesector met een terreinquotiënt van 20 tot 50 arbeidsplaatsen per hectare en een ruimtebehoefte vanaf 2 hectare.

RBT (XL Businesspark), Technology Base (voorheen ADT), Kennispark Twente en het

Hightech Systems Park (HTSP) vormen samen de vier economische topwerklocaties in Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen) in werking getreden op 5 april 2005. De gemeenschappelijke regeling is in 2016 gewijzigd en gepubliceerd (Staatscourant - publicatienummer 15705). De gemeenschappelijke regeling is in 2019 opnieuw gewijzigd en gepubliceerd (Staatscourant - publicatienummer 37368). Hiermee is de regeling omgezet naar een zogenaamde 'collegeregeling' (PS/2019/79).

Partijen

De provincie Overijssel (23%), Almelo (23%), Hengelo (23%), Enschede (23%) en Borne (8%).

In 2021 wordt geen wijziging in het aandeel in het resultaat van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: M.T. van Haaf (lid) en G.H. ten Bolscher (lid). Dagelijks bestuur: M.T. van Haaf (lid).

Vanuit de opdrachtgeversrol zal namens de provincie gestuurd worden op het realiseren van grondverkoop (begroting 2021: 29 hectare) en daarmee regionale werkgelegenheid. Vanuit de eigenaarsrol zal de focus in 2021 liggen op het bewaken van de kaders en het beheersen van de risico's door RBT.

Naar verwachting leidt de tussentijdse evaluatie van de afspraken tussen de deelnemers, die in het tweede halfjaar van 2020 uitgevoerd wordt, in 2021 tot aanpassing van de kaders via nieuwe maatregelen dan wel aanvullende (bestuurlijke) afspraken. Dit zal - zoals in 2016 aangekondigd bij het Statenvoorstel *Dekking Investerings Regionaal Bedrijventerrein Twente* - resulteren in een Statenvoorstel.

Financieel belang

De begroting 2021 van RBT gaat uit van een grondexploitatie van € 11,9 miljoen negatief (netto contante waarde) per 01.01.2020 met een jaarlijkse oprenting van 2%. Ons aandeel in dit tekort (inclusief de oprenting) - zijnde € 2,7 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties. In het provinciale weerstandsvermogen wordt daarnaast een Algemene risicoreserve van € 1,4 miljoen aangehouden, rekening houdend met een 50% kans op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie.

Naast de ontwikkeling van het tekort in de grondexploitatie werken ook de volgende bestuurlijke afspraken direct door in de provinciale begroting (PS/2016/985):

- de jaarlijkse dekkingsbijdrage (eindig 2032) ad € 0,3 miljoen van de deelnemers voor de afschrijvingskosten van investeringen in parkmanagement (provinciaal aandeel 23% zijnde € 69 duizend); en
- de jaarlijkse, variabele dekkingsbijdrage van de deelnemers in de kosten 'bovenwijkse voorzieningen' (BOVO) gebaseerd op de gerealiseerde gronduitgifte (per uitgifte), welke voor 2021 begroot wordt op € 1,7 miljoen (provinciaal aandeel 23% zijnde € 402 duizend).

Bijzonderheden

Het jaar 2021 zal in het teken staan van het verder uitnutten van de potentie van het XL Businesspark Twente als topwerklocatie voor grote ruimtevragers. Daarnaast zal gevolg worden gegeven aan de uitkomsten van de voornoemde tussentijdse evaluatie. Dit in het belang van de werkgelegenheid en een concurrerend Twente als regio. Op basis van de voorziene voortgang in de gronduitgifte resteert 38 hectare aan uit te geven grond per 31.12.2021 (01.01.2021: 67 hectare.) op een totaal van 125 hectare.

Nieuw ten opzichte van eerdere jaren, is de uitbreiding van de laad- en loskade. De uitvoering wordt in 2021 voorzien, na verwerving van de benodigde gronden en aanpassing van het bestemmingsplan. Hiermee wordt ingespeeld op het toenemende aantal containers

dat wordt verwerkt door CTT. Door goederenstromen over het water af te wikkelen wordt de A1 bovenregionaal ontlast en een bijdrage geleverd aan duurzaamheidsdoelstellingen. De benodigde investering (omvang € 4,6 miljoen) wordt volledig gedekt vanuit de Regiodeal Twente (subsidiebeschikking reeds verleend; prestatie 5.2.1 in 2020) en kent een 50% provinciale bijdrage vanuit de provincie Overijssel (vanuit het vermogen van de stichting CTH).

Meer informatie

Website XL Business Park

Overige verbonden partijen

Verbonden partijen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel (Nazorgfonds) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Provinciaal publiek belang

De Leemtewet (aanvulling Wet milieubeheer) waarborgt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben. Op grond van deze wet zijn wij bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort.

Juridische vorm

Het fonds is opgericht door het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel (artikel 15.47, lid 1Wm) en is een rechtspersoon bij wet (artikel 15.47, lid 3 Wm). De rechtspersoon is in 2014 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Partijen

Provincie Overijssel, N.V. ROVA en Twence B.V.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: het voltallige college van Gedeputeerde Staten. Dagelijks bestuur: T.A. de Bree en Y.J. van Hijum.

Bestuurlijk Overleg Nazorgfonds: T.A. de Bree en Y.J. van Hijum, een vertegenwoordiger van N.V. ROVA en een vertegenwoordiger van Twence B.V..

ROVA en Twence hebben in dit orgaan recht van inspraak, maar geen beslissingsbevoegdheid. In 2021 zal de bestuurlijke aandacht uitgaan naar de haalbaarheid van het doelvermogen.

Financieel belang

Om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid van de Leemtewet bepaalt de wet (art. 15.44 Wm) dat u een heffing instelt ter bestrijding van de kosten van de nazorg-maatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort wordt. Deze heffing wordt bij belastingverordening opgelegd aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. U heeft deze belastingverordening op 30 maart 1999 vastgesteld. Wij zijn verplicht de opbrengsten van de heffing af te dragen aan het 'Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel'. De bijbehorende tarieventabel is een aantal jaren buiten werking gesteld, omdat tot 2016 de verwachting was dat de omvang van het fonds en de verwachte rendementen voldoende zouden zijn om de vereiste doelvermogens te realiseren. Dit laatste is niet meer het geval voor de locatie Elhorst Vloedbelt.

Bijzonderheden

De jaarrekening 2019 is de laatst vastgestelde jaarrekening; het eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 bijna € 13,1 miljoen. Het aanwezige vermogen is ondergebracht bij

vermogensbeheerder Rabobank. Door de Rabobank is circa € 4 miljoen belegd in aandelen en € 7,5 miljoen in obligaties. Daarnaast wordt € 1,6 miljoen beheerd op een spaarrekening. Gelet op de huidige rentetarieven is het hoogst onzeker of het afgesproken te behalen rendement van 5,06% gerealiseerd kan worden.

Door een afname van de stortvolumes ten opzichte van de verwachte volumes, zullen de stortlocaties langer open blijven dan voorzien. Dit kan gevolgen hebben voor de opbouw van de vereiste doelvermogens. De voor de stortlocaties opgestelde nazorgplannen zijn in 2016 geheel herzien, waarbij een herberekening van de vereiste doelvermogens is gedaan. In 2020 is besloten om de nazorgplannen voor de drie stortlocaties te verlengen tot en met 2025.

Voor de locatie Elhorst Vloedbelt is het vereiste doelvermogen zodanig gewijzigd, dat dit naar verwachting niet uitsluitend uit rente-inkomsten gerealiseerd zal worden. Voor de andere twee locaties lijkt het vereiste doelvermogen wel haalbaar. De Rabobank heeft een langjarige rendementsprognose afgegeven van 3,1%. Op basis van deze prognose en het reeds opgebouwde vermogen voor Elhorst Vloedbelt is de verwachting dat in 2082 - jaar van sluiting - nog een tekort van circa € 5,5 miljoen resteert. Op basis hiervan is besloten om voor de locatie Elhorst Vloedbelt een jaarlijkse heffing van € 40.000 op te leggen aan Twence. De verwachting is dat het vereiste doelvermogen door deze heffing wel bereikt zal worden.

Meer informatie

-

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partijen

Interprovinciaal Overleg (IPO) ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Provinciaal publiek belang

Als vereniging draagt IPO niet bij aan een specifieke prestatie in de begroting. Echter, lidmaatschap van IPO is van belang voor de bestuurlijke betrokkenheid bij de kerntaken die de provincies gezamenlijk uitvoeren. De vereniging IPO heeft tot doel:

- Het behartigen van de belangen van provincies.
- Het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaringen.
- Het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid Y.J. van Hijum. Provinciale Staten van iedere provincie wijzen uit hun midden twee personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de Algemene Leden Vergadering.

Financieel belang

Op 9 september 2014 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het afgeven van een borgstelling ter hoogte van € 0,6 miljoen aan het IPO voor een lening van BNG, ten behoeve van de overbrugging van de verhuizing naar en inrichting van nieuwe kantoorruimte van het IPO. De stand van de garantstelling per 31 december 2019 is € 0,3 miljoen. De garantstelling vervalt op 15 oktober 2024. Aflossing en rente verloopt via de jaarlijkse

provinciale bijdragen aan het IPO. Bij een eventueel inroepen van de garantstelling wordt het effect voor Overijssel verrekend met de IPO-bijdrage.

Bijzonderheden

In 2019 heeft de betaling van de vijfde termijn plaatsgevonden, waardoor de hoogte van de garantstelling ook navenant lager wordt en uitkomt op € 0,3 miljoen.

Meer informatie

Website IPO

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partijen

BNG Bank N.V. ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan één specifiek beleidsdoel in de Begroting. De baten en lasten worden verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Kerntaak van BNG Bank is om tegen lage tarieven krediet te verstrekken aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Zo draagt zij bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke investeringen. Doordat de bank alleen publiekrechtelijke aandeelhouders heeft, is zij onderdeel van de publieke sector. Met het aandeelhouderschap in BNG geeft de provincie Overijssel invulling aan haar publieke taak.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2). De aandeelhouders van BNG zijn de Staat der Nederlanden (50%), provincies (Overijssel 0,16%), gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen. Het is statutair bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder kunnen zijn van BNG.

In 2021 is geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Het aandeel van de provincie is beperkt, de bestuurlijke betrokkenheid is navenant.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 87.750 aandelen met een boekwaarde van € 0,2 miljoen. De nettowinst van BNG Bank over 2019 daalde met 52% van € 331 naar € 163 miljoen, vooral vanwege een sterk gedaald resultaat op financiële transacties en fors hogere voorzieningen voor kredietverliezen van € 153 miljoen. Van de winst wordt 50% in dividend aan de aandeelhouders uitgekeerd na aftrek van de vergoeding op hybride kapitaal (2018 ook 50% pay-out). Per aandeel van nominaal € 2,50 betekent dit een daling van het dividend van € 2,85 naar € 1,27 en daarmee een dividenduitkering van € 111.443 over het boekjaar 2019 (2018 : € 250.000). De provincie Overijssel heeft, samen met andere provincies, medio december 2015 voor € 49,5 miljoen deel genomen in een door BNG Bank uitgegeven hybride lening (totale omvang € 424 miljoen). Eind 2016 heeft de provincie voor € 25 miljoen deelgenomen in een tweede lening. Met de uitgifte van het instrument hybride lening heeft de BNG Bank haar solvabiliteit en weerstandsvermogen kunnen verbeteren. Vanaf mei 2021 heeft BNG Bank de mogelijkheid om dit hybride kapitaal vervroegd af te lossen.

Bijzonderheden

In 2019 steeg de omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen met € 14,0 miljard. De totale kredietenportefeuille nam toe tot € 84,2 miljard. Decentrale overheden leenden flink meer onder andere voor verduurzaming en de energie transitie. Ultimo 2019 had BNG Bank in de provincie Overijssel in totaal een bedrag van ruim € 5,6 miljard aan leningen (restant hoofdsommen) uitstaan aan decentrale overheden, woningcorporaties, zorginstellingen en overige organisaties. Voor 2020 doet BNG Bank geen uitspraak over de winst, onder meer omdat de langlopende rentetarieven een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat. Ook het coronavirus heeft vergaande maatschappelijke gevolgen. Wat dit voor de bank betekent is nu nog niet in te schatten. BNG Bank heeft een AAA rating, waardoor de bank een gelijke kredietwaardigheid heeft als de Nederlandse Staat. Met deze hoge rating kan BNG Bank tegen de meest gunstige voorwaarden kapitaal aantrekken en verstrekken aan haar klanten. BNG Bank staat daarmee wederom op positie 5 van de "world's safest banks" in de top 50 van het Global Finance magazine. Voor 2020 kan BNG Bank geen betrouwbare resultaatprognose geven, mede vanwege de impact van het coronavirus. De bank verwacht een aanhoudend laag niveau van de lange rentes, waardoor het renteresultaat wordt gedrukt. Voor het rendement op het eigen vermogen wordt gestreefd naar tenminste 3,3%.

Meer informatie

Website BNG Bank
Jaarverslag 2019
Halfjaarbericht 2020

Coöperatie Samenwerkingsverband DOVA U.A. (Utrecht)

Hoort bij prestatie

Prestatie 4.2.3

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (coöperatieve vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en OV Bureau Groningen-Drenthe. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 5,24%. Dit aandeel is in 2019 niet gewijzigd.

Financieel belang

Het betreft een coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid (U.A.). Dit betekent dat de (voormalige) leden van de coöperatie niet aangesproken kunnen worden wanneer zich een tekort voordoet bij ontbinding van de coöperatie. De jaarlijkse winst wordt toegevoegd aan de algemene reserve, tenzij de algemene ledenvergadering, op voorstel van het bestuur, besluit tot een algehele of gedeeltelijke winstuitkering. Indien de winst uitgekeerd wordt aan alle leden, gebeurt dit naar rato van de voor de leden vastgestelde jaarlijkse bijdragen.

Bijzonderheden

In november 2018 stemde u in met deelname van de provincie Overijssel aan Samenwerkingsverband DOVA. Deze nieuwe organisatie komt voort uit twee bestaande samenwerkingsverbanden: 1) NDOV - een samenwerking van Rijk, provincies en de decentrale OV autoriteiten en vervoerders gericht op het beschikbaar stellen van actuele gegevens voor OV reisinformatie en 2) DOVA - een samenwerking van decentrale OV-autoriteiten gericht op doeltreffend en efficiënt OV voor de reiziger. Het nieuwe samenwerkingsverband is op 1 januari 2019 van start gegaan. De organisatie bestaat uit twee clusters: OV-netwerk en OV-data. Samen met CROW-KpVV vormen zij de OV-campus. Alle deelnemers zijn zowel eigenaar (lid) van de coöperatie als afnemer van de diensten van de coöperatie. De leden sluiten een overeenkomst met de coöperatie waarin zij vast leggen welke diensten zij van de coöperatie afnemen en de voorwaarden daarbij.

Meer informatie

Website DOVA

CSV Amsterdam B.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan één specifiek beleidsdoel in de Begroting. De baten en lasten worden verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen en financiering. De vennootschap heeft tot doel:

- namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
- namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");
- het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02%), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland.

In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij ter afwikkeling van de verkoop van Essent. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is derhalve minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 19.000.

Bijzonderheden

De garantie- en aansprakelijkheidsbedragen vanuit de verkoop van Attero aan Waterland (d.d. 27 mei 2014) werden gereserveerd op een geblokkeerde rekening (escrow). Hiervoor werd bij aanvang € 13,5 miljoen van de verkoopsom (provinciaal aandeel € 2,5 miljoen) in escrow gehouden. In 2016 is hiervan € 5,5 miljoen aan belastingclaims uitgekeerd aan Waterland, waarna € 8 miljoen resteerde voor afwikkeling van een aantal fiscale claims tussen CSV Amsterdam B.V., Recycleco B.V. Attero Holding B.V. en de Belastingdienst. CSV Amsterdam is in 2020 tot een compromis gekomen Recycleco B.V. en Attero Holding B.V.. De aandeelhouders hebben in de Algemene Vergadering van april 2020 ingestemd met de Vaststellingsovereenkomst tussen de drie partijen.

Dit heeft geleid tot uitbetaling van de (na aftrek van kosten) nog resterende € 8 miljoen aan de aandeelhouders (Overijssels aandeel 1,5 miljoen). De samenhangende vrijval van de Voorziening afwikkeling verkoop Attero | Escrow heeft geleid tot een meevaller van dezelfde ruim € 1,5 miljoen.

CSV Amsterdam B.V. houdt nog een bescheiden bedrag aan voor het voeren van een bezwaarprocedures tegen de Belastingdienst inzake een naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Hierdoor kan de vennootschap nog niet worden ontbonden. Tevens is CSV Amsterdam B.V. bewaarder van de boeken en bescheiden van de in 2020 geliquideerde SPVs *CBL Vennootschap, Verkoop Vennootschap en Vordering op Enaxis*.

Meer informatie

-

Energiefonds Overijssel B.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

Prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Prestatie 2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Provinciaal publiek belang

Energiefonds Overijssel B.V. (opgericht op 13 november 2012) verstrekt leningen, participaties en garanties aan projecten op het gebied van energiebesparing en productie van hernieuwbare energie en draagt zo bij aan de provinciale doelstelling om in 2023 20% van de totale energiebehoefte te halen uit hernieuwbare energie. Dit belang is verankerd in de statuten van het fonds waarin het doel van de verbonden partij omschreven is als: het verstrekken van financiering aan derden om de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie en energiebesparing te versterken.

Juridische vorm

Energiefonds Overijssel is gesplitst in twee B.V.'s, namelijk Energiefonds II B.V. (voor het verstrekken van geldleningen en garanties) en Energiefonds Overijssel I B.V. (voor het deelnemen in participaties en het beheren van Energiefonds II B.V.). Beide zijn privaatrechtelijke organisaties (besloten vennootschappen, Burgerlijk wetboek, boek 2). Energiefonds Overijssel kent een Raad van Commissarissen, een Fondsbeheerder en een Adviescommissie.

Partijen

Provincie Overijssel (100%).

In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering. (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte). In 2021 ziet de portefeuillehouder namens de provincie toe op de werking van het fonds vanuit de nieuwe uitgangspunten: fondsomvang € 200 miljoen revolverend.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt ultimo 2019 een boekwaarde van € 293 duizend. De provincie staat garant voor het door Energiefonds Overijssel aan te trekken werkkapitaal tot maximaal € 15 miljoen, vermeerderd met 10% vanwege rente en kosten. Alle bijdragen vanuit het fonds worden terugbetaald of terugverdiend. Het fonds beoogt een (netto) financieel rendement van 0,5 % te realiseren (PS/2017/298).

Het fonds verwacht in 2021 op jaarbasis het break-evenpoint te bereiken. Voor het verstrekken van participaties werkt Energiefonds Overijssel onder een zogenaamde MiFID2-vergunning. Deze vergunning vereist van het fonds een minimaal eigen vermogen van € 125 duizend. Om hieraan te kunnen voldoen is de afgelopen jaren € 13,6 miljoen omgezet van een lening aan Energiefonds Overijssel B.V. naar agiostortingen in het eigen vermogen van het fonds.

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel bedraagt per ultimo 2019 € 293 duizend. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel en het totale door de provincie gestorte vermogen wordt een voorziening getroffen. In de afgelopen jaren tot en met 2019 is hier een voorziening voor getroffen van € 13,3. Dit bedrag komt in mindering op de dekking van het maximale fondsvermogen van € 200 miljoen in de Algemene Financieringsreserve.

Bijzonderheden

Geen

Meer informatie

Enexis Holding N.V. ('s-Hertogenbosch)

Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Provinciaal publiek belang

De verbonden partij HMO draagt bij aan de kwantiteit en kwaliteit van alle typen werklocaties. HMO draagt zorg voor een goede basiskwaliteit van de werklocaties, zodat bedrijven goed kunnen functioneren en werkgelegenheid behouden blijft of kan groeien. Dit belang is verankerd in de statuten van HMO waar het (hoofd)doel omschreven is als: samen met publieke en private partijen bijdragen aan het op een duurzame wijze realiseren van herstructurering en bestrijding van leegstand van werklocaties en overige registergoederen in Overijssel, met als doel zorgvuldig ruimtegebruik te bewerkstelligen en een goed economisch vestigingsklimaat voor ondernemers te (doen) waarborgen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (100%). In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). Als aandeelhouder zien wij toe op de uitvoering van het Strategisch beleidsplan 2018-2022 en het Meerjaren investeringsprogramma 2018-2022.

Financieel belang

De stand van het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2019 € 51,4 miljoen. Het door de provincie ingebrachte aandelenkapitaal bedraagt € 55,9 miljoen. Voor het verschil is een voorziening getroffen van € 4,5 miljoen: voorziening Participatie HMO.

HMO heeft een actieplan ontwikkeld ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis in Overijssel. Dit leidt mogelijk tot een extra kapitaalstorting in HMO, afhankelijk van uw besluitvorming in het najaar van 2020.

Bijzonderheden

Het Strategisch beleidsplan 2018-2022 en het Meerjaren investeringsprogramma 2018-2022 zijn in 2017 vastgesteld. Daarin zijn de volgende doelen opgenomen:

- De basis op orde houden van alle type werklocaties;
- Behoud en versterking van werkgelegenheid;
- Versterking ruimtelijke kwaliteit;
- Behoud van waarde van werklocaties;
- Revolverende inzet van provinciale middelen.

Meer informatie

Website HMO N.V.

Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel B.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

De Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel B.V. draagt, via haar dochtermaatschappijen – de werkfondsen – bij aan versterking van de regionale economie in Overijssel. Samen vormen zij een holding. De werkfondsen ontplooiën economische activiteiten op initiatieven die dicht tegen de markt aanliggen en relatief risicovol zijn. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. De Houdstermaatschappij houdt toezicht op de werkfondsen en bewaart de middelen en kent een Raad van Commissarissen en een Fondsbeheerder.

Via het Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico' stellen wij u voor om de fondsenstructuur aan te passen. Wij stellen voor om de werkfondsen rechtstreeks onder de provincie te laten vallen en daarmee de Houdstermaatschappij op te heffen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel is (100%) eigenaar van de Houdstermaatschappij. De Houdstermaatschappij is op haar beurt (100%) eigenaar van de werkfondsen (Innovatiefonds Overijssel I B.V., Innovatiefonds Overijssel II B.V. en SPV Hengelo B.V.). Indien u instemt met het Statenvoorstel *Investeren met rendement en risico* wordt de provincie 100% eigenaar van Innovatiefonds I B.V., Innovatiefonds Overijssel II B.V. en SPV Hengelo B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R. de Witte). De portefeuillehouder zal in 2021 namens de provincie inzetten op een goede uitwerking van uw besluitvorming over het Statenvoorstel *Investeren met rendement en risico*.

Financieel belang

In 2015 is het aandelenkapitaal van de Houdstermaatschappij (€ 10.000) volgestort en zijn de leningen uit de Voorloperregeling van Innovatiefonds Overijssel (€ 11,8 miljoen) gestort. Aanvullend daarop is in 2016 € 12,3 miljoen in de vorm van agiostortingen en beheerkosten verstrekt. Conform afspraak, lost SPV Hengelo de lening die wij hen hebben verstrekt voor de verplaatsing van Stork, af aan de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. In 2019 is € 393.874 afgelost. Wij verwerken dit als agiostorting in de Houdstermaatschappij en aflossing van de lening aan SPV Hengelo. Het totale gestorte vermogen is daarmee per eind 2019 € 24,6 miljoen.

Het eigen vermogen van de Houdstermaatschappij bedraagt per ultimo 2019 € 16,0 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van de Houdstermaatschappij en het totale door de provincie gestorte vermogen houden wij een voorziening aan van € 8,6 miljoen. De boekwaarde wordt daarmee bepaald op € 16,0 miljoen.

De door u vastgestelde maximale investeringsvolumes van de werkfondsen van de Houdstermaatschappij zijn:

- IFO I: € 28,5 miljoen, jaarlijks op te hogen met middelen die uit IFO II worden overgeheveld naar IFO I;
- IFO II: € 13,0 miljoen, jaarlijks te verlagen met middelen die van IFO II worden overgeheveld naar IFO I.

Bijzonderheden

Afhankelijk van uw besluitvorming over het Statenvoorstel *Investeren met rendement en risico* wordt de fondsenstructuur aangepast. Indien u instemt met het voorstel dan wordt de Houdstermaatschappij opgeheven en wordt de provincie rechtstreeks eigenaar van de werkfondsen.

Inhoudelijk geven de werkfondsen in 2021 invulling aan het Meerjaren Investeringsplan 2019-2022.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel

Ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Apeldoorn)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Oost NL versterkt de economie en werkgelegenheid van Oost-Nederland en draagt bij aan het Overijsselse vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers. De inspanningen op het gebied van innoveren, internationaliseren (acquisitie en handelsbevordering) en investeren (verstrekken van risicofinanciering), zijn gericht op HTSM (High Tech Systems en Materials) en haar belangrijkste toepassingsgebieden. Dit belang is verankerd in de statuten van Oost NL waar het doel van verbonden partij omschreven is als: het versterken van de economische structuur en de werkgelegenheid in Gelderland en Overijssel door:

- het economisch ontwikkelingsproces te bevorderen,
- (gericht op bedrijfsinnovatie) het aantrekken/versterken van bedrijven
- deel te nemen in/financieren van ondernemingen die bijdragen aan de economische ontwikkeling of overige diensten te verlenen voor uitvoering en ontwikkeling van projecten op economisch terrein.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De aandelenverhouding van Oost NL is: Staat der Nederlanden 54,6%, Provincie Gelderland 29,8%, Provincie Overijssel 13,2%, Universiteit Twente 2,4%, Regio Twente 0,0000017% (één aandeel). In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). Op verzoek van de provincie Overijssel wordt jaarlijks een tweede algemene vergadering georganiseerd die in het teken staat van de strategische oriëntatie van de vennootschap.

Financieel belang

De historische aanschafwaarde van het Overijsselse deel in het aandelenkapitaal bedraagt € 10,2 miljoen. Naast een financieel belang heeft de provincie ook een subsidierelatie met Oost NL, waarvoor het activiteitenplan van Oost NL de basis vormt.

Bijzonderheden

In 2021 is de uitvoering van het Meerjarenplan 2019-2022 in volle gang. Het effect van het coronavirus is daarop van invloed. Echter zijn de thema's en de speerpunten uit het Meerjarenplan nog steeds relevant. Belangrijk onderwerp in het beleid voor Oost NL is de grote focus op de bijdrage aan maatschappelijke opgaven (waaronder de energietransitie en de circulaire economie) door deze te vertalen naar economische kansen voor bedrijven. Daarmee sluit landsdeel Oost Nederland goed aan op het beleid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, dat in het teken staat van de missie gedreven economie. Ook wordt met het Meerjarenplan ingespeeld op de digitalisering van de economie. Tevens is er aandacht voor het vergroten van de integraliteit van de dienstverlening binnen Oost NL. 2021 wordt het eerste volledige jaar van de nieuwe statutair directeur van Oost NL, Wendy de Jong.

Meer informatie

www.oostnl.nl

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan één specifiek beleidsdoel in de Begroting. De baten en lasten worden verantwoord onder de algemene dekkingsmiddelen en financiering. De vennootschap is indertijd opgericht om namens de verkopende aandeelhouders van Essent te bemiddelen in het geschil met EPZ (de exploitant van onder meer kerncentrale Borssele).

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02 %), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland.

In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij ter afwikkeling van de verkoop van Essent. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is derhalve minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 19.000.

Bijzonderheden

Ondanks dat het escrow fonds in juli 2016 is uitbetaald en geliquideerd dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten. Het Convenant en de daarin opgenomen garantieverplichting kent geen termijn en PBE zou in overleg met de Staat uit de garantieverplichting ontslagen moeten worden of gezamenlijk met de Staat, ERH en Delta Energy B.V. het Convenant moeten beëindigen. Beide opties worden verkend. Het gesprek met de Staat is gestart maar heeft nog niet tot een concrete afspraak geleid.

Meer informatie

-

Vitens N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.5.3 Waarborgen kwaliteit drinkwater en grondwater

IK KAN DEZE PRESTATIE NIET MEER TERUGVINDEN IN DE DOELENBOOM

Provinciaal publiek belang

Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. Het belang van de provincie Overijssel als aandeelhouder in Vitens is historisch gegroeid. In 2017 heeft de provincie Overijssel aandelen van 12 Overijsselse gemeenten overgenomen waardoor ons belang is gestegen van 6,42% naar 13,40%.

Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede drinkwatervoorziening in Overijssel. Dit belang is verankerd in de statuten van Vitens waar het doel van verbonden partij omschreven is als: De uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 97 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel (13,40%), provincie Flevoland en provincie Utrecht en 92 van de in deze provincies liggende gemeenten.

In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Commissie van Aandeelhouders, die adviseert aan de Algemene Vergadering over de te nemen besluiten. De portefeuillehouder zal in 2021 namens de provincie toezien op uitvoering van het strategisch plan en daarmee samenhangend, het financieel beleid van de onderneming.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 774.096 aandelen. De boekwaarde daarvan bedraagt € 34.991.000,-. Daarnaast is sprake van een achtergestelde lening die per 1 juli 2021 volledig afgelost zal zijn (oorspronkelijk bedrag €24,3 miljoen; oorspronkelijke looptijd vijftien jaar). Verwachte stand ultimo 2021: € 0,0 miljoen.

Bijzonderheden

De waterafzet van Vitens is de afgelopen vijf jaren met 9% gestegen. En het aantal nieuwe aansluitingen stijgt. Dit vraagt nieuwe investeringen in de bijbehorende infrastructuur. Daarnaast is de periode gekomen dat grote vervangingsinvesteringen in bestaande infrastructuur (zowel leidingwerk als in de productielocaties) noodzakelijk zijn om continuïteit van de drinkwatervoorziening te kunnen waarborgen.

De stijging van de watervraag maakt het noodzakelijk om extra inzet te plegen om bestaande waterreserves veilig te stellen en waar nodig nieuwe te ontwikkelen. Daarin wordt samengewerkt met provincie, waterschappen, gemeenten en andere relevante partijen. Dit alles betekent voor Vitens NV extra investeringen voor meer operationele capaciteit door groei drinkwatervraag; de voorbereiding en ontwikkeling nieuwe locaties; meer saneringen van leidingen om het aantal storingen niet te laten stijgen; de noodzakelijke omslag naar data gestuurd water maken en leveren en het investeren in fysieke beveiliging en cybersecurity. Vitens heeft een investeringsprognose gegeven voor de periode 2020-2029. In totaal zullen de investeringen stijgen naar € 170 - € 180 miljoen per jaar. De omvang van de investeringen blijft ook in de jaren tot 2029 op dit hoge niveau. Mede vanwege dit forse investeringsprogramma heeft Vitens aangekondigd over de jaren 2019 t/m 2022 geen dividend te zullen uitkeren.

Meer informatie

Website Vitens N.V.

Jaarverslag 2019

Wadinko N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

De verbonden partij Wadinko N.V. geeft ondernemers toegang tot risicofinanciering. De vennootschap heeft ten doel gezonde bedrijvigheid en daarmee de werkgelegenheid te stimuleren in het werkgebied van haar aandeelhouders (Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe), met risicodragend kapitaal, kennis, managementondersteuning en netwerken.

Wadinko neemt rechtstreeks deel in het aandelenkapitaal van ondernemingen. Zij richt zich op bedrijven die willen groeien of innoveren, zich willen verzelfstandigen of opvolgingsvraagstukken hebben. Wadinko participeert bij voorkeur in bedrijven die behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening. Dit belang is verankerd in de statuten van Wadinko waar het doel van de verbonden partij omschreven is als: Het deelnemen in en

het directie voeren over andere ondernemingen die (bij voorkeur) werkzaam zijn in Overijssel, waaronder bedrijven werkzaam op het gebied van kunststoffen en milieutechnieken en zo de werkgelegenheid te bevorderen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (25,12%) en de gemeenten Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Hardenberg, Hellendoorn, Hof van Twente, Kampen, Losser, Meppel, Noordoostpolder, Olst – Wijhe, Ommen, Raalte, Rijssen – Holten, Staphorst, Steenwijkerland, Tubbergen, Twenterand, Urk, Westerveld, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle.

In 2021 wordt geen wijziging in het belang van de provincie Overijssel voorzien.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: T.A. de Bree). De aandeelhouders van Wadinko hebben in juni 2015 ingestemd met de door de directie geformuleerde ambitie voor de periode tot en met 2020. Vanuit de provincie zal tijdens de aandeelhoudersvergaderingen en de periodieke overleggen aandacht gevraagd worden voor investeringen/participaties door Wadinko die tevens een bijdrage leveren aan onze provinciale doelen.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 600 van de 2.389 aandelen welke een boekwaarde van nihil vertegenwoordigen.

Bijzonderheden

De directie van Wadinko heeft zichzelf voor 2021 onderstaande doelen gesteld:

- 5.000 mensen aan het werk hebben bij de bedrijven waarin zij participeert;
- het bevorderen van de kwaliteit van de bedrijvigheid bij ondernemingen door 1) achtergestelde ondernemingsleningen beschikbaar te stellen zodat zij sneller kunnen groeien en 2) het verder uitbouwen van de Wadinko Academie en het Wadinko Traineeship;
- de huidige activiteiten continueren met ophoging van de maximale instapgrens voor het aangaan van een participatie naar € 5 miljoen;
- het huidige dividendbeleid continueren tot 2021;
- een rendement van 4% op eigen vermogen.

Meer informatie

Website Wadinko
Jaarbericht 2020
Jaarrekening 2019

Financiële tabel

	Financiële betrokkenheid (per 01.01.2021)		Financiële kengetallen 2021 (x € 1 miljoen)					Geraamde opbrengsten in 2021 (x € 1 miljoen)	
	percentage van het aandelenkapitaal	percentage aandeel in het resultaat	Geraamd eigen vermogen per 01.01	Geraamd eigen vermogen per 31.12	Vreemd vermogen per 01.01	Vreemd vermogen per 31.12	Geraamd resultaat	Dividenden / winstuitkeringen	Rent
Gemeenschappelijke regelingen									
SSC ONS		35,38	0,2	0,2	5,5	4,2	0,0	n.v.t.	n.v.
Technology Base*		50,00	0,0	0,0	43,6	49,5	-17,8	0,0	0,

ODIJ	10,00	0,3	0,3	2,2	2,2	0,0	n.v.t.	n.v.
ODT	10,61	0,7	0,7	1,6	1,6	0,1	n.v.t.	n.v.
RBT*	23,00	4,6	6,8	107,0	71,2	-12,4	0,0	0,
Vennootschappen en coöperaties								
BNG	0,16	4.887,0	4.887,0	144.802,0	144.802,0	0,0	0,0	1,
Coöperatie DOVA	5,24	0,5	0,4	1,5	1,5	0,1	0,0	0,
CSV Amsterdam	18,71	0,4	0,3	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,
Energiefonds Overijssel	100,00	1,0	0,7	187,7	229,0	-0,3	0,0	0,
Enexis	19,68	4.088,0	4.088,0	4.435,0	4.435,0	99,9	16,9	2,
HMO	100,00	51,7	49,5	3,7	3,7	-2,2	0,0	0,
HFO	100,00	16,0	17,7	22,3	21,8	-0,3	0,0	0,
Oost NL	13,19	83,4	87,5	8,2	8,2	4,1	0,0	0,
PBE	18,71	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,
Vitens	13,40	545,7	580,6	1.378,7	1.445,0	24,9	0,0	0,
Wadinko	25,12	66,7	65,9	0,0	0,0	0,0	0,3	0,
Verenigingen								
IPO	8,33	2,3	2,3	21,2	21,2	0,0	0,0	0,
Overige								
Nazorgfonds Overijssel	n.v.t.	13,4	13,6	0,0	0,0	0,2	n.v.t.	n.v.

* Het geraamde resultaat van betreft de netto contante waarde over de looptijd van de grondexploitatie / het project

Grondbeleid

Dit is hoe wij denken

Grondbeleid is een middel voor het realiseren van provinciale doelen. In het grondbeleid wordt aangegeven welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe die worden toegepast. Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van de grondinstrumenten.

Succesvolle toepassing van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en verwervingsplannen.

Met de toepassing van het grondbeleid verkrijgen wij gebruiksrechten van gronden en opstallen om realisatie van provinciale doelen mogelijk te maken. Het verkrijgen van eigendom is niet altijd nodig. Voorbeelden van andere instrumenten die wij inzetten zijn:

- de bedrijfsverplaatsingsregeling;
- particuliere zelfrealisatie als onderdeel van de strategie "interventieladder" voor het verkrijgen van grondgebruik in de circa twintig Natura Netwerk Nederland/ Natura2000 gebieden;
- (tijdelijk) beheren en ontwikkelen van opstallen;
- incidenteel langjarig laten beheren van ingerichte natuurgronden.

Als wel gekozen wordt om het eigendom te verkrijgen, spreken we over project, ruil- en restgronden.

- Projectgronden zijn nodig voor de realisatie van het provinciale doel en waarden we na verkrijging tegen de waarde van de nieuwe functie (bijvoorbeeld tegen natuurwaarde, of tegen € 0 als de grond is aangekocht voor infrastructuur).
- Ruilgronden verwerven wij om de aankoop van projectgronden te kunnen compenseren.
- Zijn de gronden niet meer nodig dan worden het restgronden en zoeken we een alternatieve aanwending of de gronden worden verkocht. De ruil- en restgronden waarden we tegen de waarde van de huidige bestemming (in de meeste gevallen agrarische marktwaarde).

Aan het bezit van gronden zijn risico's verbonden. Gronden en daarop aanwezige opstallen kunnen in waarde dalen. Ook is het mogelijk dat gronden langer in bezit moeten worden gehouden dan gedacht, waardoor de beheerkosten hoger uitvallen dan verwacht.

Voor de dekking van deze risico's houden wij de Algemene reserve grond (ARG) aan.

Behalve als risicobuffer gebruiken we deze reserve ook voor de afwikkeling van positieve en negatieve transactieresultaten op de verkoop van gronden. Bovendien worden de kosten en opbrengsten van het tijdelijk beheer van gronden en opstallen verrekend met de ARG.

Dit is wat wij doen

Periodiek wordt de Nota Grondbeleid geactualiseerd en vastgesteld door Provinciale Staten. Dat is voor het laatst in 2019 gebeurd. De geactualiseerde nota grondbeleid (PS/2018/984) sluit beter aan bij de praktijk en versterkt de realisatiekracht van ruimtelijke programma's en projecten met een grondopgave.

In de nota grondbeleid staat dat voor een ruimtelijke opgave met grondbehoefte een grondstrategie en een verwervingsplan worden opgesteld. Hiermee reguleren wij de toepassing van het grondbeleid in een project. In grote lijnen wordt de toepassing van de grondinstrumenten in onderstaand figuur aangegeven.

Project / Programma	zelfrealisatie	verwerving en schadeloosstelling
Revolving Fund		x
Ontwikkelopgave Natura 2000	x	x
N340		x
N34, N331 en N343 en N348		x
Grond voor Grond		
Overtollig bezit		

Jaarlijks stellen wij de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) op. Hierin geven wij de financiële effecten van de grondinstrumenten weer, gaan we in op de omvang van de grondvoorraad en de daarmee samenhangende risico's. Ook geeft de MIG inzicht in de gewenste en werkelijke hoogte van de Algemene reserve grond. De MIG vormt een bijlage bij de jaarrekening.

Verloopoverzicht grondbezit

Het verloop van het grondbezit in 2021 ziet er als volgt uit. In 2021 verwerven wij voor € 40 miljoen aan projectgronden voor het Natuurnetwerk Nederland. Voor hetzelfde project willen wij voor circa € 23 miljoen aan ruilgronden verwerven. De aan te kopen projectgronden worden afgewaardeerd naar natuurwaarde: 15% van de aankoopssom.

Voor € 34 miljoen willen wij gronden vervreemden. Voor een groot deel betreft dit gronden in het kader van Natuurnetwerk Nederland. De vervreemding vindt plaats door verkoop of ruiling. Ruiling zetten wij in om gronden binnen het Natuurnetwerk te verkrijgen.

Naast de verwerving en vervreemding van gronden, worden de gronden die tijdelijk in bezit van de provincie zijn zo goed mogelijk beheerd. Dit beheer brengt kosten en opbrengsten met zich mee. Deze zijn verantwoord op prestatie 1.1.4 Grondbeleidsinstrumentarium. Het saldo van de begrote kosten en opbrengsten wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken.

Project	Grondvoorraad per 1-1-2021		Vermeerderingen in 2021		Verminderungen in 2021		Grondvoorraad per 31-12-2021	
	ha	€ (x € 1.000)	ha	€ (x € 1.000)	ha	€ (x € 1.000)	ha	€ (x € 1.000)
Aanschafwaarde gronden in bezit								
(Ruil)gronden IJsseldelta-Zuid	3	161			-	-50	3	110
(Ruil)gronden N340 / N377 / N48	23	958			-10	-500	13	458
(Ruil)gronden N34	10	409			-10	-409	-	-
(Ruil)gronden NNN		113.863	953	63.756	-503	-33.666		143.953
	1.703						2.153	
(Ruil)gronden Revolving fund kavelruil	181	11.693					181	11.693
(Ruil)gronden N348	19	786					19	786
(Ruil)gronden Ruimte voor de Vecht	74	426					74	426
(Ruil)gronden N331 (VOC's Hasselt)	0	15					0	15
Voorraad grond Overtollig Bezit	166	22.843			-1	-50	165	22.793
Voorraad gebouwen Olasfa	-	-			-	-	-	-
Structureel eigendom (incl. afgewaardeerd eigendom)		24.860						24.860
	2.298						2.298	
Totale aanschafwaarde in bezit zijnde gronden		176.014		63.756		-34.675		205.095
Afwaardering gronden								
Afwaardering ILG Gronden binnen NNN		15.172						15.172
Afwaardering natuurgronden ontwikkelopgaaf NNN		45.609		34.049				79.658
Voorziening Waarderisico ILG opstallen en gronden		3.558						3.558
Waardevoorziening Grondvoorraad		6.984						6.984
Waardevoorziening Opstallen		3.440						3.440
Voorziening Revolving Fund Grondvoorraad		560						560
Voorziening grondbezit		141						141
Totale afwaardering in bezit zijnde gronden		75.465		34.049		-		109.514
Boekwaarde grondvoorraad		100.549		29.707		-34.675		95.581

Financiën

Budgettair perspectief

Inleiding

Bij deze begroting presenteren we een bijgewerkt budgettair perspectief ten opzichte van de stand bij de Perspectiefnota 2021. De grootste wijziging betreft de lagere indexering van de

begroting. Waar wij in de Perspectiefnota 2021 nog uitgingen van de CPB-raming van maart 2020 die uitging van een inflatie van 1,6% in 2020, is dit in de juni-raming van het CPB bijgesteld naar 1,1%. Dit leidt tot een structurele meevaller van jaarlijks circa € 0,8 miljoen. Na de verwerking van alle mutaties laat het budgettair perspectief het onderstaande beeld zien. Meerjarig zijn de financiën op orde. De komende periode is het totale saldo (alle inkomsten minus alle uitgaven) elk jaar positief, dat geldt ook voor het structurele saldo (alle structurele inkomsten minus alle structurele uitgaven). Het structurele saldo neemt vanaf 2022 aanzienlijk toe. De toename (ruimte) wordt grotendeels verklaard door het vervallen van de structurele toevoeging aan de Reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland. Dit is eerder toegelicht bij de Perspectiefnota 2019. De structurele ruimte in de jaren 2022 en 2023 wordt met name incidenteel benut, bijvoorbeeld voor cofinanciering aan Europese fondsen (€ 15 miljoen), de reservering voor de coalitieperiode 2023 - 2027 (€ 5 miljoen), de impuls verkeersveiligheid (€ 1,5 miljoen) en landschapsbeheer (€ 0,5 miljoen). Deze posten zijn eerder toegelicht in het Budgettair Perspectief van de Begroting 2020. Voornoemde incidentele lasten eindigen 2023 waardoor er vanaf 2024 weer ruimte ontstaat op het incidentele saldo. Tot slot wordt deze coalitieperiode incidenteel € 40 miljoen gereserveerd voor benutting in de volgende Statenperiode. Dit is verwerkt in het budgettaire perspectief. In 2023 wordt deze reservering voltooid en komt het gehele bedrag beschikbaar.

Budgettair perspectief 2021 - 2024

Budgettair perspectief totaal (x € 1.000)					
	Algemene reserve	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand Perspectiefnota 2021	4.769	0	6.267	2.884	25.582
Beïnvloedbare mutaties					
Niet beïnvloedbare mutaties	-26	1.197	1.668	1.259	629
Mutaties vrije ruimte Algemene Reserve	1.197	-1.197			
Stand Begroting 2021	5.940	0	7.935	4.143	26.211
<i>Gereserveerd voor volgende periode</i>				40.000	

Budgettair perspectief structureel (x € 1.000)					
		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand Perspectiefnota 2021		777	15.276	12.537	13.041
Beïnvloedbare mutaties					
Niet beïnvloedbare mutaties		1.067	1.519	1.089	560
Stand Begroting 2021		1.844	16.795	13.626	13.601

Budgettair perspectief incidenteel (x € 1.000)					
	Algemene reserve	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024

Stand Perspectiefnota 2021	4.769	-777	-9.009	-9.653	12.541
Beïnvloedbare mutaties					
Niet beïnvloedbare mutaties	-26	130	149	170	69
Mutaties vrije ruimte Algemene Reserve	1.197	-1.197			
Stand Begroting 2021	5.940	-1.844	-8.860	-9.483	12.610
<i>Gereserveerd voor volgende periode</i>				<i>40.000</i>	

Mutaties budgettair perspectief

Bedragen x €1.000

Mutaties budgettair perspectief	AR	2021	2022	2023	2024
Structureel - Niet beïnvloedbaar					
Accres Provinciefonds meicirculaire 2020	0	384	384	384	384
Actualisering lasten gebiedsexploitaties	0	-462	0	0	0
Toevoegen jaarschijf 2024	0	0	0	0	-500
Indexeringen	0	857	845	809	770
Actualisering afschrijvingslasten	0	285	290	-105	-96
Afrondingen	0	3	0	1	2
Totaal Structureel - Niet beïnvloedbaar	0	1.067	1.519	1.089	560
Incidenteel - Niet beïnvloedbaar					
Jaarstukken 2019	-25	0	0	0	0
Toevoegen jaarschijf 2024	0	0	0	0	-100
Indexeringen	0	5	5	2	5
Actualisering rente reserves	0	125	144	167	164
Afrondingen	-1	0	0	1	0
Totaal Incidenteel - Niet beïnvloedbaar	-26	130	149	170	69
Gerealiseerd resultaat	-26	1.197	1.668	1.259	629

Meerjarig overzicht van baten en lasten

Inleiding

De onderstaande tabellen geven een meerjarig overzicht van alle inkomsten (baten) en uitgaven (lasten). Enkele tabellen zijn uit te klappen voor meer detailinformatie. De overzichten zijn een resultaat van alle besluitvorming tot en met deze begroting . Voor een overzicht van de financiële wijzigingen in deze begroting verwijzen we naar het budgettair perspectief.

- Met de tabellen 'Saldo baten en lasten kerntaken' en 'Saldo baten en lasten overig' presenteren we het meerjarige saldo van alle inkomsten en uitgaven. In 2021 is het saldo van alle inkomsten en uitgaven +/- € 129,9 miljoen.
- De tabel 'Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves' laat zien wat we de komende jaren per saldo toevoegen / onttrekken aan de reserves. In 2021 onttrekken we per saldo € 129,9 miljoen aan de reserves om het saldo van alle inkomsten en uitgaven te dekken. We benutten de komende jaren onze reserves om te kunnen investeren in de opgaven.
- Met de tabel 'Geraamd resultaat' laten we zien wat we met de huidige vooruitzichten elk jaar overhouden. Dit komt overeen met de saldi in het budgettair perspectief.
- Onderaan deze pagina staat tot slot een nadere uitsplitsing van en toelichting op de Algemene dekkingsmiddelen.

Saldo baten en lasten kerntaken

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	-2.307	-930	57	4.754	2.258	5.888
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	-2.127	-11.457	-1.561	-855	-855	-855
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	-2.666	-3.891	265	268	277	279
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	-2.282	-9.788	-1.250	0	0	0
1.5 Schoon en voldoende water	-2.457	0	0	0	0	0
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-5.368	-6.694	-7.228	-7.220	-7.220	-7.220
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-17.207	-32.761	-9.716	-3.053	-5.540	-1.909
2. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid)	-10.052	-4.517	-3.708	-3.629	-3.589	-3.589

voldoet aan wettelijke eisen						
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	-3.101	-9.052	-8.448	-7.299	-1.699	-499
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	-18.695	-15.064	-7.939	92	43	11
2.4 Een duurzaam landelijk gebied	-885	-1.300	-1.200	0	0	0
2.5 Stimuleren duurz. gezond leefmilieu	-1.147	0	0	0	0	0
2.6 Ontwikkeling milieu en duurzaamheid	-99	0	0	0	0	0
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-5.807	-6.124	-4.904	-4.906	-4.906	-4.906
Totaal 2. Milieu en energie	-39.786	-36.058	-26.199	-15.742	-10.151	-8.983
3. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	-24.931	-26.141	-25.922	-26.678	-27.151	-27.892
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	-8.342	-3.833	-3.141	-1.641	-1.641	-1.141
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	-4.125	-3.544	-3.757	-3.171	-3.225	-3.280
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	-5.691	-3.863	-4.776	-1.776	-2.276	-276
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma	-1.036	-70.200	-125.734	-107.850	-73.134	-14.739
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-5.088	-9.939	-9.454	-9.460	-9.460	-9.360
Totaal 3. Vitaal platteland	-49.214	-117.520	-172.783	-150.577	-116.887	-56.688
4. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	-2.378	-1.953	-1.668	-1.668	-1.668	-1.668
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	-60.933	-70.602	-60.573	-60.573	-60.301	-59.813
4.3 Vaker op de fiets	-9.407	-11.844	-8.783	-9.461	-6.861	-5.561
4.4 Robuuste, slimme	444	-4.044	-2.013	-1.813	-1.413	-1.213

en duurzame logistiek						
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	-6.523	-10.356	-8.880	-9.380	-9.380	-7.880
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	3.092	-15.133	-11.120	-11.091	-11.200	-17.021
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-9.758	-10.851	-9.520	-9.532	-9.330	-9.330
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	-27.304	-32.911	-49.616	-30.125	-30.418	-30.489
4.8 Beleidsimpuls Beter Benutten	-2.256	0	0	0	0	0
Totaal 4. Mobiliteit	-115.024	-157.694	-152.173	-133.643	-130.571	-132.975
5. Regionale economie						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	-2.568	-2.067	0	0	0	0
5.2 Regiodeals	-4.340	-22.578	0	0	0	0
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	-11.870	-3.708	-2.697	-1.010	-810	-360
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	-3.086	-4.325	-3.295	-2.905	-2.905	-430
5.5 Innovatief bedrijfsleven (B2021 - Krachtig MKB)	-4.008	-28.083	-15.468	-12.819	-9.360	-5.333
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-2.294	-2.418	-3.816	-3.812	-3.812	-3.812
Totaal 5. Regionale economie	-28.167	-63.179	-25.276	-20.545	-16.887	-9.935
6. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	0	0	-6.375	-6.375	-5.126	-5.126
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	0	0	-4.755	-4.755	-4.495	-4.495
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	0	0	-3.621	-3.621	-1.289	-1.289
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel	0	0	-3.369	-3.369	-3.319	-3.319
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	0	0	-2.018	-2.018	-2.018	-1.918
6.1 Cultureel erfgoed	-7.188	-6.345	0	0	0	0
6.2 Hoogwaardig culturele	-4.823	-8.376	0	0	0	0

infrastructuur en cultuuraanbod (B2021 - Breed en professioneel cultureel aanbod)						
6.3 Cultuureducatie en cultuurparticipatie en kansen voor talentvolle makers (B2021 - Cultuur voor iedereen en kansen voor talent)	-3.131	-2.950	0	0	0	0
6.4 Toekomstbestendig Overijssels bibliotheekennetwerk (B2021 - Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel)	-3.296	-3.283	0	0	0	0
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars (B2021 - Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen)	0	-2.736	0	0	0	0
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	0	-2.296	-1.563	-1.563	-1.563	-1.563
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-641	-673	-669	-669	-833	-833
Totaal 6. Cultuur en sociale kwaliteit	-19.079	-26.658	-22.371	-22.370	-18.644	-18.544
7. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	-2.285	-865	-709	-434	-434	-434
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	-1.171	-1.916	-1.705	-1.230	-1.356	-1.230
7.3 Effectief eigen bestuur	-7.696	-5.738	-5.768	-5.768	-5.893	-5.768
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-9.288	-9.820	-9.859	-9.871	-9.871	-9.871
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	-20.441	-18.337	-18.041	-17.303	-17.555	-17.303
8. Gebiedsontwikkelingen Oude kerntaak 2019						
8.1 Gebiedsontwikkelingen	-55.165	0	0	0	0	0
8.2 Grondbeleid	-3.746	0	0	0	0	0
8.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-4.884	0	0	0	0	0
Totaal 8.	-63.794	0	0	0	0	0

Gebiedsontwikkelingen Oude kerntaak 2019						
9. Sociale kwaliteit Oude kerntaak 2019						
9.1 Samen maken we Overijssel	-3.131	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten kerntaken	-355.842	-452.206	-426.560	-363.234	-316.235	-246.336

Saldo baten en lasten overig

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
10. Overhead						
10.0 Bedrijfsvoering	0	-27.306	-26.536	-25.697	-26.141	-26.586
10.1 Sturing, beheersing en verantw.	-449	0	0	0	0	0
10.2 De digitale provincie	-1.752	0	0	0	0	0
10.3 Juridische kwaliteit	-214	0	0	0	0	0
10.4 Flexibele organisatie	-606	0	0	0	0	0
10.5 Overhead	-19.393	0	0	0	0	0
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-19.762	-21.004	-22.484	-22.463	-21.826	-21.826
Totaal 10. Overhead	-42.177	-48.309	-49.021	-48.161	-47.967	-48.412
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	381.983	352.973	345.971	335.347	332.084	331.882
20.20 Onvoorzien	0	-500	-250	-250	-250	-250
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	381.983	352.473	345.721	335.097	331.834	331.632
Saldo baten en lasten overig	339.806	304.164	296.700	286.936	283.867	283.220

Saldo Baten en lasten totaal

Bedragen x €1.000

Saldo Baten en lasten totaal	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten	-474.575	-558.908	-522.221	-461.129	-412.189	-337.018
Baten	458.540	410.866	392.361	384.831	379.821	373.902
Saldo Baten en lasten	-16.035	-148.043	-129.860	-76.298	-32.368	36.884

totaal						
---------------	--	--	--	--	--	--

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
20.30 Mutaties algemene reserves	48.807	137.844	446	-8.623	-4.193	-1.623
20.40 Mutaties bestemmingsreserves	14.995	10.199	129.414	92.856	40.703	-9.049
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	63.802	148.043	129.860	84.232	36.510	-10.672

Geraamd resultaat

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Geraamd resultaat	47.766	0	0	7.935	4.143	26.212

(x € 1.000)

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- **Lokale heffingen:** de inkomsten uit de door ons geheven opcenten op de motorrijtuigenbelasting.
- **Algemene uitkeringen:** de inkomsten die we conform de circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vanuit het Provinciefonds ontvangen.
- **Dividend:** dividend en winstuitkeringen van alle deelnemingen en daarnaast de rentebaten op de perpetuele obligaties van BNG Bank en de converteerbare lening aan Enexis.
- **Saldo financieringsfunctie:** alle (rente)baten op uitzettingen. Voor zover de looptijd korter dan een jaar bedraagt, gaat het om (rente)baten op saldi van rekeningen-courant, spaarrekeningen en deposito's via Schatkistbankieren. Op de kortlopende uitzettingen verwachten wij vanwege het ontbreken van enig rendement geen baten. Voor zover de looptijd 1 jaar of langer bedraagt, gaat het om (rente)baten op onze obligatieportefeuille. De ramingen vanaf 2021 zijn gebaseerd op de obligatieportefeuille eind juli 2020. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering.
- **Overige algemene dekkingsmiddelen:** alle nog te verdelen baten en lasten, exclusief de post onvoorzien en mutaties op de reserves.

Bedragen x €1.000

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
20.00.3 Dividend	9	1.467	40	20	-4	-4
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	-2.736	-2.042	-1.109	-681	-452	-47
20.00.5 Overige algemene	1.725	88	100	100	100	1.000

dekkingsmiddelen						
Totaal Lasten	-1.001	-487	-969	-561	-356	949
Baten						
20.00.1 Lokale heffingen	113.047	111.800	112.300	112.800	112.800	112.800
20.00.2 Algemene uitkeringen	217.156	206.596	204.126	200.374	199.574	198.774
20.00.3 Dividend	27.884	20.631	20.817	18.238	17.183	17.883
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	24.731	14.433	9.697	4.496	2.883	1.476
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	167	0	0	0	0	0
Totaal Baten	382.984	353.460	346.940	335.908	332.440	330.933
Geraamd resultaat	381.983	352.973	345.971	335.347	332.084	331.882

Structurele en incidentele baten en lasten

Inleiding en spelregels

Het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten toont per budget of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Uit dit overzicht blijkt of onze begroting een duurzaam financieel evenwicht kent. Duurzaam financieel evenwicht betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten; de structurele baten dienen daarbij gelijk of hoger te zijn dan de structurele lasten. Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een duurzaam financieel evenwicht van de Begroting en meerjarenramingen een van de toetspunten in haar toezicht op de provinciale financiën. Ons beleid voor structurele en incidentele baten en lasten bevat hoofdregels en uitzonderingen. Deze zijn vastgesteld bij de Kerntakenbegroting 2013 (PS/2012/759) en vervolgens bij elke Begroting geactualiseerd. Wij hanteren voor dit onderdeel de volgende spelregels.

Hoofdregels

1. *Het karakter van baten en lasten bepalen we vooraf.*
Deze hoofdregel zorgt ervoor dat de gehele looptijd bij de bepaling van het karakter in ogenschouw wordt genomen.
2. *Het karakter van baten en lasten wijzigt gedurende de looptijd niet.*
Deze hoofdregel voorkomt dat er ongewenste verschuivingen tussen incidentele en structurele lasten en baten optreden in de loop van de tijd.
3. *Incidentele lasten en baten doen zich niet langer dan vier begrotingsjaren voor.*
Deze hoofdregel is de invulling van het begrip incidenteel. Afwijkend van de suggestie in de toelichting op het BBV is gekozen voor vier jaar. Hierdoor vallen lasten en baten die slechts voor één bestuursperiode worden toegekend binnen de definitie van incidenteel.
4. *Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en de met onttrekkingen samenhangende lasten zijn incidenteel.*
Deze hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader. Dit omdat Provinciale Staten op elk gewenst moment de bestemming van reserves kan wijzigen.
5. *De opbrengsten van dividenden worden als incidenteel aangemerkt.*
Deze hoofdregel is bedoeld om recht te doen aan de onzekerheid over of en welke bedragen ontvangen worden.

Uitzonderingen

- *Kapitaallasten kunnen slechts als incidenteel aangemerkt worden als geen vervangingsinvesteringen voorzien zijn.*
Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat kapitaallasten van investeringen die binnen de termijn van vier jaar worden afgeschreven maar wel vervangen worden, niet als incidenteel worden aangemerkt. Door de vervangingsinvesteringen blijven de lasten wel doorlopen.
- *Onttrekkingen aan reserves ter dekking van kapitaallasten worden als structureel aangemerkt als de bijbehorende kapitaallasten ook als structureel aangemerkt zijn.*
Deze uitzondering op de hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.
- *Van gegarandeerde dividenden wordt 60% als structureel aangemerkt.*
Als er geen onduidelijkheid over de verwachte dividendstromen bestaat, dan wordt 60% van de verwachte dividendstroom als structureel opgenomen. De resterende 40% blijft de hoofdregel volgen en wordt als incidenteel gekenmerkt. Deze uitzondering geldt ook voor rentebaten op leningen die afhankelijk zijn van het behaalde resultaat door de uitgevende partij.
- *Bijdragen van derden en de bijbehorende lasten worden als incidenteel aangemerkt voor zover deze zich gedurende een bepaalde tijd voordoen.*
Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat in de tijd beperkte bijdragen van derden en de bijbehorende lasten niet leiden tot structurele lasten en baten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering van de provincie.
- *De jaarlijkse toevoegingen aan de Uitvoeringsreserve NNN worden als structureel aangemerkt.*
Gelet op de lange periode en het feit dat de jaarlijkse toevoegingen uit het structurele saldo zijn gefinancierd, worden deze als structureel aangemerkt. De eenmalige toevoeging van € 69 miljoen in 2015 ten laste van de algemene dekkingsreserve blijft als incidenteel aangemerkt.

Hierna volgt het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten, gepresenteerd op sub totaal voor incidenteel en structureel. U kunt deze overzichten desgewenst uitklappen voor een groter detailniveau.

Structurele en incidentele baten en lasten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Incidenteel				
Lasten				
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer				
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-400	-150	0	0
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-584	-984	-3.630	0
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond	-129	0	0	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-450	0	0	0
1.1.5 Programma Omgevingswet	-388	0	0	0
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-239	0	0	0

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-700	0	0	0
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-1.250	0	0	0
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-4.139	-1.134	-3.630	0
2. Milieu en energie				
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-60	-40	0	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-30	0	0	0
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-8.211	-7.262	-1.661	-462
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-200	0	0	0
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-8.061	0	0	0
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-1.200	0	0	0
Totaal 2. Milieu en energie	-17.762	-7.302	-1.661	-462
20. Algemene dekkingsmiddelen				
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	18.870	18.870	18.870	19.770
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	-20.452	-26.844	-19.765	-14.298
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	-1.829	0	0	0
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	-12.012	-10.000	-10.000	-10.000
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	-15.050	-15.053	-15.055	-15.057
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	-3.213	-12.143	-15.080	-66
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	-2.100	-1.400	0	0
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-35.786	-46.570	-41.030	-19.651
3. Vitaal platteland				
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-211	-218	-226	-226
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-19.328	-19.749	-20.363	-20.978
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-3.512	-4.265	-3.542	-3.618
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-500	0	0	0
3.2.1 Beheer landschap	-1.250	-500	-500	0

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-750	0	0	0
3.3.1 Aanpak Stikstof	-672	-688	-702	-716
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	-650	0	0	0
3.3.4 Faunabeheer	-1.922	-1.970	-2.009	-2.050
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-1.500	-1.500	-2.000	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	-3.000	0	0	0
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	-120.597	-102.713	-67.997	-11.258
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-3.481	-3.481	-3.481	-3.481
Totaal 3. Vitaal platteland	-157.372	-135.085	-100.820	-42.327
4. Mobiliteit				
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	-760	-760	-488	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-1.456	-1.456	-1.456	-1.456
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-3.222	-3.900	-1.300	0
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	-800	-600	-200	0
4.5.1 Infrastructuurle maatregelen verkeersveiligheid	-1.000	-1.500	-1.500	0
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-1.500	-1.500	0	0
4.6.3 N35 – Lopende projecten	0	0	-167	0
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-20.000	0	0	0
Totaal 4. Mobiliteit	-28.738	-9.716	-5.111	-1.456
5. Regionale economie				
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-335	-250	-250	0
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	-900	0	0	0
5.3.4 Internationaliseren	-600	-600	-400	-200
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-1.640	-1.250	-1.250	0
5.4.2 Festivals en evenementen	-1.225	-1.225	-1.225	0
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-420	0	0	0
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerschap	-3.645	-3.195	-3.195	-500
5.5.3 Europese programma's	-6.570	-4.791	-1.332	0
Totaal 5. Regionale economie	-15.335	-11.311	-7.652	-700
6. Cultuur en sociale kwaliteit				

6.1.1 Materieel erfgoed	-563	-563	0	0
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-685	-685	0	0
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-2.265	-2.265	0	0
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-50	-50	0	0
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-750	-750	-750	-750
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-260	-260	0	0
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-167	-167	-100	-100
6.5.2 Iedereen doet mee	-100	-100	-100	0
Totaal 6. Cultuur en sociale kwaliteit	-4.840	-4.840	-950	-850
7. Kwaliteit openbaar bestuur				
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-195	0	0	0
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	-55	0	0	0
7.1.3 Financieel toezicht	-25	0	0	0
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-100	0	-127	0
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	-375	0	0	0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	0	0	-125	0
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	-750	0	-252	0
Totaal Lasten	-264.723	-215.958	-161.106	-65.446
Baten				
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer				
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	3.050	6.930	6.930	6.930
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	233	0	0	0
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	3.283	6.930	6.930	6.930
20. Algemene dekkingsmiddelen				
20.00.2 Algemene uitkeringen	2.952	0	0	0
20.00.3 Dividend	8.326	7.294	6.872	7.152
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	20.898	18.221	15.572	12.675
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	1.634	0	0	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	8.211	7.262	1.661	462
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	150.897	139.385	104.670	47.827

20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	21.230	1.230	1.230	1.230
20.40.5 Mutaties bestemmingsrezeves KT 5	6.570	5.891	1.332	0
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	37.146	19.154	13.125	1.550
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	257.865	198.437	144.462	70.896
3. Vitaal platteland				
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	0	0	0	0
4. Mobiliteit				
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	230	230	230	230
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	1.500	1.500	0	0
Totaal 4. Mobiliteit	1.730	1.730	230	230
5. Regionale economie				
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	1	0	0	0
Totaal Baten	262.879	207.098	151.623	78.056
Totaal Incidenteel	-1.844	-8.860	-9.483	12.610
Structureel				
Lasten				
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer				
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-293	-293	-293	-293
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-597	-597	-597	-597
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-794	-794	-794	-794
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-748	-748	-748	-748
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-45	-45	-45	-45
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-960	-960	-960	-960
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	-107	-107	-107	-107
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	-64	-64	-64	-64
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	-253	-253	-253	-253
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-62	-60	-59	-57
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-7.228	-7.220	-7.220	-7.220

Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-11.149	-11.140	-11.138	-11.136
10. Overhead				
10.0.0 Overhead	-27.243	-26.404	-26.847	-27.292
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-22.678	-22.556	-21.919	-21.919
Totaal 10. Overhead	-49.921	-48.960	-48.766	-49.211
2. Milieu en energie				
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-130	-130	-130	-130
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-3.717	-3.688	-3.688	-3.688
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-42	-42	-42	-42
2.2.3 Beheer nazorgfonds	-46	-46	-46	-46
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-103	-87	-87	-56
2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel	-62	-62	-62	-62
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-4.904	-4.906	-4.906	-4.906
Totaal 2. Milieu en energie	-9.005	-8.962	-8.962	-8.931
20. Algemene dekkingsmiddelen				
20.00.3 Dividend	40	20	-4	-4
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	-1.109	-681	-452	-47
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-18.770	-18.770	-18.770	-18.770
20.20.1 Onvoorzien	-250	-250	-250	-250
20.40.3 Mutaties bestemmingsrezeves KT 3	-55.569	-35.569	-35.569	-35.569
20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-83.658	-63.250	-63.045	-62.640
3. Vitaal platteland				
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-470	-470	-470	-470
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-499	-499	-499	-499
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-619	-619	-619	-619
3.1.4 Beheer natuurterreinen	0	0	-500	-500
3.1.5 Beheer natuurwaarden	-137	-137	-137	-137

in agrarisch gebied				
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-526	-526	-526	-526
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-616	-691	-766	-816
3.2.1 Beheer landschap	-404	-404	-404	-404
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-736	-736	-736	-736
3.3.4 Faunabeheer	-213	-213	-213	-213
3.3.5 Invasieve exoten	-300	-300	-300	-300
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-276	-276	-276	-276
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-1.656	-1.656	-1.656	0
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.454	-9.460	-9.460	-9.360
Totaal 3. Vitaal platteland	-15.907	-15.988	-16.563	-14.857
4. Mobiliteit				
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-1.668	-1.668	-1.668	-1.668
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-94.152	-94.152	-94.152	-89.804
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-5.561	-5.561	-5.561	-5.561
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	-1.213	-1.213	-1.213	-1.213
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-2.528	-2.528	-2.528	-2.528
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-5.353	-5.353	-5.353	-5.353
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-4.044	-4.044	-4.044	-4.044
4.6.2 A28	0	0	0	0
4.6.3 N35 – Lopende projecten	0	0	0	-16
4.6.6 N307	-81	-81	-81	-534
4.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-9.520	-9.532	-9.330	-9.330
4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)	0	0	0	-5.376
4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)	-327	-327	-327	-327
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	-6.668	-6.639	-6.582	-6.725
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-13.215	-13.251	-13.331	-13.345
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-16.643	-16.650	-16.670	-16.688
4.7.3 Vervangen provinciale	-127	-593	-786	-826

infrastructuur				
Totaal 4. Mobiliteit	-161.100	-161.591	-161.625	-163.335
5. Regionale economie				
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	-687	-160	-160	-160
5.3.3 Topwerklocaties	-175	0	0	0
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-430	-430	-430	-430
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-4.660	-4.660	-4.660	-4.660
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerschap	-271	-271	-271	-271
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-3.816	-3.812	-3.812	-3.812
Totaal 5. Regionale economie	-10.039	-9.333	-9.333	-9.333
6. Cultuur en sociale kwaliteit				
6.1.1 Materieel erfgoed	-3.416	-3.416	-3.416	-3.416
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-1.711	-1.711	-1.711	-1.711
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-3.319	-3.319	-3.319	-3.319
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	-748	-748	-748	-748
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-1.563	-1.563	-1.563	-1.563
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-3.499	-3.499	-3.499	-3.499
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-246	-246	-246	-246
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-1.189	-1.189	-1.189	-1.189
6.5.2 Iedereen doet mee	-1.170	-1.170	-1.170	-1.170
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-669	-669	-833	-833
Totaal 6. Cultuur en sociale kwaliteit	-17.531	-17.530	-17.694	-17.694
7. Kwaliteit openbaar bestuur				
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-24	-24	-24	-24
7.1.3 Financieel toezicht	-8	-8	-8	-8
7.1.4 Archief toezicht	-1	-1	-1	-1
7.1.5 Ondernijning	-211	-211	-211	-211
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-191	-191	-191	-191
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-257	-257	-257	-257
7.2.2 Trendbureau Overijssel	-321	-321	-321	-321
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	-735	-735	-735	-735
7.3.1 Samenwerking met partners	-727	-727	-727	-727
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	-442	-442	-442	-442

7.3.3 Communicatiebeleid	-731	-731	-731	-731
7.3.4 Bezwaar en beroep	-19	-19	-19	-19
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	-3.889	-3.889	-3.889	-3.889
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.859	-9.871	-9.871	-9.871
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	-17.414	-17.426	-17.426	-17.426
Totaal Lasten	-375.723	-354.180	-354.552	-354.563
Baten				
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer				
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	641	641	641	641
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	10	10	10	10
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.024	1.024	1.024	1.024
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	34	34	34	34
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	579	581	588	588
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	2.289	2.291	2.298	2.298
10. Overhead				
10.0.0 Overhead	707	707	707	707
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	194	93	93	93
Totaal 10. Overhead	900	799	799	799
2. Milieu en energie				
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	230	230	230	230
2.2.3 Beheer nazorgfonds	51	51	51	51
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	246	200	151	88
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	41	41	41	41
Totaal 2. Milieu en energie	567	521	472	409
20. Algemene dekkingsmiddelen				
20.00.1 Lokale heffingen	112.300	112.800	112.800	112.800
20.00.2 Algemene uitkeringen	201.174	200.374	199.574	198.774
20.00.3 Dividend	12.491	10.944	10.311	10.731
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	9.697	4.496	2.883	1.476
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0

20.40.4 Mutaties bestemmingsreveses KT 4	1.498	2.099	2.389	8.574
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	337.159	330.713	327.957	332.355
3. Vitaal platteland				
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	496	496	496	496
4. Mobiliteit				
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	35.565	35.565	35.565	31.216
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	370	370	370	370
Totaal 4. Mobiliteit	35.934	35.934	35.934	31.586
5. Regionale economie				
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	98	98	98	98
7. Kwaliteit openbaar bestuur				
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	28	28	28	28
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55	55	55	55
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	41	41	41	41
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	123	123	123	123
Totaal Baten	377.567	370.975	368.177	368.164
Totaal Structureel	1.844	16.795	13.626	13.601
Gerealiseerd resultaat	0	7.935	4.143	26.212

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves

De lasten in onderstaande tabel representeren de toevoegingen aan reserves. De baten representeren de geraamde onttrekkingen aan de reserves.

Bedragen x €1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Structureel				
Lasten				
20.40.3 Mutaties bestemmingsreveses KT 3	-55.569	-35.569	-35.569	-35.569
20.40.4 Mutaties bestemmingsreveses KT 4	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Totaal Lasten	-63.569	-43.569	-43.569	-43.569
Baten				
20.40.4 Mutaties bestemmingsreveses KT 4	1.498	2.099	2.389	8.574
Totaal Structureel	-62.071	-41.470	-41.180	-34.995

Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-62.071	-41.470	-41.180	-34.995
--	---------	---------	---------	---------

Balans

Inleiding

De balans is het overzicht van onze bezittingen, vreemd vermogen en eigen vermogen op een bepaald moment. De balans bestaat uit activa en passiva, welke met elkaar in evenwicht zijn. Activa zijn de bezittingen en passiva zijn de middelen waarmee de activa gefinancierd worden (eigen vermogen en vreemd vermogen).

Zoals voorgeschreven in wet- en regelgeving presenteren wij hier de geraamde standen van de balans per 2021 (begin- en eindstanden), 2022, 2023 en 2024 (eindstanden). Bij balansposten waarin grote mutaties plaatsvinden treft u een toelichting aan. Bij balansposten die moeilijk of niet te ramen zijn, zijn de standen van de Jaarrekening 2019 als uitgangspunt gehanteerd.

Overzicht balans - activa

Bedragen x €1.000

Activa	Beginsaldo 2021	Eindsaldo 2021	Eindsaldo 2022	Eindsaldo 2023	Eindsaldo 2024
Balans					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa					
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	2.351	1.286	628	176	129
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	0	0	0
Totaal Immateriële vaste activa	2.351	1.286	628	176	129
Materiële vaste activa					
Woonruimten	136	122	107	92	78
Bedrijfsgebouwen	27.229	25.311	29.030	27.497	25.471
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	221.400	276.803	307.131	326.403	313.720
Vervoermiddelen	20	240	222	204	193
Machines, apparaten en installaties	6.031	5.048	7.521	7.537	7.169
Overig	101	84	3.101	2.825	2.551
Totaal Materiële vaste activa	254.917	307.608	347.112	364.558	349.182
Financiële vaste activa					

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	162.950	165.950	168.950	171.950	174.950
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0
Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0
Leningen aan deelnemingen	367.366	385.731	385.731	385.731	385.731
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0
Leningen aan openbare lichamen zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	22.356	22.416	17.865	17.865	17.865
Overige langlopende leningen	52.544	48.056	44.735	41.593	38.918
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	28.100	28.100	8.100	8.100	8.100
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	289.990	151.890	58.690	31.300	26.300
Totaal Financiële vaste activa	923.306	802.143	684.071	656.539	651.864
Totaal Vaste activa	1.180.574	1.111.037	1.031.811	1.021.273	1.001.175
Vlottende activa					
Vorraden					
Grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	0	0	0	0
Gereed product en handelsgoederen	100.550	95.582	99.629	81.542	61.793
Vooruitbetalingen	0	0	0	0	0
Totaal Vorraden	100.550	95.582	99.629	81.542	61.793
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	53.562	53.562	53.562	53.562	53.562

Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0	0	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	475.088	419.678	422.059	418.811	494.772
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.208	6.208	6.208	6.208	6.208
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	517	517	307	307	307
Overige uitzettingen	12.025	8.189	5.001	4.495	4.274
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	547.400	488.154	487.137	483.383	559.123
Liquide middelen					
Kas- en banksaldi	0	0	0	0	0
Overlopende activa					
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.863	1.863	1.863	1.863	1.863
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren komen.	54.251	54.251	54.251	54.251	54.251
Totaal Overlopende activa	56.114	56.114	56.114	56.114	56.114
Totaal Vlottende activa	704.064	639.850	642.880	621.039	677.030
Totaal Balans	1.884.638	1.750.887	1.674.691	1.642.312	1.678.205
Gerealiseerd	1.884.638	1.750.887	1.674.691	1.642.312	1.678.205

Toelichtingen mutaties activa 2021

- De afname van de immateriële vaste activa betreft reguliere afschrijvingen op (dis)agio samenhangend met obligaties in portefeuille.
- De per saldo toename van de materiële vaste activa (€ 52,8 miljoen) betreft de (vervangings)investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 63,8 miljoen) en reguliere vervangingsinvesteringen in de overige categorieën (€ 1,9 miljoen) verminderd met de reguliere afschrijvingen (€ 10,6 miljoen) en de bijdragen van derden aan grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 2,3 miljoen).
- De per saldo afname van de financiële vaste activa (€ 121,2 miljoen) bestaat uit verschillende onderdelen.
 - In de categorie 'kapitaalverstrekkingen' wordt € 3 miljoen verstrekt aan HFO.
 - In de categorie 'leningen aan deelnemingen' wordt € 20 miljoen verstrekt aan EFO, terwijl Vitens € 1,6 miljoen aflost.
 - In de categorie 'overige langlopende leningen' wordt € 4,5 miljoen afgelost, grotendeels door SVn.
 - In de categorie 'overige uitzettingen' wordt € 138,1 miljoen afgelost op aflopende obligaties in portefeuille.
- De per saldo afname van de voorraden (€ 5 miljoen) betreft aankopen van (ruil)gronden Natuurnetwerk (€ 63,7 miljoen), de afwaarderingen daarvan naar natuurwaarde (€ 34 miljoen) en de verkopen van (ruil)gronden in voorraad (€ 34,7 miljoen).
- De per saldo afname van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (€ 61,4 miljoen) betreft de per saldo afname van de opgebouwde rente op obligaties in portefeuille in de categorie 'overige uitzettingen' (€ 3,8 miljoen) en de afname van de categorie 'rekening-courantverhouding met het Rijk' (€ 57,6 miljoen). De mutatie in deze laatste categorie is het effect van alle ramingen in deze begroting; uiteindelijk is het effect zichtbaar in het tegoed dat wij in de schatkist van het Rijk moeten aanhouden.

Voor meer details verwijzen wij u naar het bijlagenboek. Deze vindt u onder de '**Meer**'-knop aan de rechterkant.

Overzicht balans - passiva

Bedragen x €1.000

Passiva	Beginsaldo 2021	Eindsaldo 2021	Eindsaldo 2022	Eindsaldo 2023	Eindsaldo 2024
Balans					
Vaste passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserves.	724.021	723.575	732.198	736.391	738.014
Bestemmingsreserves.	888.768	759.354	666.498	625.795	634.844
Resultaat	0	0	7.935	12.078	38.289
Totaal Eigen vermogen	1.612.789	1.482.929	1.406.631	1.374.264	1.411.147
Voorzieningen.					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's.	22.761	22.931	22.880	22.849	22.828
Egalisatievoorzieningen.	5.489	1.428	1.219	876	-455
Van derden verkregen middelen.	730	730	1.092	1.454	1.816

Totaal Voorzieningen.	28.980	25.089	25.191	25.179	24.189
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar					
Obligatieleningen	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.874	1.874	1.874	1.874	1.874
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0	0	0	0
Door derden belegde gelden	0	0	0	0	0
Waarborgsommen	8	8	8	8	8
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.882	1.882	1.882	1.882	1.882
Totaal Vaste passiva	1.643.651	1.509.900	1.433.704	1.401.325	1.437.218
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar					
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0	0	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0	0	0	0
Banksaldi	0	0	0	0	0
Overige schulden	23.888	23.888	23.888	23.888	23.888
Totaal Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1	23.888	23.888	23.888	23.888	23.888

jaar					
Overlopende passiva					
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	201.269	201.269	201.269	201.269	201.269
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.863	1.863	1.863	1.863	1.863
Overige vooruitontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	13.967	13.967	13.967	13.967	13.967
Totaal Overlopende passiva	217.099	217.099	217.099	217.099	217.099
Totaal Vlottende passiva	240.987	240.987	240.987	240.987	240.987
Totaal Balans	1.884.638	1.750.887	1.674.691	1.642.312	1.678.205
Gerealiseerd resultaat	1.884.638	1.750.887	1.674.691	1.642.312	1.678.205

Toelichtingen mutaties passiva 2021

Voor de toelichting op de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen verwijzen wij naar het afzonderlijk onderdeel daarvoor in deze begroting. Voor meer details verwijzen wij u naar het bijlagenboek, deze vindt u onder de '**Meer**'-knop aan de rechterkant.

De bedragen op de post 'resultaat' betreffen de cumulatieve saldi in de respectievelijke jaarschijven 2022 en verder.

Reserves, voorzieningen en doeluitkeringen

Inleiding

Een belangrijk onderdeel van het provinciale vermogen wordt gevormd door reserves, voorzieningen en doeluitkeringen.

Reserves worden gevormd voor:

- Het opvangen van algemene risico's (bufferfunctie van de algemene reserves).
- Toekomstige besteding aan een van te voren bepaald doel (bestemmingsreserves).

Voorzieningen worden gevormd voor:

- Min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden.
- Schattingen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering (zoals rechtsgedingen en reorganisaties).
- Egalisatie van de in de tijd onregelmatig gespreide lasten (zoals groot onderhoud).

Doeluitkeringen worden gevormd door:

- Niet bestede middelen afkomstig van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die krachtens het BBV niet meer als voorziening maar als overlopend passief op de balans worden opgenomen.

Spelregels

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de Nota reserves, voorzieningen & doeluitkeringen provincie Overijssel 2017 (PS/2017/773, zie >>). Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Beginsaldo 2021	Toevoeging	Rente	Onttrekking	Eindsaldo 2021	Eindsaldo 2022	Eindsaldo 2023	Eindsaldo 2024
Algemene reserves								
Algemene risicoreserve	88.593	0	0	0	88.593	88.593	88.593	88.593
Algemene reserve	40.791	7.226	0	-3.848	44.169	47.569	50.139	50.139
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	6.012	0	0	0	6.012	6.012	6.012	6.012
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	95.495	2.100	0	-2.100	95.495	103.095	103.095	103.095
Algemene reserve grondzaken	80.916	3.127	0	-10.450	73.593	70.600	67.607	64.614
Algemene financieringsreserve	412.214	7.999	0	-4.500	415.713	416.329	420.945	425.561
Totaal Algemene reserves	724.021	20.452	0	-20.898	723.575	732.198	736.391	738.014
Bestemmingsreserves								
Reserve Europese programma's	19.382	3.000	213	-6.570	16.025	22.277	36.025	36.091
Reserve provinciale infrastructuur	1.117	0	50	0	1.167	1.220	1.275	1.332
Reserve waterwegen	22.972	0	0	-20.000	2.972	2.972	2.972	2.972
Reserve bodemsanering	25.148	0	0	-8.339	16.809	9.547	7.886	7.424
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	197.516	2.100	0	-37.146	162.470	144.716	131.591	130.041
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	241.213	67.581	0	-150.823	157.971	64.155	5.054	2.796
Reserve afrekening pMJP/ILG	2.181	0	0	-75	2.106	2.106	2.106	2.106
Reserve dekking kapitaallasten activa	289.991	8.000	0	-1.498	296.493	302.394	308.005	307.431
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	47.252	0	0	-1.230	46.022	44.792	43.562	42.332
Reserve openbaar vervoer	30.000	0	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000
Reserve drinkwater	1.305	0	0	-467	838	838	838	838

Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	391	1.829	0	-1.039	1.181	1.181	1.181	1.181
Reserve Sporen en Wegen	10.300	15.000	0	0	25.300	40.300	55.300	70.300
Totaal Bestemmingsreserves	888.768	97.510	263	-227.187	759.354	666.498	625.795	634.844
Gerealiseerd resultaat	1.612.789	117.962	263	-248.085	1.482.929	1.398.696	1.362.186	1.372.858

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Beginsaldo 2021	Toevoeging	Instandhouding	Vrijval	Aanwending	Eindsaldo 2021	Eindsaldo 2022	Eindsaldo 2023	Eindsaldo 2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier									
Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers	10.606	479	0	0	-420	10.665	10.724	10.783	10.842
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	11.642	0	231	0	0	11.873	11.873	11.873	11.873
Voorziening reorganisatie	513	0	0	0	-120	393	283	193	113
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier	22.761	479	231	0	-540	22.931	22.880	22.849	22.828
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd									
Voorziening deelneming HFO	8.540	0	0	0	0	8.540	8.540	8.540	8.540
Voorziening participatie HMO	4.499	0	0	0	0	4.499	4.499	4.499	4.499
Voorziening lening A1	10.538	0	0	0	0	10.538	10.538	10.538	10.538
Voorziening lening Stichting WMC	500	0	0	0	0	500	500	500	500
Voorziening waarderisico ILG opstallen en gronden	13.983	0	0	0	0	13.983	13.983	13.983	13.983
Voorziening Energiefonds Overijssel	13.305	0	0	0	0	13.305	13.305	13.305	13.305
Voorziening revolving fund grondvoorraad	560	0	0	0	0	560	560	560	560
Voorziening grondbezit	141	0	0	0	0	141	141	141	141
Voorziening dubieuze vorderingen	4.814	0	0	0	0	4.814	4.814	4.814	4.814
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd	56.880	0	0	0	0	56.880	56.880	56.880	56.880

Egalisatievoorziening									
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	5.489	16.583	61	0	-20.705	1.428	1.219	876	-455
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden									
Voorziening besteding grondwaterheffing	730	934	0	-800	-134	730	1.092	1.454	1.816
Gerealiseerd resultaat	85.860	17.996	292	-800	-21.379	81.969	82.071	82.059	81.069

Doeluitkeringen

Bedragen x €1.000

Doeluitkeringen	Beginsaldo 2021	Storting	Rente	Onttrekking	Eindsaldo 2021	Eindsaldo 2022	Eindsaldo 2023
Doeluitkering ELENA	-182	0	0	0	-182	-182	-182
Doeluitkering LIFE+	2.045	0	0	0	2.045	2.045	2.045
Totaal	1.863	0	0	0	1.863	1.863	1.863
Gerealiseerd resultaat	1.863	0	0	0	1.863	1.863	1.863

Personeelsgebonden lasten

Ontwikkelingen

Coalitieakkoord 2019-2023

In het Coalitieakkoord 2019-2023 is met betrekking tot de inzet van personeel de volgende tekst opgenomen:

Structurele opgaven vragen structurele middelen en structurele inzet van personeel. Om te anticiperen op veranderende opgaven, langlopende investeringen en de huidige arbeidsmarkt is er meer flexibiliteit nodig in de omvang van onze vast formatie. Op basis van strategische personeelsplanning, bedrijfseconomische afwegingen en goed werkgeverschap, wordt de balans tussen vaste, flexibele en ingehuurd formatie gezocht. Daarbij zijn we kritisch op externe inhuur.

Inhuur van tijdelijk personeel vindt bijvoorbeeld plaats ter vervanging van ziek personeel, voor het realiseren van de opgaven binnen de programma's in de begroting, en voor investeringsprojecten. Het volume van de inhuur hangt samen met de substantiële omvang van investeringsmiddelen binnen de programma's en de grote investeringsprojecten. In 2020 zal de structurele inzet van personeel in relatie tot de structurele taken nadrukkelijk onderwerp van het beleid zijn. Door middel van de planning en controlcyclus zal terugkoppeling aan Provinciale Staten over de vervolgcacties met betrekking tot dit onderwerp plaats vinden.

Participatiebanen

Met betrekking tot de participatiebanen zijn een aantal ontwikkelingen van belang.

Quotumwet

Het percentage van de Quotumwet was in 2019 2,14% en zal oplopen naar 3% in het jaar 2023. Ieder kalenderjaar wordt berekend wat het percentage zal zijn voor het volgende

jaar, dit percentage wordt jaarlijks bekend gemaakt. Voor 2021 is het percentage nog niet bekend.

Banenafspraken

De afspraak voor de banenafspraken is als volgt:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
7	10	13	15	18	20	22	25

Deze banenafspraken zijn uitgedrukt in aantal participatiebanen. Eén participatiebaan is een baan van 25,5 uur per week die wordt ingevuld door een persoon uit de doelgroep. Zolang de Quotumwet is geactiveerd, geldt het percentage van de Quotumwet (en niet de aantallen van de banenafspraken). Om de streefaantallen te behalen blijven we participatiebanen invullen, waaronder in samenwerking met Tiem. Daarnaast zijn we om hoger opgeleide kandidaten binnen te halen een 2-jarige samenwerking aangegaan met SWOM (Stichting Werken Op Maat).

Traineeprogramma

In de periode 2019 tot en met 2021 wordt ingestoken op twee nieuwe 2-jarig traineeprogramma's:

- een organisatie-breed trainee-programma van 10 trainees
- een civieltechnisch trainee-programma van 4 trainees in samenwerking met Rijkswaterstaat Oost-Nederland, KWS en Traffic Service Nederland

Salarissen en personeelsgebonden kosten

In het onderstaande overzicht zijn de begrote bedragen voor de salarissen en personeelsgebonden kosten opgenomen voor het begrotingsjaar 2021 en meerjarig 2022 tot en met 2024. Dit overzicht toont aan dat de salarissen en personeelsgebonden kosten constant zijn voor de komende jaren. Naast personeelsgebonden kosten kennen we ook vergoedingen voor bestuurders van de provincie, kosten van voormalig personeel en enkele overige kosten. Deze kosten maken geen deel uit van de personeelsgebonden kosten. Ook de begrote kosten voor bestuurders blijven in de meerjarenbegroting constant.

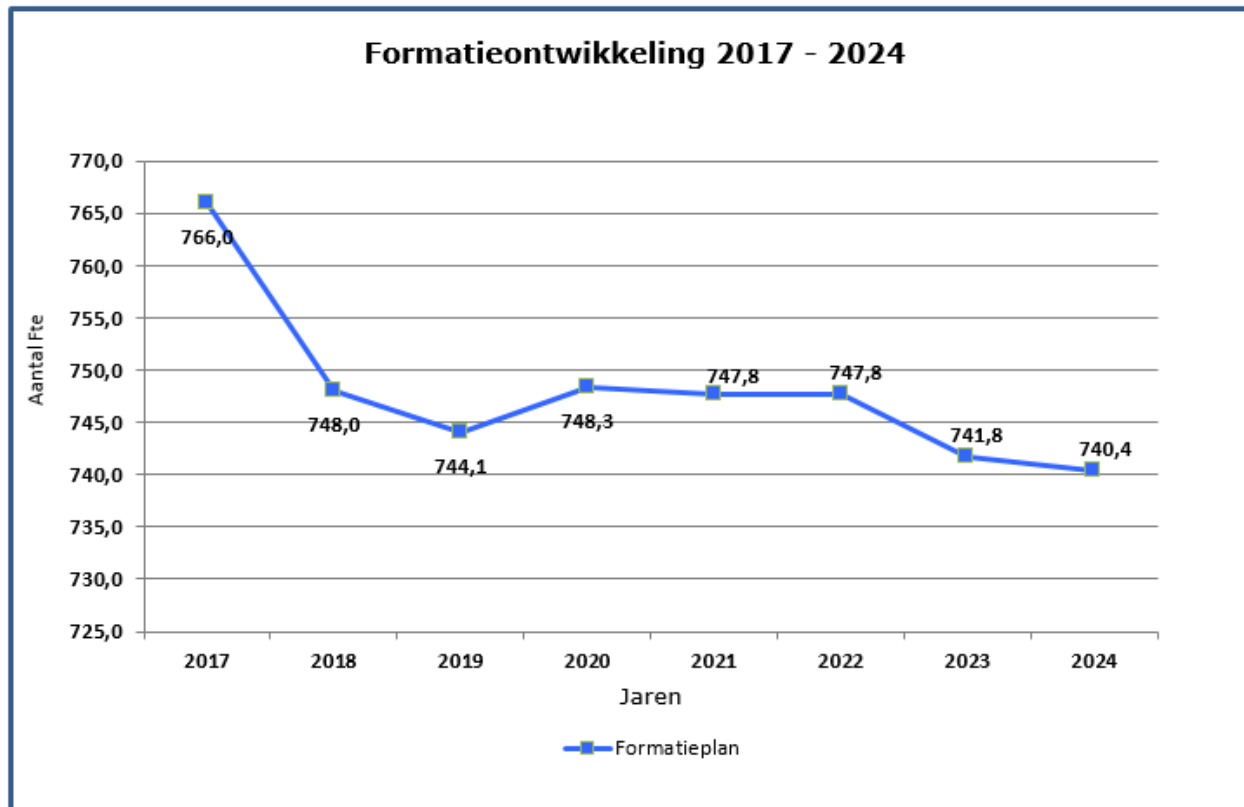
	Jaarrekening 2019	Primitieve begroting 2020	Begrotings- wijzigingen	Actuele Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Subtotaal	61.296	64.604	847	65.451	65.929	65.980	65.304	65.204
Salarislasten inclusief sociale lasten	57.903	62.190	591	62.781	63.655	63.604	62.928	62.828
Uitzendkrachten en externe deskundigheid	4.808	2.414	507	2.921	2.468	2.468	2.468	2.468
Overige gerelateerde personeelskosten	-1.414		-251	-251	-194	-93	-93	-93
Subtotaal	1.594	1.943	129	2.072	2.005	1.953	1.953	1.953
Reis- en verblijfkosten	586	804	0	804	813	813	813	813
Onkostenvergoedingen	56	7	0	7	7	7	7	7
Opleiding, studie, cursus, congressen	714	963	82	1.045	999	973	973	973
Overige kosten	239	169	46	215	186	160	160	160
Totaal	62.890	66.547	976	67.523	67.935	67.933	67.257	67.157

Jaarrekening Primitieve Begrotings- Actuele Begroting Begroting Begroting Begroting

	2019	begroting 2020	wijzigingen	Begroting 2020	2021	2022	2023	2024
Vergoeding PS-leden	770	817	0	817	840	840	840	840
Vergoeding GS-leden, uitkeringen en pensioenen oud-leden	783	1.107	-30	1.077	1.107	1.107	1.107	1.107
Jaarwedde CdK	181	195	10	205	213	213	213	213
Voormalig personeel / seniorenbeleid	0	23	0	23	24	24	24	24
Salaris stagiaires	43	50	0	50	52	52	52	52
Bedrijfs hulpverlening	34	52	0	52	54	54	54	54
Totaal	1.811	2.244	-20	2.224	2.289	2.289	2.289	2.289

Formatieontwikkeling

In het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 was de taakstelling opgenomen om de formatie in te krimpen van 830 formatieplaatsen naar 750 formatieplaatsen. In de perspectiefnota 2018 hebben wij aangegeven dat deze taakstelling is gerealiseerd. Vanaf deze nota hanteren wij niet langer een formatieplafond. Sturing vindt plaats op het budget voor personeelsgebonden kosten. Bij de Perspectiefnota 2021 heeft u Gedeputeerde Staten de opdracht gegeven een betere balans te organiseren tussen vaste formatie en inhuurprofessionals, binnen de begroting en overeenkomstig de principes voor een bedrijfsmatige afweging. Bij de eerstvolgende actualisatie van de financiële Verordening wordt de uitleg/toelichting van art.6 daarop aangepast. De formatieontwikkeling blijft uiteraard wel een belangrijke parameter voor de omvang van de personeelsgebonden kosten. In onderstaande grafiek wordt de formatieontwikkeling weergegeven.

Organisatie

Organisatie

Provinciale staten

Provinciale Statenverkiezingen worden één keer in de vier jaar gehouden, waarbij leden rechtstreeks door de stemgerechtigde inwoners van de provincie worden gekozen. In maart 2019 hebben de meest recente Provinciale Statenverkiezingen plaatsgevonden. Het aantal Statenleden van een provincie is afhankelijk van het aantal inwoners. Voor Overijssel is het aantal zetels vastgesteld op 47. De samenstelling van Provinciale Staten is als volgt:

Partij	Aantal Zetels
CDA	9 zetels
VVD	6 zetels
Forum voor Democratie	5 zetels
GroenLinks	5 zetels
PvdA	4 zetels
ChristenUnie	4 zetels
PVV	3 zetels
SP	3 zetels
D66	3 zetels
SGP	2 zetels
Partij voor de Toekomst	2 zetels

Partij voor de Dieren 1 zetel

Totaal 47 zetels

Statengriffie

De statengriffie heeft primair tot doel om de Provinciale Staten te ondersteunen in haar functioneren. De ondersteuning door de statengriffie behelst onder meer de secretariële ondersteuning van Provinciale Staten en Statencommissies. De taken zijn daarnaast aangevuld met taken op het gebied van communicatie, procesmatige advisering, voorlichting en controle. De griffier van de Provinciale Staten is mw. R. (Renée) Wiggers.

Gedeputeerde staten

Het College van Gedeputeerde Staten bestaat uit de volgende gedeputeerden (inclusief portefeuillevverdeling). Ook de Commissaris van de Koning heeft een portefeuille in dit college.

Y.J. (Eddy) van Hijum (CDA) - Portefeuille: Economie, Financiën en Europa

- Economie (inclusief evenementen)
- Financiën
- Deelnemingenbeleid
- Europa
- IPO-bestuur
- Eerste loco-commissaris

E. (Bert) Boerman (ChristenUnie) - Portefeuille: Mobiliteit, Water en Klimaatadaptie

- Mobiliteit
- Water.
- Klimaatadaptie

R.H. (Roy) de Witte (CDA) – Portefeuille: Leefbaar Platteland, Cultuur en Sociale Kwaliteit

- Leefbaar platteland
- Cultuur en erfgoed
- Recreatie en toerisme
- Sociale Kwaliteit (inclusief sport en welzijn)
- Grensoverschrijdende samenwerking

M.T. (Monique) van Haaf (VVD) - Portefeuille: Wonen, Ruimte en Retail

- Ruimtelijke ontwikkeling (inclusief ondergrond)
- Wonen
- Stadsbeweging en retail
- Grondbeleid.
- Financieel toezicht

T.A. (Tijs) de Bree (PvdA) Portefeuille: Energie, Milieu en Arbeidsmarkt

- Energietransitie
- Milieu
- Arbeidsmarkt (inclusief Human Capital Agenda)
- Handhaving

G.H. (Gert Harm) ten Bolscher Portefeuille: Landbouw, Natuur en Facilitair

- Landbouw
- Natuur, Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland / Natura 2000
- Vergunningverlening
- Facilitair en huisvesting

A.P. (Andries) Heidema - Portefeuille: Kwaliteit openbaar bestuur

- Kwaliteit openbaar bestuur
- Ondermijning en integriteit
- Externe betrekkingen en lobby
- Personeel en organisatie

Ambtelijke organisatie

De provinciale organisatie wordt gevormd door een directie en acht eenheden. Elke eenheid bestaat uit meerdere teams.

Concern Management Team

In het Concern Managementteam vindt strategische sturing en besluitvorming plaats. Het Concern Managementteam vervult de voortrekkersrol in het voorbereiden van het strategisch beleid en de koersbepaling van de organisatie. Het heeft de verantwoordelijkheid voor provinciale opgaven en de concernresultaten. Het Concern Managementteam bestaat uit de directie en de hoofden van de eenheden. De directie is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de hele ambtelijke organisatie en het realiseren van provinciale doelen.

De Directie bestaat uit:

- De heer N. (Nico) Versteeg, Provinciesecretaris / Algemeen Directeur
- De heer B.W.A.H. (Bart) Parmet, Directeur strategie

Project- en Programmamanagement

De eenheid Project- en Programmamanagement levert daadkrachtige programma- / projectorganisaties ten behoeve van de realisatie van de investeringsagenda, professionaliseert het ambtelijk opdrachtnemerschap en ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgeverschap en levert daarbij procesexpertise. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Ruimte en Bereikbaarheid

De eenheid Ruimte en Bereikbaarheid is verantwoordelijk voor de strategie, beleidsontwikkeling en beleidsrealisatie in het fysiek ruimtelijke domein met als structurerende elementen als water, ondergrond en infrastructuur. Hoofd van de eenheid is mevrouw M. (Marjolijn) Boot.

Economie en Cultuur

De eenheid Economie en Cultuur is verantwoordelijk voor de regionale economische strategie- en beleidsontwikkeling waaronder energie, innovatie, arbeidsmarkt, agro & food, biobased, vrijetijdseconomie, sociaal-cultureel vestigingsklimaat, expertisecentrum deelnemingen en expertisecentrum Europa (programma's en projecten). Hoofd van de eenheid is de heer A.J. (Alfred) Peterson.

Natuur en Milieu

De eenheid Natuur en Milieu is verantwoordelijk voor de strategie- en beleidsontwikkeling op natuur- en landschapsbeleid en -beheer. Ook is de eenheid verantwoordelijk voor de milieu- en saneringsopgaven in de provincie. Hoofd van de eenheid is de heer H. (Hennie) Schuman.

Wegen en Kanalen

De eenheid Wegen en Kanalen is verantwoordelijk voor de programmering en de uitvoering van beheer, onderhoud en nieuwbouwprojecten van de provinciale infrastructuur en verkeersmanagement (projecten). Hoofd van de eenheid is de heer E. (Erik) Jungerius.

Publieke Dienstverlening

De eenheid Publieke Dienstverlening verstrekt vergunningen, subsidies, beleidsinformatie en GIS-bestanden en is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de door haar afgegeven vergunningen. Hoofd van de eenheid is de heer E. (Erik) Jungerius.

Bedrijfsvoering

De eenheid Bedrijfsvoering levert diensten en kaders passend bij provinciale opgaven op het brede terrein van de bedrijfsvoering voor bezoekers, medewerkers, management en bestuur. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Bestuurs- en concernzaken

De eenheid Bestuurs- en concernzaken opereert op het snijvlak van het bestuurambtelijke management en bestuurlijke verhoudingen, faciliteert / ondersteunt besluitvorming voor het College en concernbrede overleggen, is verantwoordelijk voor strategische advisering op het gebied van kwaliteit openbaar bestuur en voor concerncontrol, en ondersteunt de CdK in haar Rijkstaken. Hoofd van de eenheid is de heer J. (Jaap) Wesselink.

Bijlagen

Bijlagen

Inleiding

Onder de '**Meer**'-knop aan de rechterkant vindt u een aantal bijlagen. Hieronder lichten we deze bijlagen kort toe.

Bijlage Kwaliteit van Overijssel

In deze bijlage staat een totaaloverzicht van de stand van de reserves Kwaliteit van Overijssel en alle onderliggende projecten. Tevens geven we in dit bestand aan wat de einddatum is van lopende KvO projecten.

Bijlage Meerjarenuitvoeringsprogramma provinciale wegen

In deze bijlage geven wij aan welke wegtrajecten in de komende periode voor groot onderhoud geprogrammeerd staan. Het groot onderhoud is gebaseerd op landelijke geaccepteerde CROW richtlijnen en geeft een doorkijk voor de komende vijf jaar.

Bijlage Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken

In deze bijlage geven wij een overzicht van alle investeringen in de provinciale infrastructuur in de komende jaren. De projecten zijn gerangschikt naar de fase waarin het project zich bevindt.

Financieel bijlagenboek

In het financieel bijlagenboek staan alle verplichte financiële (detail)ramingen en (detail)overzichten.

Verplichte beleidskengetallen BBV

Wij presenteren de kengetallen, inclusief de verplichte beleidskengetallen van het BBV, op onze website 'Overijssel in Cijfers'. Conform het BBV maken we met deze bijlage de verplichte beleidskengetallen ook onderdeel van deze Begroting.